

T.C.

İSTANBUL MEDİPOLÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**RADYOTERAPİ VE NÜKLEER TIP BÖLÜMLERİ İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİM KRİTERLERİ VE
KONTROL LİSTESİ OLUŞTURULMASI**

EREN AYDIN

SAĞLIK YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi NÜKET GÜLER BAYSOY

İSTANBUL - 2018

T.C.

İSTANBUL MEDİPOLÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**RADYOTERAPİ VE NÜKLEER TIP BÖLÜMLERİ İÇİN
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİM KRİTERLERİ VE
KONTROL LİSTESİ OLUŞTURULMASI**

EREN AYDIN

SAĞLIK YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi NÜKET GÜLER BAYSOY

İSTANBUL - 2018

TEŞEKKÜR

Tez çalışma süresince çalışmalarına rehberlik eden, engin bilgi ve tecrübesini benimle paylaşan danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Nuket GÜLER BAYSOY'a,

Mesleki bilgi ve tecrübesinin benimle paylaşan Kalite Koordinatörü Ayşegül ERGİN ve Araş. Gör. Tolga BARIŞIK'a,

Mesleki alanda engin tecrübelerini benimle paylaşıp profesyonel hayatıma sonsuz katkıları olan Koç Holding A.Ş. – Ark İnşaat San. ve Tic. A.Ş. Ailesi'ne,

Tüm eğitim ve öğretim süresince yanında olup maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

KISALTMALAR

ÇASGEM	:Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi
ÇNAEM	:Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi
ÇSGB	:Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı
EU-OSHA	:Avrupa Birliği - İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı/European Agency for Safety and Health at Work
EURATOM	:Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu/European Atomic Energy Community
FAO	:Gıda Tarım Örgütü
IAEA	:Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı/International Atomic Energy Agency
ICRP	:Uluslararası Radyolojik Korunma Komitesi/International Committee on Radiological Protection
ILO	:Uluslararası Çalışma Örgütü/International Labour Organization
İSG	:İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGÜM	:İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürlüğü
İSGGM	:İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
İSGB	:İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi
OECD/NEA	:Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü/Nükleer Enerji Ajansı
OSGB	:Ortak Sağlık Güvenlik Birimi
PIACT	:Çalışma Şartlarını ve Çevreyi İyileştirme Programı
RGK	:Radyasyon Güvenliği Komitelerinin
SGK	:Sosyal Güvenlik Kurumu
TAEK	:Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
UNDP	:Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Özel Fon İdaresi
UNEP	:Birleşmiş Milletler Çevre Programı/United Nations Environment Programme
UNSCEAR	:Birleşmiş Milletler Atomik Radyasyonun Etkileri Bilimsel Komitesi/The United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation
WHO	:Dünya Sağlık Örgütü/World Health Organization

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1.1. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Evrensel Kuruluşlar.....	7
Tablo 4.2.2.1. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Ulusal Yasal Düzenlemeler.....	11
Tablo 4.3.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Evrensel Kuruluşlar.....	13
Tablo 4.4.2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Yasal Düzenlemeler.....	21
Tablo 4.7.1.1. IAEA Güvenlik Standartları Serisinin Uzun Vadeli Yapısı.....	32
Tablo 4.7.2.1. Güvenlik Değerlendirmesi ve Doğrulanması Sürecinin Ana Unsurları.....	34
Tablo 5.1. Gereç ve Yöntem.....	42
Tablo 9.1. Kamu hastanelerine hizmet veren firma tıbbi personel, tıbbi sekreter ve hizmetli personel için ilk işe alımlarda yapılan tetkikler.....	123
Tablo 9.2. Kamu hastanelerine hizmet veren firma tıbbi personel, tıbbi sekreter ve hizmetli personel için yıllık periyodik muayenelerinde yapılan tetkikler.....	124
Tablo 9.3. İşletmeci tarafından doğal mineralli sularda yaptırılacak minimum numune alma ve analiz sıklıkları.....	149
Tablo 9.4. Risk Değerlendirmesi İçin Çalışanların Görüşleri Alınması Formu.....	160
Tablo 9.5. Bir Olayın Gerçekleşme Olasılığı.....	166
Tablo 9.6. Bir olayın gerçekleştiği takdirde şiddeti.....	166
Tablo 9.7. Risk Skoru.....	166
Tablo 9.8. Sonucun Kabul Edilebilirlik Değerleri.....	167
Tablo 9.9. L Tipi Matris Risk Değerlendirme Formu.....	168

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1. Araştırmanın Amacı.....	6
Şekil 5.1. Araştırmanın Gereç ve Yöntemine Ait Özet.....	43
Şekil 6.1. Araştırmada Elde Edilen Bulguların Özeti.....	46

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY FORMU.....	i
BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
KISALTMALAR.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
1. ÖZET.....	1
2. ABSTRACT.....	2
3. GİRİŞ ve AMAÇ.....	3
4. GENEL BİLGİLER.....	7
4.1. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Evrensel Kuruluşlar.....	7
4.2. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Ulusal Kuruluş ve Yasal Düzenlemeler.....	8
4.2.1. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK).....	8
4.2.2. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Ulusal Yasal Düzenlemeler.....	11
4.3. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Evrensel Kuruluşlar.....	13
4.4. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Kuruluşlar ve Yasal Düzenlemeler ..	14
4.4.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Kuruluşlar.....	14
4.4.2. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Yasal Düzenlemeler.....	21
4.5. Radyasyon Güvenliğinde Temel İlkeler.....	25
4.6. Sağlık Yöneticilerinin ve İş Sağlığı Uzmanlarının Nükleer Tıp ve Radyoterapi Ünitelerindeki Sorumlulukları.....	26
4.6.1. Sağlık Yöneticilerinin Nükleer Tıp ve Radyoterapi Ünitelerindeki Sorumlulukları.....	26
4.6.2. İş Güvenliği Uzmanlarının Nükleer Tıp ve Radyoterapi Ünitelerindeki Sorumlulukları.....	29
4.7. Toplam Kalite Yönetimi ve Nükleer Tıp-Radyoterapi Üniteleri.....	32
4.7.1. IAEA Güvenlik Standartları Serisinin Uzun Vadeli Yapısı.....	32
4.7.2. Güvenlik Değerlendirmesi İçin Özel Gereklilikler.....	33
4.7.3. Sağlıkta Kalite Standartları.....	35
5. GEREÇ VE YÖNTEM.....	37
6. BULGULAR.....	46

6.1. Literatür Taraması ve Mevzuatın İncelenmesi Sonucu Elde Edilen Bulgular ve Üretilen Çıktılar	47
6.2. Saha Ziyaretleri Sırasında Elde Edilen Bulgular ve Üretilen Çıktılar	48
7. TARTIŞMA VE SONUÇ	50
8. KAYNAKLAR	54
9. EKLER	58
EK 1 a- “Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi Oluşturulması” Çalışması Saha Veri Toplama Aracı	58
EK 1 b- “Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi Oluşturulması” Çalışması Saha Veri Toplama Aracı İle Toplanan Saha Verileri.....	59
EK 2- Araştırmada Geliştirilmiş Olan İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Denetim Kontrol Listesi	86
EK 3- Araştırmada Geliştirilen Kontrol Listesindeki Soruların Sorulma Gerekçeleri ve Yararlanılan Kaynaklar	100
EK 4- Araştırmada Sahadan Toplanan Veriler Işığında Kontrol Listesine Eklenmesi Uygun Görülen Unsurlar/Sorular ve Sorulma Gerekçeleri	152
EK 5- Yönetmelikler Çerçevesinde Araştırmanın Yapıldığı Kurumlarda Kullanılmak Üzere Oluşturulan Ek Belgeler.....	154
EK 5.1- Yıllık Değerlendirme Raporu.....	154
EK 5.2- İşe Giriş / Periyodik Muayene Formu	155
EK 5.3 - Sağlık Bakanlığı Radyasyon Çalışanı Sağlık Raporu.....	158
EK 5.4- Risk Değerlendirmesi İçin Çalışanların Görüşleri Alınması Formu	160
EK 5.5- Radyasyon Alanı Olduğunu Gösteren Temel Radyasyon Simgesi	161
EK 5.6- Radyoaktif Maddelerle Yürütülen Çalışmalara Sonucu Oluşan Atıklara Ait Etiket	162
EK 5.7- Kurşun Döküm Kazanı Kullanma Talimatı	163
EK 5.8- Radyoterapide Serobend Koruma Bloğu Hazırlama Talimatı	164
EK 6- Sahaların Risk Değerlendirmesi	165
10. ETİK KURUL ONAYI.....	187
11. ÖZGEÇMİŞ	190

1. ÖZET

RADYOTERAPİ VE NÜKLEER TIP BÖLÜMLERİ İÇİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DENETİM KRİTERLERİ VE KONTROL LİSTESİ OLUŞTURULMASI

Bu araştırma, ülkemizdeki Radyoterapi ve Nükleer tıp bölümlerinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin iç-denetiminde kullanılmak üzere mevzuattaki son değişikliklere uygun bir İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi hazırlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu gözlemsel-nitel araştırmada temel veri toplama aracı mevzuatın derinlemesine incelenmesidir. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ardından yayınlanan iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin çok sayıdaki yeni yönetmelik, tüzük ve tebliğler okunarak, çok tehlikeli işyerlerine ait genel hükümler ile Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümlerini ilgilendirebilecek özel hükümler listelenmiştir. Seçilmiş olan mevzuat hükümleri, benzer yönleri itibariyle gruplanarak temalar oluşturulmuş, hükümlerin bu temalara göre sıralandığı bir liste hazırlanmıştır. Her bir mevzuat maddesi için, maddede belirtilen temel özelliği ölçeceği düşünülen en az 1 soru hazırlanmıştır. Soruların sahaya uygunluğu düşünülerek bazı temalar ayrıştırılmış, bazıları birleştirilmiş ve bazı ek temalar tanımlanmıştır. Kontrol listesi soruları eşliğinde, özel ve kamu hastanelerinin radyoterapi/nükleer tıp bölümlerine dış hizmet veren özel bir firmanın 6 farklı ildeki 3 radyoterapi ve 5 nükleer tıp bölümünde saha gezisi yapılmıştır. Sahada yerinde denetim, fotoğraflama, kayıtların incelenmesi, çalışanlar ve yöneticiler ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla kontrol listesinin yüzey geçerliliği konusunda fikir edinilmiş ve yönetmeliklerde atlanmış olabilecek yönlere ilişkin yeni sorular üretilmiştir. Bu geziler sırasında sahada durum saptaması, belgeleme, çözüm önerisi üretilmesi ve düzeltici materyal geliştirilmesi süreçleri yürütülmüştür. Oluşturulan kontrol listesi; Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümü bulunan sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği iç denetimleri sırasında uygunluk denetim aracı olarak (sağlık yöneticileri, denetçiler, işverenler, sağlık çalışanları, iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri tarafından) kullanılabilir ve yasal zorunlulukların eksiksiz ve zamanında yerine getirilmesine yardım edebilir.

Anahtar Kelimeler: İş güvenliği, İş sağlığı, Kontrol listesi, Nükleer tıp, Radyoterapi, Toplam kalite kontrol

2. ABSTRACT

OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY CONTROL CRITERIA AND CHECKLIST PREPERATION FOR RADIOTHERAPY AND NUCLEAR MEDICINE DEPARTMENTS

This research was conducted to prepare a Checklist of Occupational Health and Safety Control Criteria in accordance with recent legislative amendments to be used for internal control of occupational health and safety services of Radiotherapy and Nuclear Medicine departments in Turkey. In this observational-qualitative study, the basic data collection tool was in-depth examination of the legislation. The Law on Occupational Health and Safety No.6331 and various new regulations and communiqués on occupational health and safety published thereafter are readed and general provisions of the most-dangerous workplaces and special provisions that may concern Radiotherapy and Nuclear Medicine Departments are listed. The selected legislative provisions were grouped in terms of similar aspects. For each legislative item, at least one question deemed to measure the essential characteristic specified in the article was prepared. Some themes are separated, some are merged, and some additional themes are defined, considering the suitability of the questions to the field. Then field visits performed in 3 radiotherapy and 5 nuclear medicine departments (subcontracted by a private company) of 6 local hospitals in different cities of Turkey. Implications about the field validity of the control list are driven and new checklist questions that are not covered in legislation are produced through on-the-spot surveillance, photography, review of records, semi-structured interviews with staff and administrators. During field visits problem-identification, documentation, instant solution and corrective material production processes were also carried out. Checklist prepared could be used (by health care managers, controllers, employers, health workers, occupational safety experts and occupational physicians) as a conformity monitoring tool during internal occupational health and safety controls of Radiotherapy and Nuclear Medicine departments in health facilities and could facilitate a complete and timely fulfillment of legal requirements.

Key words: Checklist, Nuclear medicine, Occupational health, Radiotherapy, Total quality control, Work safety

3. GİRİŞ ve AMAÇ

Ülkemizde 20.06.2012 tarihinde yayınlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (1) ve bu kanuna dayalı ilgili yönetmeliklere göre bazı yeni kurallar ve yaptırımlar tanımlanmıştır. Çok tehlikeli işyeri sınıfına dahil olduğu için tüm sağlık kuruluşlarının bu kurallara göre yeniden denetlenmesi ve düzenlenmesi gerekliliği doğmuştur. Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri başta olmak üzere hastanelerde radyasyon riski taşıyan bölümler iş sağlığı açısından özel önem arz etmektedir (2). Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği kapsamında, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) bu bölümlerin açılması sırasındaki uygunluğunu denetleyerek onay veren tek yetkili kurum olup, belli aralıklarla denetimler yapmaktadır (3). Ancak 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yönetmelikleri bu hususla ilgili bazı ek yaptırımlar getirmiştir. Dolayısıyla bu yaptırımların uygulanıp uygulanmadığı denetlenmelidir. Kanunu takiben çıkartılan çok sayıda yönetmelik, yönerge ve revizyonlar bulunmaktadır. Mevzuattaki yeniliklerin özetlenmesi ve yeni yaptırımların yerine getirilip getirilmediğini hızlı ve eksiksiz değerlendirecek bir yöntem geliştirilmesi sağlık yöneticilerinin, denetçilerin, işverenlerin ve sağlık çalışanlarının işini kolaylaştırabilir. Bu yöntemin, sağlık kuruluşlarının iç denetimleri sırasında kullanılacak bir uygunluk denetimi aracı olarak tasarlanması ek yararlar sağlayabilir. Çünkü denetim, yönetimin beş ana fonksiyonundan biri (4), toplam kalite uygulamalarının ayrılmaz bir parçası (5) ve bir doğruluk, uygunluk ve akılcılık sorgulamasıdır (4); dolayısıyla denetim faaliyetinin kendi kalitesi ve güvenilirliği de sorgulanır. Denetimde kalite ve güvenilirliğin güvencesi ise, denetimin önceden belirlenmiş ölçütlere uygun yapılmasına bağlıdır (4,5). Denetimlerin bir kontrol listesi aracılığıyla gerçekleştirilmesi kalite uygulamalarında sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Sağlık alanında, cerrahi branşlar başta olmak üzere, çeşitli kontrol listeleri başarıyla kullanılmaktadır (6-8). Radyasyon riski taşıyan branşlarda kullanılan kontrol listelerinin daha ziyade klinik amaçlar ve hasta güvenliğinin sağlanması için oluşturulduğu söylenebilir (8-9). Bu doğal bir sonuçtur, çünkü sağlıkta kalite uygulamalarında ana eksen “hasta odaklı yaklaşım”dır (4,9). İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının temel odağı ise “çalışanlar başta olmak üzere işyeri ortamında bulunan herkes ve işyerinin

etkileyebileceği herkeştir” (10). 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yeni yaptırımlarla hasta ve çalışan sağlığının sağlık yönetimi içinde farklı ve bütüncül biçimde denetlenmesini gündeme getirmiştir. İş sağlığı ve güvenliği uygulamaları elbette ülkemizde uzun yıllardır bilinmekte ve sürdürülmektedir. Ancak, iş sağlığı ve güvenliğinin temel bir sağlık hizmeti anlayışıyla yaygın biçimde sağlık sistemimiz içinde uygulanması ve denetlenmesi son yıllarda önem kazanmıştır (11). T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlıkta Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığının odaklandığı temel konu, hasta ve çalışan güvenliğidir (12). Mevzuatlar, her sağlık kuruluşu ve sağlık branşını temel bazı kriterler dahilinde eşdeğer kabul ederek yaptırımlar belirlemektedir. Ancak, Radyoterapi ve Nükleer Tıp üniteleri için mevzuatta vurgulanan yönler aynı olsa da, her birim işleyiş sırasında kontrol edilmesi gereken çok farklı dinamikler barındırır (9). Saha dinamiklerini hesaba katan bir gözle denetim yapmak daha sağlıklı çalışma ortamlarının oluşturulmasına katkı sağlayabilir.

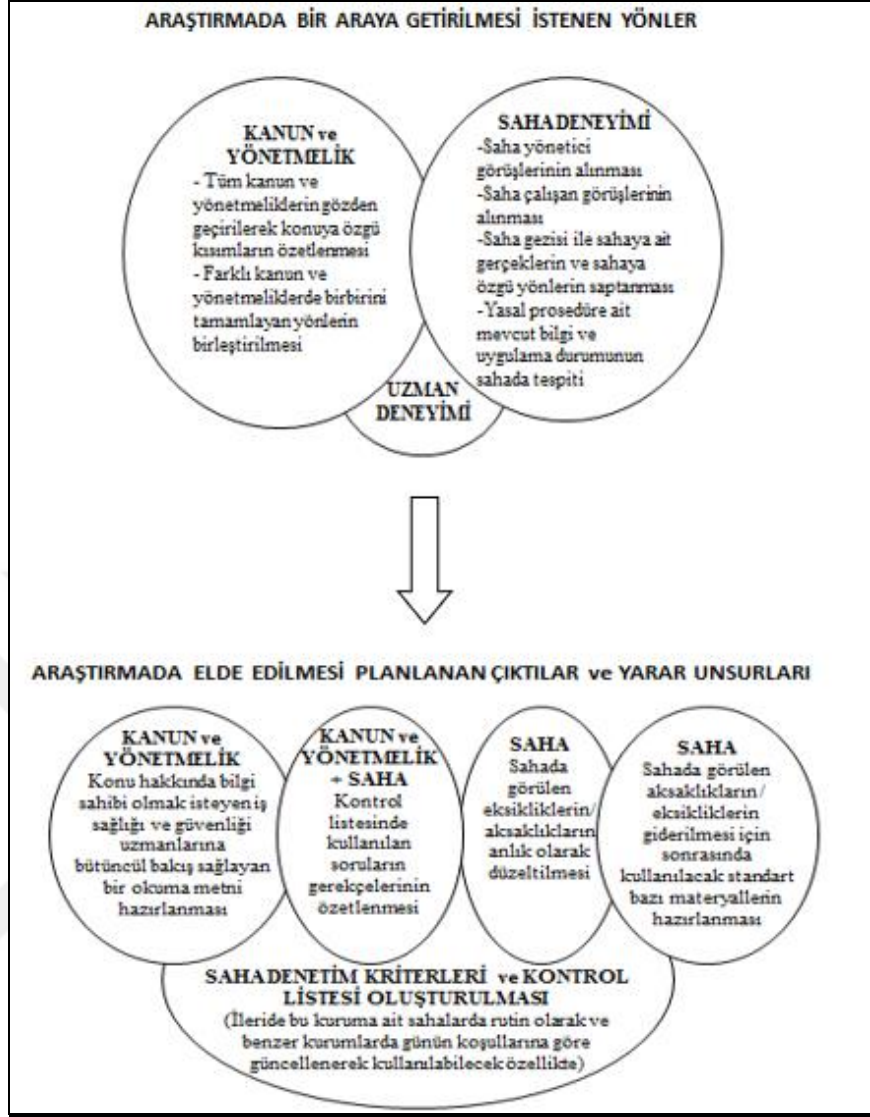
Bu çalışmanın amacı, ülkemizde 5 farklı ildeki kamu hastanelerinin Radyoterapi ve Nükleer tıp bölümlerine dış hizmet sunan bir kuruluştaki kullanılmak üzere aktif olarak kullanılabilir özellikte bir İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi oluşturmaktır.

Bu kontrol listesinin esasen, 2012 sonrası 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununu harmanlayarak bütüncül bakış sunacak şekilde hazırlanması amaçlanmıştır. Bununla birlikte, kullanılabilen veya uygulamaya geçebilen bilgi daha kıymetli olduğu için, kontrol listesinin sahada aktif gözlem ve denetim yaparak toplanan veriler ile desteklenmesi, işe/işyerine/çalışmanın gerçekleştirileceği kurumlara özgü yönler içermesi, çalışma hayatında pratik kullanıma imkan veren özellikler taşıması, Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) denetimlerine hazırlanmak amacıyla Radyoterapi ve Nükleer Tıp ünitelerinin iç-denetimlerinde kullanılabilir özellikte olması hedeflenmiştir. İkincil ve uzak amaçlar, geliştirilen kontrol listesinin benzer kuruluşlar ve/veya kamu hastaneleri kalite bölümleri tarafından kullanılabilir veya örnek alınabilir özellikte olmasıdır. TAEK denetimleri sırasında alanda uzman sağlık çalışanın denetim yetkisinde bulunan alanlara ait

ayrıntılar, bu tezin kapsamının dışındadır. Kontrol listesi bir sağlık yöneticisi, kalite uzmanı veya iş güvenliği uzmanı tarafından kurumun uyum denetimleri için kullanılabilir niteliktedir; ancak uzmanlar tarafından yerine getirilmesi gereken ve TAEK tarafından önerilmiş kontrollerin yapılıp yapılmadığını kontrol edecek bütüncül bakış ile hazırlanması planlanmıştır.

Araştırmanın amacı, elde edilmesi planlanan çıktılar ve çalışmada beklenen yarar unsurları Şekil 3.1’de özetlenmiştir. Bu çalışma esasen mevzuatı, saha dinamiklerini ve işgüvenliği uzmanına ait deneyimleri harmanlayarak bir kontrol listesi hazırlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ancak çalışmanın kurgusu gereği, bazı ek yararlar sağlayacağından söz edilebilir.

Bu çalışma sırasında elde edilen yarar unsurlarından biri, tüm kanun ve yönetmeliklerin gözden geçirilerek Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümlerine özgü kısımların seçilip ayıklanması, mevzuatın içindeki konuyla ilgili kopuklukların giderilmesi, mevzuatta birbirini tamamlayıcı yönlerin birleştirilmesidir. Böylece konu hakkında kolay ve hızlı biçimde bilgi sahibi olmak isteyen iş sağlığı güvenliği uzmanlarına ve sağlık yöneticilerine bütüncül bakış sağlayan bir okuma metni hazırlanmış olacaktır. Çünkü kontrol listesinde yer verilen her maddenin hangi kanun ve yönetmeliğe göre hangi gerekçelerle hazırlandığına dair bir liste zaten hazırlanmakta; kolay okunabilir ve yararlanılabilir bir metin olarak kullanılabilir potansiyeli taşımaktadır. Etik açıdan, araştırmacının sahada gördüğu bir sorunu düzeltmesi gerekeceği için, çalışmanın ikinci yarar unsuru ortaya çıkmış, sahada görülen aksaklıkların, araştırma sırasında tespit edildiği anda düzeltilmesi kararı alınmıştır. Ayrıca durumun anlık düzeltmeler ile sınırlı kalmaması için, tespit edilen sorunları çözmeye ve sonrasında tekrarlanmasını engellemeye yönelik olarak kurumda kullanılacak kalıcı materyaller hazırlanması kararı, çalışmanın üçüncü yarar unsuru olmuştur.

Şekil 3.1. Araştırmanın Amacı

4. GENEL BİLGİLER

4.1. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Evrensel Kuruluşlar

Aşağıdaki tabloda radyasyonla ilgili evrensel kuruluşlar ve kuruluşların amaç ve faaliyetleri sunulmuştur.

Tablo 4.1.1. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Evrensel Kuruluşlar

Kuruluş Adı - Yılı	Açılımı	Kuruluş Amacı / Faaliyeti
ICRP 1928	International Committee on Radiological Protection - Uluslararası Radyolojik Korunma Komitesi (www.icrp.org)	Bugün tüm dünya tarafından kullanılan radyasyon ölçütlerini Uluslararası Radyolojik Koruma Komitesi tarafından verilen tavsiyelerine dayanmaktadır. Bununla birlikte iyonize radyasyona maruz kalınmasıyla ortaya çıkan kanser ve diğer hastalıkları, bu etkileri önleme ve çevreyi koruma amaçlı çalışmalar yapmaktadır. Gıda Tarım Örgütü (FAO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü / Nükleer Enerji Ajansı (OECD/NEA) gibi kuruluşlarla işbirliği içinde çalışmalarını sürdürmektedir.
UNSCEAR 1955	The United Nation Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation - Birleşmiş Milletler Atomik Radyasyonun Etkileri Bilimsel Komitesi (www.unscear.org)	İyonize radyasyona maruz kalma ile ilgili etkileri bilimsel veriler eşliğinde değerlendirmek ve dünya çapındaki insanların radyasyona maruz kalmasıyla ilgili rapor hazırlamakla yükümlü olan bir uluslararası organdır.
IAEA 1957	International Atomic Energy Agency - Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (www.iaea.org)	Nükleer Güvenlik Standartları hazırlanması, radyasyonun tıpta kullanılması, üretilmesi, taşınması, radyoaktif atıkların yönetilmesi ile ilgili emniyet standartlarının belirlemek, Nükleer Bilim ve teknolojinin barışçıl amaçlar doğrultusunda kullanılmasına desteklemek ve üye ülkelere destek vermek ve üye ülkeleri kontrol etmektir.
EURATOM 1958	European Atomic Energy Community - Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (www.ec.europa.eu)	Toplumun ve işyerlerinin radyasyondan korunmasını, hastane ve araştırma merkezleri gibi radyoaktif madde ile çalışılan tüm alanlara sınırlayıcı yaptırımlar getirilerek üye olan ülkeler tarafından kararlar, direktifler vb. uygulanır.

4.2. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Ulusal Kuruluş ve Yasal Düzenlemeler

4.2.1. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)

Başbakanlık'a bağlı olarak Ankara'da Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliği 1956 yılında 6821 sayılı yasa ile kurulmuştur. Yine Başbakanlık'a bağlı olarak 13 Temmuz 1982 tarihli 17753 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2690 sayılı yasa ile Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) adı ile yeniden yapılanmıştır (13).

Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi (ÇNAEM) nükleer alanda profesyonel araştırma, uygulama, geliştirme ve eğitim çalışmaları yapmak amacıyla 1962 yılında kurulmuştur. 1967 yılında da Ankara Nükleer Araştırma Merkezi faaliyete geçmiştir. (www.taek.gov.tr)

1967 yılında 6821 sayılı Yasaya dayalı "Radyasyon Sağlığı Tüzüğü" ve 1968 yılında "Radyasyon Sağlığı Yönetmeliği" yürürlüğe konularak radyasyon içeren faaliyetlere ruhsat verme ve gerektiğinde ruhsatı iptal etme yetkisi Atom Enerjisi Komisyonuna verilmiştir. (www.taek.gov.tr)

4.2.1.1. TAEK Görev ve Yetkileri

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 13 Temmuz 1982 tarihli 17753 sayılı resmi gazetede yayınlanan 2690 Sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu gereğince görev ve yetkileri şunlardır (13):

- Barışçıl amaçlarla ülke yararına kullanılacak olan atom enerjisi ile ilgili ulusal politika esaslarını ve bu husustaki plan ve programlarını belirleyip Başbakan'ın onayına sunmak.
- Atom enerjisinden yararlanılması mümkün kılan ülkenin bilimsel, teknik ve ekonomik platformlarda kalkınması amacıyla atom enerjisinden yararlanılmasını mümkün kılacak her türlü inceleme, araştırma, geliştirme ve çalışmaları yapmak ve yaptırmak, bu husustaki çalışmaları koordine etmek ve teşvik etmek.
- Özel bölünebilir maddeler, nükleer hammaddeler ve özel bölünebilir maddeler ile ilgili olarak yürütülen her türlü arama, çıkarma, arıtma, üretme, işletme, dağıtım, ticaret, ihraç, ithal, kullanma, taşıma, devir ve depolama gibi

hususlarda uyulması gereken genel esasları belirlemek, tavsiyede bulunmak ve işbirliği yapmak.

- Ülkenin ihtiyaç duyulan yerlerinde eğitim merkezleri ve araştırma, laboratuvarlar, birimler, deneme merkezleri, güç üretimine yapılmayan pilot tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek.
- Ülke sanayinin nükleer teknolojiden yararlanması amacıyla ilgili çalışmalar yapmak.
- Yakıt çevirimi ile ilgili işletme, arıtma ve gerekli görülen tesislerin kurulması için önerilerde bulunmak.
- Radyoizotop üretme, ölçme, kalite kontrol ve dağıtma tesisleri kurmak ve işletmek.
- Radyoaktif maddeler, radyasyon cihazları, iyonlaştırıcı radyasyonların zararlarına karşı korunmayı sağlayan ilkeleri, önlemleri ve hukuki sorumluluk sınırlarını belirlemek.
- Radyasyon cihazlarını ve radyoaktif maddeleri bulunduran, bunları ithal ve ihraç eden, kullanan, depolayan, taşıyan, ticaretini yapan özel ve resmi kurum, kuruluş ve kişilere ruhsata esas olacak lisans vermek, bunları radyasyon güvenliği ile ilgili denetlemek, aykırı durumlarda lisansı geçici veya sürekli olarak iptal etmek.
- Radyoizotopların kullanılması, nakli, sigorta yükümlülükleri, ithali ve ihracı ile ilgili hususları belirleyen tüzük ve yönetmelikler hazırlamak.
- Yakıt çevrimi tesisleri ve nükleer güç ve araştırma reaktörlerinin yer seçimi, inşaat, çevre güvenliği ve işletme ile ilgili her türlü lisans vermek, onay ve izin; gerekli denetimi ve incelemede bulunmak, izne ve lisansa uyulmayan hallede izni ve lisansı geçici veya sürekli iptal etmek ve bu tesislerin kapatılması için Başbakan'a önerilerde bulunmak ve bu amaçla teknik mevzuat, yönetmelik ve tüzük hazırlamak.
- Radyoaktif atıkların güvenli bir şekilde geçici veya sürekli depolanması, işletilmesi ve taşınması ile ilgili hususlarda önlemler almak ve aldırarak.
- Atom enerjisi ile ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla temas kurmak ve işbirliği yapmak.

- Nükleer alanda görev yapacak personeli yetiştirmek, yetiştirilmesinde yardım etmek, bu hususla ilgili çalışan kuruluşlarla işbirliği yapmak ve iç kaynaklı bursların dağıtımında önerilerde bulunmak, dış kaynaklı bursların dağıtımını yapmak, yurtiçinde kurs açmak ve açılmasına destek vermek, yurtdışına ğrenci ve personel göndermek ve bunların yapacakları öğrenim ve çalışmaları izlemek ve planlamak.
- Atom enerjisi uygulaması ile ilgili yurt içi ve yurt dışından edinilen bilgileri ve çalışma sonuçlarını toplamak, tanıtılmak ve yayılmak; gerekli hususları halk ile paylaşılmak
- Ulusal ve uluslararası hukukla ilgili nükleer alanda çalışmalar yapılmak ve gerekli hususların düzenlenmesi için öneride bulunılmak.

4.2.2. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Ulusal Yasal Düzenlemeler

Aşağıdaki tabloda radyasyondan korunma ile ilgili ulusal kanun ve yönetmeliklerin yayın ve revizyon tarihleri ile birlikte yasal düzenlemelerin amaçları sunulmuştur.

Tablo 4.2.2.1. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Ulusal Yasal Düzenlemeler

Kanun/Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi/Sayısı	Revizyon Tarih / Resmi Gazete Sayısı	Konu / Amaç
2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu (13)	13.07.1982-17753	-	Atom enerjisini barışçıl amaçlarla Türkiye'nin yararına kullanmak, bilimsel, teknik ve idari alanda çalışmalar yapıp politikalar belirlemek, koordine etmek ve denetlemek.
Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği (3)	24.03.2000-23999	24.03.2000-23999 29.09.2004-25598 03.06.2010-27600	İyonlaştırıcı radyasyon ışınlamalarına karşı çevrenin ve insanların güvenliği sağlamak.
Radyasyon Güvenliği Denetimleri ve Yaptırımları Yönetmeliği (14)	31.07.2010-27658	-	TAEK tarafından belirlenen radyasyon güvenliği disiplinlerini yine TAEK tarafından yetki veriler kişilerce TAEK'e başvuran kişilerin radyasyon güvenliği koşullarını sürekliliğini ve uygunluğu denetleme kriterlerini belirler.
Kontrollü Alanlarda Çalışan Harici Görevlilerin İyonlaştırıcı Radyasyondan Kaynaklanabilecek Risklere Karşı Korunmasına Dair Yönetmelik (15)	18.06.2011-27968	-	Nükleer Enerji ve iyonlaştırıcı radyasyon faaliyetlerinin gerçekleştirildiği kontrollü ortamlarda çalışan harici görevlilerin iyonlaştırıcı radyasyondan dolayı kaynaklanan risklere karşı güvenliğini sağlamak için çalışma koşullarını belirler.
Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik (16)	02.09.2004-25571	-	Radyoaktif madde kullanımıyla ilgili ortaya çıkan atıkların çevreye, halka ve çalışanlara zarar vermeyecek şekilde verilme şartlarını belirler.
Tıpta Tedavi Amacıyla Kullanılan İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynaklarını İçeren Tesislere Lisans Verme Yönetmeliği (17)	21.07.1994-21997	-	İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının tıpta tedavi amacıyla kullanılması sonucu halkın, çevrenin, hastanın ve çalışanların radyasyon güvenliğini kontrol altında tutulmasını belirler.
Gamma ve Elektron Demeti Işınlama Tesislerinin Güvenliği ve Lisanslanması Yönetmeliği (18)	18.06.1994-21964	-	Gama ve Elektro Demeti ışınlama tesisinin sahip ve işleticisinin yer seçimi, tasarım, montaj, yapım, işletme bakım ve onarım, işletmeye alma ve hizmetten çıkarılma aşamalarında Gama ve Elektro Demeti Işınlama Tesisinde çalışanların, çevrenin ve halkın radyasyon güvenliğini sağlamak için TAEK'e karşı yükümlülüklerini belirler.

Tablo 4.2.2.1. Radyasyondan Korunmaya İlişkin Ulusal Yasal Düzenlemeler (Devamı)

Kanun/Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi/Sayısı	Revizyon Tarih / Resmi Gazete Sayısı	Konu/Amaç
Radyoaktif Atık Yönetimi Yönetmeliği (19)	09.03.2013-28582	-	Nükleer Enerjinin ve iyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının kullanılması esnasında oluşabilecek radyoaktif atıkların çalışanlar, çevre, toplum ve gelecek kuşaklara zarar vermeyecek biçimde güvenli olarak yönetilmesini sağlamayı amaçlar.
Radyoaktif Maddenin Güvenli Taşınması Yönetmeliği (20)	08.07.2005-25869	-	Radyoaktif maddenin kara yolu, hava yolu, deniz yolu ve demir yolu ile taşınması esnasında toplumdaki bireylerin, radyasyon görevlilerin ve çevrenin radyasyondan korunmasını ve radyasyon güvenliğini sağlamayı amaçlar.
Endüstriyel Radyografide Radyasyondan Korunma ve Lisanslama Yönetmeliği (21)	08.07.2005-25869	17.02.2009-27144	Yapı malzemeleri ve tahribatsız muayenesi için iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ile yapılan Endüstriyel amaçlı Radyografi uygulamalarında ve müdahale anlarında iyonlaştırıcı radyasyonun zararlı etkileri karşı çalışanların korunması, radyasyon kaynaklarının güvenliği, halkın ve çevrenin emniyetinin sağlanması için uyulması gereken hususları ve sorumluluk esasları belirler.
Yüksek Aktiviteli Kapalı Radyoaktif Kaynakların ve Sahipsiz Kaynakların Kontrolü Yönetmeliği (22)	21.03.2009-27176	-	Kayıtlı olan yüksek aktiviteli kapalı radyoaktif kaynaklarından dolayı oluşabilecek iyonlaştırıcı radyasyonun zararlarına karşı halkın ve çalışanların korunması ve sahipsiz kaynakların kontrole tabi olması için idari ve teknik düzenlemeleri kapsar.
Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik (23)	05.07.2012-28344	-	Sağlık kurum ve kuruluşlarında radyasyon kaynağı ile teşhis, tedavi ya da araştırmanın yürütüldüğü yerlerde çalışan tüm personelin radyasyondan kaynaklanabilecek risklere karşı radyasyon dozu limitlerini, radyasyon doz limitlerinin aşılmaması için alınması gereken önlemler ile aşılmaması durumunda alınacak önlemler ve radyasyon kaynakları ile ilgili çalışma şartlarını belirleyip çalışan personelin korunmasını sağlar.

4.3. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Evrensel Kuruluşlar

Aşağıdaki tabloda İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili evrensel kuruluşların görev ve hedefleri sunulmuştur.

Tablo 4.3.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Evrensel Kuruluşlar

Kuruluş Adı	Kuruluş Tarihi	Görev / Hedefler
Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Internation Labour Organization (www.ilo.org)	1919	-Çalışma yaşamında standartların, temel ilkelerin ve hakların yaygınlaştırılması ve yaşama geçirilmesi, -Kadınların ve erkeklerin insana yakışır işlerde çalışıp insana yakışır kazanç sağlayabilmeleri için gerekli fırsatların artırılması, -Herkes için sosyal korumanın kapsamının genişletilmesi ve etkililiğinin artırılması, -Hükümetler, işverenler ve işçi örgütleri arasındaki üç taraflılığın ve sosyal diyalogun güçlendirilmesi.
Dünya Sağlık Örgütü (WHO) World Health Organization (www.who.int/en/)	1945	-Sağlık için kritik konularda liderlik ve ortak eylemin gerekli olduğu ortaklıklar kurma; - Şekillendirme araştırma gündemini ve üretimi, çeviri ve değerli bilginin yayılmasını teşvik edilmesi; - Ayar norm ve standartları desteklemek ve bunların uygulanmasını izlemek, - Etik ve kanıta dayalı politika seçeneklerini ifade etmek - Teknik destek sağlamak, değişimi katalize etmek ve sürdürülebilir kurumsal kapasitesi oluşturmak; - İzleme sağlık durumu ve sağlık trendlerini değerlendirmek. Liderlik Öncelikleri: - Evrensel sağlık kapsamı - Uluslararası Sağlık Mevzuatı - Tıbbi ürünlerin erişimini arttırmak - Sosyal, ekonomik ve çevresel belirleyiciler - Bulaşıcı olmayan hastalıklar - Sağlıkla ilgili sürdürülebilir kalkınma hedefleri
Avrupa Birliği - İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı (EU-OSHA) European Agency for Safety and Health at Work (www.osha.europa.eu/tr)	1994	Risk önleme kültürü geliştirmek amacıyla işyerlerinin daha sağlıklı, güvenli ve üretken hale getirmek adına hükümetler, çalışanlar ve işletmeler için çalışmaktadır.
Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) United Nations Environment Programme (www.web.unep.org/)	1972	- Küresel, bölgesel ve ulusal çevre koşullarını ve eğilimlerini değerlendirmek, - Uluslararası ve ulusal çevre araçlarının geliştirilmesi - Çevrenin bilge yönetimi için kurumların güçlendirilmesi.

4.4. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Kuruluşlar ve Yasal Düzenlemeler

4.4.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Kuruluşlar

4.4.1.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB)

18.01.1985 tarihli 18639 sayılı Resmi Gazete yayımlanan 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın görevleri aşağıda verilmiştir (24).

Madde 2 – Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görevleri şunlardır:

- a) Çalışma hayatını düzenleyici, işçi - işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler almak,
- b) Çalışma hayatındaki mevcut ve muhtemel meseleleri ve çözüm yollarını araştırmak,
- c) Ekonominin gerektirdiği insangücünü sağlamak için gerekli tedbirleri araştırmak ve uygulanmasının sağlanmasına yardımcı olmak,
- d) İstihdamı ve tam çalışmayı sağlayacak, çalışanların hayat seviyesini yükseltecek tedbirleri almak,
- e) (Ek: 28.07.2016-6735/27 md.) Uluslararası işgücüne ilişkin politika belirlemek ve bu politikanın uygulanmasına ilişkin ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyette bulunmak,
- f) (Değişik : 24.08.2000 - KHK - 618/16 md.;İptal: Ana. Mah.nin 31.10.2000 tarih ve E.:2000/62, K.:2000/35 sayılı Kararı ile; Değişik:16/7/2003 - 4947/12 md.) Çalışanların meslekî eğitimlerini sağlayıcı tedbirler almak,
- g) Engellilerin mesleki rehabilitasyonunu sağlayacak tedbirler almak,
- h) (Değişik: 15.05.2008-5763/30 md.) İş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin uygulanmasını izlemek,
- i) Çalışma hayatını denetlemek,
- j) Sosyal adalet ve sosyal refahın gerçekleşmesi için gerekli tedbirleri almak,
- k) Çeşitli fizyolojik, ekonomik ve sosyal risklere karşı sosyal sigorta hizmetlerini uygulamak,
- l) Sosyal güvenlik imkanını sağlamak, yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için gerekli tedbirleri almak,

- m) Yabancı ülkelerde çalışan Türk işçilerinin çalışma hayatı ve sosyal güvenlikle ilgili meselelerine çözüm yolları aramak, hak ve menfaatlerini korumakve geliştirmek,
- n) Çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları koruyucu ve çalışmayı destekleyici tedbirleri almak,
- o) (Değişik: 16.05.2006-5502/42 md.) Bağlı ve ilgili kuruluşların amaçları ve özel kanunları gereğince idare edilmesini sağlamak ve denetlemek. (www.csgb.gov.tr)

4.4.1.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü (İSGGM)

04.04.2000 tarihli 24190 sayılı Resmi Gazete yayınlanan 618 sayılı Kanun Hükmünde Kararname - Madde 20; İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü görevleri aşağıda verilmiştir (25).

- İş sağlığı ve güvenliği konularında, mevzuatın uygulanmasını sağlamak ve mevzuat çalışması yapmak,
- Ulusal politikaları belirlemek ve bu politikalar çerçevesinde programlar hazırlamak,
- Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,
- Etkin denetim sağlamak amacıyla gerekli önerilerde bulunmak ve sonuçlarını izlemek,
- Standart çalışmaları yapmak, normlar hazırlamak ve geliştirmek, ölçüm değerlendirme, teknik kontrol, eğitim, danışmanlık, uzmanlık ve bunları yapan kişi ve kuruluşları inceleyerek değerlendirmek ve yetki vermek,
- Kişisel koruyucuların ve makine koruyucularının imalatını yapacak kişi ve kuruluşlara yetki vermek, ithal edilecek kişisel koruyucuların ve makine koruyucularının standartlara uygunluğunu ve bu hususlarda usul ve esasları belirlemek,
- İş sağlığı ve güvenliği ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi konularında inceleme ve araştırma çalışmalarını planlayıp programlamak ve uygulanmasını sağlamak,

- Faaliyet konuları ile ilgili yayın ve dokümantasyon çalışmaları yapmak ve istatistikleri düzenlemek,
- Mesleki eğitim görenler, rehabilite edilenler, özel risk grupları ve kamu hizmetlerinde çalışanlar da dâhil olmak üzere tüm çalışanların iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korunmaları amacıyla gerekli çalışmaları yaparak tedbirlerin alınmasını sağlamak,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi ve Bölge Laboratuvarlarının çalışmalarını düzenlemek, yönetmek ve denetlemek,
- Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak. (www.csgb.gov.tr/isggm)

4.4.1.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürlüğü (İSGÜM)

26.04.1969 tarih ve 6/11568 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezi (İSGÜM)” kurulup İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışmaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürlüğü İş Güvenliği bölümünün görevleri:

- a) İşyeri ortamının sağlık ve güvenlik açısından riskler konusunda araştırma yapmak ve iş yeri ortamı Risk Değerlendirmesi faaliyetlerini yürütmek,
- b) İş Güvenliği ile ilgili mevzuatın geliştirilmesi çalışmalarını yapmak,
- c) İş yerlerinin Risk Değerlendirmesi konusunda gelen taleplerinin planlanması ve gerçekleştirilmesini sağlamak,
- d) Bölümü kapsamındaki projelerin yürütülmesinde çalışmak,
- e) Piyasa Gözetim ve Denetim faaliyetlerinin yürütülmesine destek olmak,
- f) TS EN ISO/IEC 17025:2010’un gereklerine uygun olarak bölümünde Kalite Yönetim Sistemi’nin sürekliliğini sağlar nitelikte faaliyetlerde bulunmak ve bunun için de Kalite Bölümü ile iş birliği içerisinde çalışmak,
- g) Kalite Yönetim Sistemi’nin işleyişini düzenli olarak gözlemek, gerektiğinde iç tetkik ekibine katılmak ve düzeltici/önleyici faaliyetlerin önerilmesine ve gerçekleştirilmesine katkı sağlamak,
- h) Kalite Yönetim Sistemi’nde oluşan aksaklıklar hakkında Bölüm Performans Raporlarının oluşturulmasını ve Kalite Bölümü’ne bildirilmesini sağlamak,

- i) Bölüme gelen uygunsuzlukları değerlendirmek ve yapılacak iyileştirme çalışmalarını yerine getirmek,
- j) İSGÜM Müdürlüğü'nün Yönetimin Gözden Geçirme Toplantılarında bölümü adına alınan kararları uygulamak,
- k) Çalışma programına giren alanlarda bilgilendirme ve eğitim çalışmaları hizmetlerini yürütmek. (www.csgb.gov.tr/isgum)

4.4.1.4. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM)

29.02.1960 tarihinde 10444 sayılı resmi gazetede yayınlanan 7460 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Teşkilat Kanunu'nda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin görevleri aşağıda verilmiştir (26).

Madde 2 – Çalışma Eğitim ve Araştırma Merkezinin vazife ve gayeleri aşağıda gösterilmiştir:

- a) (Değişik: 15.05.2008-5763/33 md.) Çalışma hayatı, sosyal güvenlik, iş sağlığı ve güvenliği, işçi işveren ilişkileri, istihdam, verimlilik, toplam kalite yönetimi, iş piyasası etütleri, ergonomi, çevre, ilk yardım, iş istatistikleri ve benzeri konular ile işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere görevlendirilecek işyeri hekimi, mühendis, teknik eleman, hemşire ve diğer sağlık personeline iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerektiğinde Bakanlık birimleri veya ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte, eğitim programları hazırlamak, eğitim vermek veya eğitim hizmeti satın almak, sertifikalandırmak, bu konularla ilgili araştırmalar yapmak veya yaptırmak,
- b) (Değişik: 15.05.2008-5763/33 md.) Bakanlık, bağlı kuruluşları ile ilgili kuruluşlarının personeli ile özel veya kamu sektöründe faaliyet gösteren işyerlerindeki işçi, işveren veya yönetici personel için eğitim, seminer ve konferanslar tertip etmek veya bu konularda tertiplenmiş eğitim, konferans ve seminerlere iştirak etmek,
- c) Çalışma meseleleri üzerinde Milli ve milletlerarası bölge seminerleri tertip etmek;
- d) Çalışma mevzuları ile ilgili araştırmalar ve incelemeler yapmak ve bu mevzularda vesaik toplamak;

- e) Alakalıların talebi veya muvafakati ile iş yerlerinin çalışma mevzuları ve iş verimi ile ilgili meselelerini inceleyerek istişare ve tavsiyelerde bulunmak;
- f) İmkanları nispetinde istatistikler hazırlamak;
- g) Türkçe ve yabancı dillerde gayesi ile alakalı derleme ve neşriyat yapmak.
(www.casgem.gov.tr/)

4.4.1.5. İş Teftiş Kurulu

31.10.2012 tarihinde 28453 sayılı resmi gazetede yayınlanan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği'nde İş Teftiş Kurulun görevleri aşağıda verilmiştir (27).

Madde 8 – 1 Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Çalışma hayatı ile ilgili mevzuat çerçevesinde programlı veya program dışı teftiş, inceleme ve soruşturma yapmak.
- b) 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu uyarınca işyerlerinde inceleme yapmak, iş ve işlemleri teftiş etmek.
- c) Kayıtdışı istihdamla mücadele etmek, bu amaçla sektörel analizlere dayalı denetimleri yürütmek ve bu konularda alınması gerekli tedbirleri önermek.
- ç) Kayıtdışılık ile ilgili tespit yapılması halinde ilgili kurumlara gereği için bildirimde bulunmak.
- d) Müfettişlerin iş teftişi ile ilgili faaliyet ve işlemleri hakkında teftiş, inceleme ve soruşturmaları yürütmek.
- e) Bakanın emri veya onayı üzerine Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların her türlü hesap, faaliyet ve işlemlerinin, ilgili mevzuat çerçevesinde uygulanması ile buralardaki amir, memur ve diğer görevlilerin görevleri ile hal ve hareketlerinin incelenmesini, teftişini, soruşturmasını ve ön incelemesini yapmak.
- f) Özel kanunlarla verilen teftiş, denetim, soruşturma ve diğer görevleri yürütmek.
- g) Çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek.
- ğ) Çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıtdışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak; müfettiş

sayısı ve Kurulun diğer kaynakları göz önünde bulundurularak denetlenecek sektörleri her yıl için belirlenecek esaslara göre sınıflandırmak suretiyle riskli sektörlerdeki işyerlerinin denetimine öncelik vermek.

h) Çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmak.

ı) Sosyal değişimler, teknolojik gelişmeler ve uluslararası mevzuatta ortaya çıkan değişikliklerin çalışma hayatıyla ilgili mevzuata yansıtılması için görüş bildirmek.

i) Denetim sonuçlarına göre işgücü piyasasını geliştirecek ve çalışanların hayat seviyelerini yükseltecek tavsiye ve tekliflerde bulunmak.

j) Çalışma hayatı ile ilgili mevzuat çalışmaları yapmak, gerektiğinde, teftiş ve denetimler sonucunda, mevzuatın aksayan yönleri, uygulanabilirliği, ilgili kurum ve kuruluşlarca alınması gereken önlemleri belirleyen Genel Değerlendirme Raporu hazırlamak.

k) Sanayi ve Ticarete İş Teftişi Hakkındaki 81 numaralı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin 20. maddesine göre İş Teftişi Genel Değerlendirme Raporunu hazırlayarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğü'ne göndermek.

l) Uluslararası sözleşmeler çerçevesinde işyerlerinde uygulamaları incelemek ve izlemek.

m) Denetim sonuçlarına ilişkin istatistikleri tutmak, derlemek, değerlendirmek ve yorumlamak.

n) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakana sunmak.

o) Bakan tarafından teftiş hizmetleri ile ilgili olarak verilen benzer görevleri yapmak.

(www.csgb.gov.tr/itkb)

4.4.1.6. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)

20.05.2006 tarihinde 26173 sayılı resmi gazete yayınlanan 502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 3. Maddesinde Sosyal Güvenlik Kurumu'nun görevleri aşağıda verilmiştir (28).

Madde 3- Kurumun temel amacı; sosyal sigortacılık ilkelerine dayalı, etkin, adil, kolay erişilebilir, aktüeryal ve malî açıdan sürdürülebilir, çağdaş standartlarda sosyal güvenlik sistemini yürütmektir.

Kurumun görevleri şunlardır:

- a) Ulusal kalkınma strateji ve politikaları ile yıllık uygulama programlarını dikkate alarak sosyal güvenlik politikalarını uygulamak, bu politikaların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak.
- b) Hizmet sunduğu gerçek ve tüzel kişileri hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirmek, haklarının kullanılmasını ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesini kolaylaştırmak.
- c) Sosyal güvenliğe ilişkin konularda; uluslararası gelişmeleri izlemek, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapmak, yabancı ülkelerle yapılacak sosyal güvenlik sözleşmelerine ilişkin gerekli çalışmaları yürütmek, usûlüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası antlaşmaları uygulamak.
- ç) Sosyal güvenlik alanında, eğitim, araştırma ve danışmanlık faaliyetleri yapmak ve yaptırmak, kamu idareleri arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.
- d) Bu Kanun ve diğer kanunlar ile Kuruma verilen görevleri yapmak. (www.sgk.gov.tr)

4.4.2. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Yasal Düzenlemeler

Aşağıdaki tabloda İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili ulusal kanun ve yönetmeliklerin yayın ve revizyon tarihleri ile birlikte yasal düzenlemelerin amaçları sunulmuştur.

Tablo 4.4.2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Yasal Düzenlemeler

Kanun/Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi/Sayısı	Revizyon Tarih/Resmi Gazete Sayısı	Konu/Amaç
Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (29)	09.11.1982-17863	Son revizyon 11.02.2017-29976	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın: 5. maddesinde devletin temel amaç ve görevleri arasında kişilerin maddi ve manevi varlığını geliştirmesi için gerekli koşulları hazırlamaya çalışmaktır. 17. maddesinde kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkına sahip olduğunu, kimseye eziyet ve işkence yapılamayacağını belirtilmiştir. 50. maddesinde çalışanların cinsiyetine, gücüne ve yaşına uygun olmayan yaşlarda çalıştırılmayıp çalışma şartları ve dinlenme hakkına sahip olduğunu belirtmektedir. 56. maddesinde her kişi beden ve ruhen zarara uğramayan çevre koşullarında yaşamaya hakkı olduğunu belirtmiştir.
4857 sayılı İş Kanunu (30)	10.06.2003-25134	Son revizyon 20.05.2016-29717	4857 sayılı İş Kanunu'nda aşağıda yer alan hükümler yürürlükten kaldırılmıştır (Mülga: 20.06.2012-6331/37 md.): - İşverenin ve işçinin yükümlülükleri - İş sağlığı ve güvenliği yönetmelikleri - İşin durdurulması veya işyerinin kapatılması - İş sağlığı ve güvenliği kurulu - İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri - İş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanlar - İşçilerin hakları - İçki veya uyuşturucu madde kullanma yasağı - Ağır ve tehlikeli işler - Ağır ve tehlikeli işlerde rapor - On sekiz yaşından küçük işçiler için rapor - Gebe veya çocuk emziren kadınlar için yönetmelik - Çeşitli yönetmelikler a) 2. maddesinin dördüncü fıkrası. b) 63. maddesinin dördüncü fıkrası. c) 69. maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları. ç) 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 95, 105 ve geçici 2. maddeler.
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (1)	30.06.2012-28339	23.04.2015-29335	İşyerlerinin iş sağlığı ve güvenliği yönünden mevcut şartlarının hem sağlık hem de güvenlik olarak iyileştirilmesi, işveren ve çalışanın sorumlulukları, hakları, görev ve yetkilerini belirlemek.

Tablo 4.4.2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Yasal Düzenlemeler (Devamı)

Kanun/Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi/Sayısı	Revizyon Tarih/Resmi Gazete Sayısı	Konu/Amaç
Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği (31)	24.06.2015-29396	-	İnsan ve yük, sadece insan ve sadece yük taşıyan asansörlerin çevreye, insana ve mal güvenliği tehdit etmeyecek bir şekilde kullanımını sağlamak amacıyla periyodik bakım, mevcut asansörlerin iyileştirilmesi, satış sonraki hizmet koşulları ile uyulması kurallar belirlenmiştir.
Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (32)	19.12.2007-26735	09.09.2009-27344	Her türlü yapının inşaatı ve işletmesinde çıkabilecek yangınların önlenmesi, can ve mal kaybına önüne geçilmesi, eğitim ve organizasyon konularında izlenmesi ve uyulması gereken kurallar belirlemiştir.
		09.07.2015-29411	
Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (33)	15.06.2015-28678	-	İşyerinde karşılaşılan biyolojik maruziyetlere karşı alınması gereken önlemler belirlenmiştir.
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (34)	15.05.2013-28648	-	Çalışanlara verilecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri hakkında uyulması gereken hususlar belirlenmiştir.
Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik (35)	01.12.2004-25657	24.07.2005-25885	Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde çıkan veya tüketime sunulan ve doğal mineralli suların hijyen ve teknik koşullara uygun çıkarılması, ambalajlanması, satışı, denetlenmesi ve onaylanması; Türkiye'ye ithal edilen doğal mineralli suların onaylanması, etiketlenmesi, satışı ve denetlenmesi hususlar belirlenmiştir.
		15.09.2006-26290	
		31.07.2009-27305	
		29.11.2010-27770	
		07.03.2013-28580	
		17.04.2014-28975	
		20.10.2016-29863	
Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik (36)	16.04.2013-28620	-	Ekranlı araçlarda çalışmalarda uyulması gereken hususları belirlenmiştir.
Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik (37)	16.08.2013-28737	-	Emziren çalışan veya yeni doğum yapmış çalışanın işyerinde çalışırken alınması gereken sağlık ve güvenlik önlemlerini, çalışma hususlarını, emzirme odalarının ve çocuk bakım yurtlarının oluşturulma koşullarını ve hangi şartları kapsayacağını belirtmektedir.

Tablo 4.4.2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Yasal Düzenlemeler (Devamı)

Kanun/Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi/Sayısı	Revizyon Tarih/Resmi Gazete Sayısı	Konu/Amaç
Hijyen Eğitimi Yönetmeliği (38)	05.07.2013-28698	-	İnsan tüketim amaçlı sular, insan bedenine teması söz konusu olduğu temizlik işlerinde, gıda üretimi ve perakende işlerinde çalışanların hijyen eğitimi ile ilgili hususları, çalışan ve işverenin yükümlülüklerini belirtmektedir.
İlkyardım Yönetmeliği (39)	29.07.2015-29429	-	Çalışanların ve toplumun ilkyardım ile ilgili bilgisini arttırmak, özel ve kamu kuruluşlarında çalışan sayısı baz alınarak ilkyardımcı bulundurulması, kazalarda sakatlık ve ölümleri olasılıklarını azaltmak, ilkyardım eğitmeni, ilkyardımcı yetiştirilmesi, ilkyardım eğitici eğitmeni ile ilgili eğitimleri düzenleyecek merkezlerin açılışı, işletilmesi ve denetimleriyle alakalı hususları belirtmektedir.
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği (40)	25.04.2013-28628	02.05.2014-28988	İşyerinde kullanılan iş ekipmanları ile ilgili sağlık ve güvenlik hususları belirtmektedir.
		23.07.2016-29779	
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (41)	29.12.2012-28512	31.01.2013-28545	İş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve sorumlulukları, niteliklerini, belgelendirilmesi ve eğitimleri hakkındaki hususları belirtmektedir.
		11.10.2013-28792	
		30.04.2015-29342	
		19.11.2015-29537	
		15.02.2016-29625	
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği (42)	29.12.2012-28512	31.0.12013-28545	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerini yürütmek adına kurulan iş sağlığı ve güvenliği birimlerinin kuruluşu ile ortak sağlık güvenlik birimlerinin yetkilendirme, yetkiyi iptali ve bu birimlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili hususları belirtmektedir.
		18.12.2014-29209	
		30.06.2016-29758	
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik (43)	18.01.2013-28532	-	İş sağlığı ve güvenliği kurullarının hangi işyerlerinde nasıl kurulacağını, kurulun görev ve yetkilerini, çalışma usul ve esaslarını, birden çok kurulun olması durumunda nasıl bir organizasyon ve işbirliği yapılması gerektiğini belirtmektedir.

Tablo 4.4.2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Yasal Düzenlemeler (Devamı)

Kanun/Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi/Sayısı	Revizyon Tarih/Resmi Gazete Sayısı	Konu/Amaç
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği (44)	29.12.2012-28512	-	İşyerinde yapılması gereken iş sağlığı ve güvenliğine yönelik risk değerlendirmesinin usul ve esaslarını ile ilgili hususları belirtmektedir.
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (45)	20.07.2013-28713	18.12.2014-29209	İşyerihekimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları, niteliklerini, belgelendirilmesi ve eğitimleri hakkındaki hususları belirtmektedir.
		19.11.2015-29537	
		07.03.2016-29646	
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (46)	18.06.2013-28681	-	İşyerlerinde acil durumların planlanması, önleme, tahliye, koruma, ilkyardım, yangınla mücadele ve benzeri konularda yapılması gereken hususlar ve bu durumları güvenli bir şekilde yönetme ve organizasyon, bu konularda görevlendirilecek olan personellerin yetkinlikleri, eğitimleri ve görevlendirilmesi ile ilgili hususları belirtmektedir.
Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik (47)	02.07.2013-28695	-	İşyerinde riskleri önleme veya önemli bir şekilde azaltılması adı altında teknik yöntemlerle, toplu korumayla veya iş organizasyonu gibi yöntemlerle sağlanmadı durumlarda kullanılan kişisel koruyucu donanımların özellikleri, kullanımı ve temini ile ilgili hususları belirtmektedir.
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği (48)	11.09.2013-28762	-	İşyerinde kullanılan sağlık ve güvenlik işaretlerle uyulması gereken hususları belirtmektedir.
Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (49)	22.07.2005-25883	-	Tıbbi atıkların üretiminden bertarafına kadar olan aşamalarında insan sağlığına ve çevreye zararın önlenmesi ile ilgili hususları belirtmektedir.
İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği (50)	26.12.2012-28509	26.12.2012-28509	İşyerlerinin tehlike sınıflarını belirtmektedir.
		29.03.2013-28602	
		04.02.2014-28903	
		18.04.2014-28976	
		19.02.2015-29272	
		27.02.2017-29992	

4.5. Radyasyon Güvenliğinde Temel İlkeler

Radyasyondan korunma üç ilkeye dayanmaktadır (2):

1. Gerekçelendirme: Açık bir fayda sağlamayan radyasyon uygulamasına izin verilmemelidir.
2. Optimizasyon: Tedavi amaçlar ışınlamalar hariç sosyal ve fiziksel koşullar ön planda tutularak olabilen en düşük doz kullanılmalıdır.
3. Doz sınırlaması: Radyasyon Güvenliği Yönetmenliğinde belirtilen doz sınırlarına uyulmalıdır.

Yukarıda belirtilen korunma ilkeler doğrultusunda radyasyondan korunma prosedürlerinde izlenmesi gereken temel sıralama aşağıdaki gibi olmalıdır (2):

1. Personel Korunması: Sağlık çalışanları direkt olarak radyasyona maruz kalmaktan kaçınılmalıdır. Mutlaka kişisel koruyucu donanımlarını (kurşun önlük, kurşun gözlük, kurşun eldiven, tiroid koruyucu vb.) kullanmalıdır. Kullanılan bu kişisel donanımlar düzgün asılıp belli aralıklarla sağlamlığı kontrol edilmelidir. Dözimetre kullanımının alışkanlığı kazanılmalı ve yasal süre içerisinde dozimetrelerin aldığı dozlar kontrol edilip kayıtları tutulmalıdır.
2. Hastaların korunması: Gereksiz radyasyon alınmalarından kaçınılmalıdır. Üreme organlarının korunmasına ilişkin gerekli önlemler alınmalıdır. Zorunlu olmadıkça hamile olma olasılığı olan veya hamile olan hastalar tetkik yapılmamalıdır.
3. Toplumun korunması: x-ışını ile çalışan cihazların bulunduğu odalar yasal mevzuatlar doğrultusunda uygun kurşun levhalar uygulanmalı ve gerekli uyarıcı levhalar ile bu bölgeler sınırlandırılmalıdır. Havalandırma iyi olmalıdır.

4.6. Sağlık Yöneticilerinin ve İş Sağlığı Uzmanlarının Nükleer Tıp ve Radyoterapi Ünitelerindeki Sorumlulukları

4.6.1. Sağlık Yöneticilerinin Nükleer Tıp ve Radyoterapi Ünitelerindeki Sorumlulukları

TAEK tarafından Radyasyon Güvenliği Komiteleri (RGK) Çalışma Usul ve Esasları yayınlanmıştır. Buna göre (<http://www.taek.gov.tr/belgeler-formlar/func-directinfo/293/>):

- İl sağlık müdürlükleri tarafından planlanarak koordine edilen radyasyon güvenliği komitesi lisans sahibi/sahipleri, radyasyondan korunma sorumlusu/sorumluları, kuruluş yönetimi temsilcisinin (başhekim, başhekim yardımcısı gibi), hemşire temsilcisinin katılımı ile en az dört kişiden oluşup radyasyon kaynağı kullanan her bir biriminin radyasyondan korunma sorumlusu oluşturulan bu komitede yer alır.
- Radyasyon güvenliği komitesi:
 - Üyeleri her yıl il sağlık müdürlükleri veya hastane yönetimi tarafından yayımlanır.
 - Görev ve sorumluluklarını yerine getirmek için yılda en az iki kere toplanır.
 - Lisans faaliyetlerin sürekliliğini sağlamak ve uygun olarak yürütülmesi için gerekli olan insan gücü ile birlikte finansal ve teknik altyapının temin edilmesini sağlar.
 - Yapılacak her toplantıda radyasyon kaynaklarının envanterini gözden geçirir, sorumlu personel değişikliği, radyasyon kaynağının yerinin değişmesi, bölümün içinde bulunan denetimli alanlarda değişiklikler, yeni cihaz temini gibi hususları değerlendirir.
 - Yapılacak her toplantıda radyasyondan korunma sorumluları tarafından kayıt altına alınan raporlara göre; radyasyon görevlilerin kişisel dozlarını, bölüm içinde ölçülen radyasyon seviyeleri ölçüm sonuçları, radyoaktif atıkların kayıtları, kalite kontrol kayıtları, cihazların bakım onarım kayıtları, çalışanların eğitim kayıtlarını inceler ve değerlendirir.
 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluşların yayımladığı radyasyondan korunma ile ilgili mevzuatları inceleyerek yükümlü olduğu tüm esasları faaliyete geçirmek adına ayrıntılı planlama yaparak tanı, tedavi ve araştırma amaçlarıyla

çalışılan her bölüm için organizasyon şeması hazırlayarak uygulanmasını sağlar.

- Lisans uygulamaları ile ilgili temin edilen açık veya kapalı radyoaktif kaynaklarının teslimi, ilgili bölümlere ulaştırılması, kullanılması ve bulundurulması sırasında radyoaktif kaynağının emniyetine ve güvenliğine ilişkin önlemleri değerlendirir ve gerekli kayıtların güncel tutulmasını sağlar.
- Bölümün içinde bulunan radyasyon alanlarında; radyasyon kaynağının özelliğine göre çalışma koşulları ve zırhlama şartlarını göz önünde bulundurarak gözetimli ve denetimli alanlar belirlenir ve çalışanların görev tanımlarına göre 'Çalışma Koşulu' A ve B'de çalışan kişiler ve harici görevlileri sınıflar.
- Gözetimli ve denetimli alanlara giriş ve çıkışların kontrollü yapılması amacıyla planlama yapar ve uygulanmasını sağlar, sesli ve görsel radyasyon uyarı işaretleri uygun yerlere yerleştirilmesini ve çalışır durumda olması sağlar.
- Yapılan radyasyon ölçüm sonuçlarına göre uygulamaya has doz kısıtlamalarını belirler.
- Radyasyon uygulamaların yapıldığı yerlerde çalışan personellerin, hastaların ve toplumun radyasyon güvenliğini sağlamak için kişisel veya toplu olarak dozların mümkün olduğu düzeyde en düşük seviyede tutulması için radyasyonlu çalışılan tüm bölümlerdeki çalışma koşullarını belirler.
- Radyasyon uygulama alanlarına ve radyasyon kaynaklarına göre EK – 9'deki formlarda belirtilen hususları içine alan radyasyondan korunma ile ilgili çalışma talimatları hazırlanmasını ve bu talimatları bölümlerde uygulanmasını sağlar. Hazırlanan bu talimatlar bölümlerde uygulama esnasında karşılaşılan teknik veya idari aksaklıklar tespit edilerek gerekli görüldüğünde iyileştirmeleri yapar.
- Tehlikeli durumlarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemleri hakkındaki kuralları ve talimatları ayrıntılı olarak "Radyasyon Güvenliği El Kitabı" hazırlayıp bölümde çalışan tüm radyasyon görevlilerinin ulaşabileceği şekilde bölüme dağıtır ve gerekli görüldüğünde güncellemesini yapar.

- Teknik ve idari düzenlemelerin yerine getirilip getirilmediğini düzenli aralıklarla teftiş eder.
 - Yapılan toplantı sonuçları ile ilgili rapor hazırlar ve radyasyon güvenliği komitesi üyelerine bu raporu dağıtır ve raporun radyasyon uygulama yapılan bölümlerde bulunmasını sağlar.
- İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarıyla yapılan çalışmaların tek bir birim tarafından yürütüldüğü durumlarda bahsedilen usul ve esaslar doğrultusunda hastaların, çalışanların ve toplumun radyasyondan korunması ve radyoaktif kaynakların güvenliğini sağlanması lisans sahibinin ve radyasyondan korunma sorumlusunun sorumluluğundadır.
- Çalışma Koşulu-A'da çalışan tüm personellere kişisel dozimetre temin eder, dozimetrelerin doğru biçimde kullanılmasını sağlar, kişisel doz takibinin yapar ve kayıtları düzenli olarak tutar.
 - Her toplantıda çalışanların kişisel dozları değerlendirir, çalışanların bu değerlendirme hakkında bilgi sahibi olmasını ve iyileştirilmesi gereken hususları belirleyerek uygulanmasını sağlar.
 - Radyasyon kaynaklarının kullanılmasında açığa çıkan atıkların mevzuata uygun olarak bertaraf edilmesi ve kayıtların tutulmasına ile ilgili düzenlemeler yapar ve uygulanmasını sağlar.
 - Radyasyonlu alanlarda çalışan personellerin eğitim, bilgi ve deneyimleri ile ilgili yeterlilikleri hakkında değerlendirme yapar, çalışanların yeterli bilgiye sahip olmaları için eğitim programları hazırlar, uygulanmasını sağlar ve gereklilik durumlarında yeniler.
 - Işınlamalarla ilgili olağandışı durumları rutin toplantılarla birlikte gerektiğinde ivedilikle toplanarak değerlendirir. Tehlikeli durumları mevcut Tehlike Durumu Planı dahilinde yapılanları ve önlemleri değerlendirir.
 - "Etik Komite" ile işbirliği içinde olup araştırma amaçlı her türlü radyasyon uygulamaları kapsayan önerileri inceler, "gerekçelenme" prensibine uygun olarak radyasyon güvenliği açısından değerlendirip çalışma ilgili karar alır. Komiteden onay çıkmayan hiçbir radyasyon içeren araştırma başlatılmaz.

4.6.2. İş Güvenliği Uzmanlarının Nükleer Tıp ve Radyoterapi Ünitelerindeki Sorumlulukları

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlık'ı tarafından 29.12.2012 tarihinde İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik'te iş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve sorumlulukları yayınlanmıştır. Buna göre (41):

- İşyerinin tehlike sınıfına uygun iş güvenliği belgesine sahip olma.
 - C sınıfı belgeye sahip olanlar az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine,
 - B sınıfı belgeye sahip olanlar tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine,
 - A sınıfı belgeye sahip olanlar çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine bakabilirler.
- İşyerinde yapılacak değişiklikler ve yapılan çalışmalarla ilgili olarak makine, tasarım ve diğer teçhizat durumu, bakımı, seçimi ve kullanılacak veya kullanılan maddeler dahil olmak üzere organizasyon ve uygulanması, iş planlaması, ortam şartlarına uygun kişisel koruyucu donanım seçilmesi, temin edilmesi, kullanılması, bakımı, muhafaza edilmesi ve test edilmesi hususlarında iş sağlığı ve güvenliği esaslarının sürdürülmesi yönünden işverene öneride bulunmaktır.
- İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınması gereken tedbirleri yazılı olarak işverene bildirmektir.
- İşyerinde meydana gelen meslek hastalıklarını ve iş kazalarını işyeri hekimi ile işbirliği içinde bulunarak nedenlerinin araştırılması ve tekrarlanmaması için alınması gereken önlemler konusunda işverene öneride bulunmaktır.
- İşyerinde yaralanmaya ya da ölüme sebebiyet vermeyip çalışana, ekipmana ve işyerine zarar verebilme potansiyeline sahip olayların nedenlerini araştırıp işverene öneride bulunmaktır.
- İşyerine iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapılmasıyla ilgili çalışma ve uygulamalara katılarak işverene sağlık ve güvenlik hususlarında öneride bulunmaktır.

- İşyerinde çalışma ortamının gözetimini yapmak, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yapılması gereken ölçüm, kontrol ve bakımları planlamak ve uygulamaları kontrol etmektir.
- İşyerinde patlama, yangın ve kazaların önlenmesi için çalışmalara katılmak ve bu konuyla ilgili işverene öneride bulunmaktır.
- İşyerinde yangın, kaza, patlama veya doğal afet gibi durumlarda acil durum planlarının hazırlanması ile ilgili çalışmalara katılmak ve konuyla alakalı periyodik olarak tatbikatlar ve eğitimlerin yapılması ve acil durum planı doğrultusunda hareket edilmesini izlemek ve kontrol etmektir.
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimlerinin mevzuata uygun planlamak ve işverenin onayına sunmak, eğitimleri vermek ve kontrol etmektir.
- İşyeriyle ilgili çalışma ortamı gözetim sonuçları ve iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının kaydedildiği yıllık değerlendirme raporunu işyeri hekimi ile işbirliği yaparak hazırlamaktır.
- Çalışanlar ile ilgili bilgilendirme faaliyetlerini işverenin onayına sunmak ve uygulamasını kontrol etmektir.
- Çalışma izin prosedürleri ve iş sağlığı ve güvenliği talimatları hazırlayarak işverenin onayına sunmak ve uygulamasını kontrol etmektir.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenen iş sağlığı ve güvenliği hususları İSG KATİP'e bildirmektir.
- İş sağlığı ve güvenliği kuruluyla işbirliği içinde bulunmaktır.
- Destek elemanları ve çalışan temsilcilerin çalışmalarına destek sağlamak ve işbirliği içinde bulunmaktır.
- İşyerinde belirlediği acil ve önlenemez durumları ve acil durum müdahale gerektirmesi halinde işverene başvurarak işin durdurulması.
- İşyerinde görevi gereği iş sağlığı ve güvenliği hususlarla ilgili araştırma yapmak ve incelemek, gerekli belge ve bilgileri ulaşmak, çalışanlarla görüşmektir.
- İşyerinin iç düzenlemelerine uygun olarak işverenin bilgisi dâhilinde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde bulunmaktır.

- İş güvenliği uzmanları mevzuat gereği işini yaparken normal iş akılını aksatmayacak, çalışma ortamının verimliliği arttıracak hususlarda katkıda bulunacak, işyerinin ticari, ekonomik ve mesleki sırları gibi bilgileri gizli tutacaktır.
- İş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği hususlarının yürütülmesindeki ihmallerden dolayı, işverene karşı sorumludur.
- Yangın, patlama, kimyasal sızıntı, çökme gibi önem arz eden hususlara karşı makul bir sürede işveren tarafından herhangi bir tedbir alınmamasına karşı işyerinin bağlı olduğu çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.

4.7. Toplam Kalite Yönetimi ve Nükleer Tıp-Radyoterapi Üniteleri

4.7.1. IAEA Güvenlik Standartları Serisinin Uzun Vadeli Yapısı

Tablo 4.7.1.1. IAEA Güvenlik Standartları Serisinin Uzun Vadeli Yapısı (51)

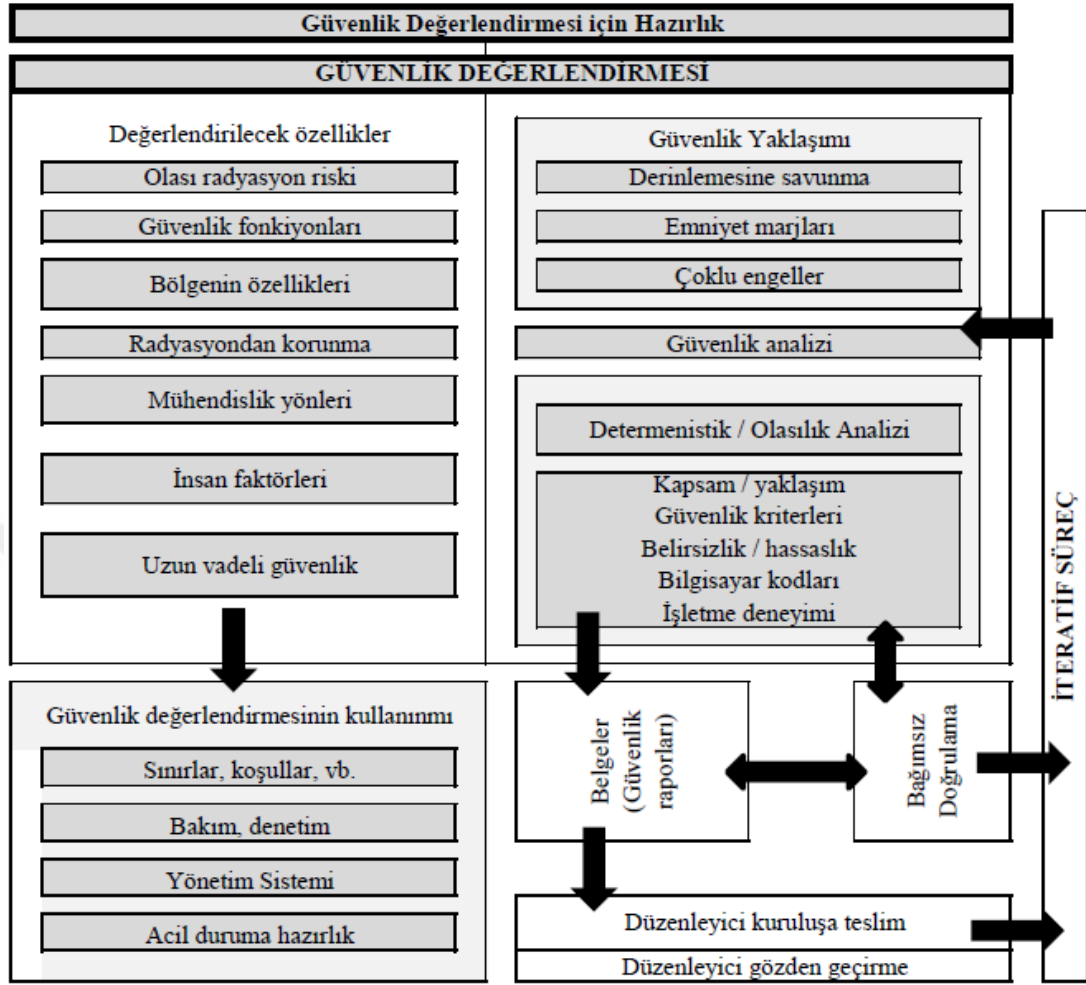
Güvenlik Esasları Temel Güvenlik İlkeleri	
Genel Güvenlik Gereklilikleri	Özel Güvenlik Gereklilikleri
Bölüm 1. Güvenlik için devletin yasal ve düzenleyici altyapı oluşturması	1. Nükleer Tesisatlar için Yerde Değerlendirme
Bölüm 2. Güvenlik için Liderlik ve Yönetim	2. Nükleer Enerji Santrallerinin Güvenliği 2.1 Tasarım 2.2 Açma ve Çalıştırma
Bölüm 3. Radyasyondan Korunma ve Radyasyon Kaynaklarının Güvenliği	3. Araştırma Reaktörlerinin Güvenliği
Bölüm 4. Tesisler ve Faaliyetle için Güvenlik Değerlendirmesi	4. Nükleer Yakıtı Döngü Tesislerinin Güvenliği
Bölüm 5. Radyoaktif Atıkların Atılma Öncesi Yerde Yönetilmesi	5. Radyoaktif Atıkların İmha Tesislerinin Güvenliği
Bölüm 6. Faaliyetlerin Sonlandırılması	6. Radyoaktif Maddelerinin Güvenli Taşınması
Bölüm 7. Acil Durumlara Hazırlık ve Yanıt	
Güvenlik Kılavuzlarının Toplanması	

4.7.2. Güvenlik Değerlendirmesi İçin Özel Gereklilikler

Tablo 4.7.2.1., güvenlik değerlendirmesi ve doğrulanması sürecinin ana unsurlarını göstermektedir. Bu süreç, tesisin ya da emniyetle ilgili etkinliğin tüm özelliklerinin sistematik olarak değerlendirilmesini gerektirir ve aşağıdakileri içerir (52):

- a. İşin yürütülmesi için gerekli olan uzmanlığı, araç ve bilgileri sağlamak suretiyle güvenlik değerlendirmesi için hazırlık;
- b. Normal çalışma, öngörülen operasyonel olaylar veya kaza koşullarından kaynaklanan olası radyasyon risklerinin tanımlanması;
- c. Kapsamlı güvenlik fonksiyonlarının tanımlanması ve değerlendirilmesi;
- d. Olası radyasyon riskleriyle ilgili alan özelliklerinin değerlendirilmesi;
- e. Radyasyondan korunma hükümlerinin değerlendirilmesi;
- f. Tesis veya faaliyetle ilgili tasarım için güvenlik gereklerinin karşılandığını belirlemek için mühendislik yönlerinin değerlendirilmesi;
- g. Tesisin tasarımı ve işletilmesindeki insan faktörüne ilişkin yönlerinin değerlendirilmesi veya faaliyetin planlanması ve yürütülmesi;
- h. Uzun vadedeki güvenliğin değerlendirilmesi özellikle makinaların eskimesi ve güvenlik sınırlarını etkileme olasılığı bulunması, tesislerin kapanması, radyoaktif atık tesislerinin kapanması durumunda güvenliğin değerlendirilmesi.

Tablo 4.7.2.1 Güvenlik Değerlendirmesi ve Doğrulanması Sürecinin Ana Unsurları (52)

Yönetim Koşulları

Koruma ve güvenlik yönetimi başlıca taraflar, koruma ve güvenliğin, sorumlu oldukları kuruluşların yönetim sistemine etkin bir şekilde entegre olmasını sağlamalıdır. Yönetim sisteminin koruma ve güvenlik unsurları (53):

Başlıca taraflar sorumlu oldukları örgütlerde en üst düzeyde güvenlik ve koruma sağlayacaklarını taahhüt etmelidir.

Başlıca taraflar, koruma ve güvenliğini artırmak için aşağıdaki yöntemlerle yönetim sisteminin tasarlandığından ve uygulandığından emin olmalıdır:

- a. Koruma ve güvenlik gerekliliklerinin diğer gereklilikler (operasyonel performans ve güvenlik klavuzları) ile tutatlı biçimde uygulanması;

- b. Güvenlik ve emniyet gerekliliklerini yerine getirildiğinden garanti edecek planlı ve sistematik faaliyetlerin tanımlanması;
- c. Korumanın ve güvenliğin diğer şartlar tarafından tehlikeye girmemesinin sağlanması;
- d. Koruma ve güvenilirlik performansının düzenli olarak değerlendirilmesini sağlamak ve deneyimden öğrenilen dersleri uygulamak;
- e. Güvenlik kültürünün teşvik edilmesi.

Başlıca taraflar, yönetim sisteminin koruma ve güvenlik unsurlarının, faaliyetle ilgili radyasyon riskleri ve karmaşıklığı ile orantılı olmasını sağlayacaktır (53).

Başlıca taraflar, yönetim sisteminde koruma ve güvenlik şartlarının etkili bir şekilde yerine getirildiğini gösterebileceklerdir (53).

4.7.3. Sağlıkta Kalite Standartları

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sağlıkta Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığı tarafından yayınlanan Sağlıkta Kalite Standartlarında yer alan radyasyonlu alanlarda çalışanların ve sağlık hizmeti almak için bu bölümlere gelen hastaların radyasyon maruziyetlerini en aza düşürmek için İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilişkili standartlar (12):

- Radyasyon güvenliğini sağlamak amacıyla sorumlular belirlenmesi, sorumluluk tanımlarını yapıp çalışanların, hasta ve hasta yakınlarının radyasyonun zararlı etkilerine karşı gerekli önlemlerinin alınması ve alınan önlemlerin uygulama durumunu izlemek.
- Radyasyon güvenliği kapsamında değerlendirilmesi gereken alanları belirlenip gözetimli alan ve denetimli alan olarak sınıflandırılması.
- Radyasyonlu alanlara uygun zırhlama yapılarak zırhlamanın uyguladığını doz ölçümü ile kontrol edilmelidir.
- Radyasyon alanlarında uygun radyasyon uyarıcı levhaları ve havalandırma koşulları olmalıdır.

- Radyasyon koruyucuları (kurşun önlük, kurşun eşdeğer gözlük, tiroid koruyucu, gonad koruyucu) röntgen filmi ile yılda bir, belli periyotlarda kontrol edilmeli ve yetkili kişiler tarafından onaylanmalıdır. Radyasyon koruyucuları çalışanların ihtiyaçlarına göre farklı ebatlarda bulundurulmalı ve çalışanlar tarafından kullanılması kontrol edilmelidir.
- Dozimetre kullanımın çalışanların isimleri kayıt altına alınmalı, dönemlik ve yıllık doz takibi yapıp yasal sınırla kıyaslanmalı yapılmalıdır.
- Radyasyonla ilgili kaza, bulaş, yaralanma vb. durumlarda alınması gereken kurumsal ve lokal müdahale ve önlemler şekli kayıt altına alınıp müdahale ekiplerini belirlemek.
- Radyasyonlu alanlarda çalışan personele en az yılda bir eğitim verilmelidir.
- Nükleer tıp bölümlerinde meydana gelen radyasyonlu atıkların kontrolü sağlanmalıdır.

5. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın türü: Bu araştırma, kesitsel-tanımlayıcı özellikler içeren nitel bir çalışmadır.

Araştırma evreni: Türkiye'deki özel ve kamu hastanelerinin radyoterapi ve nükleer tıp bölümlerine personel, cihaz ve malzeme sağlayarak dış hizmet sunan özel bir firmanın kapsamında bulunan tüm hastanelerin radyoterapi ve nükleer tıp bölümleridir. Firma, Türkiye genelinde 23 ilde hizmet vermektedir; toplam 60 sahası (hastanesi) bulunmaktadır, her sahada radyoterapi veya nükleer tıp bölümlerinden en az biri vardır.

Araştırmanın örnekleme: Örneklem seçiminde il yerine sahalara temel alınmış ve sahalara %10'una ulaşılması hedeflenmiştir; kura yöntemiyle 6 hastane belirlenmiştir. İki hastanede hem radyoterapi hem nükleer tıp bölümü mevcut olup, 5 nükleer tıp ve 3 radyoterapi bölümü çalışmanın saha veri toplama aşamasında gidilecek örneklemini oluşturmuştur. Hastane isimleri etik kurallar nedeniyle gizli tutulmuştur.

Araştırmanın aşamaları ve veri toplama/değerlendirme yöntemleri

Araştırma 3 aşamalı olarak yürütülmüştür. Araştırma aşamaları, bu aşamalar sırasında uygulanan yöntemler ve elde edilen çıktılar Tablo 5.1'de ve Şekil 5.1'de özetlenmiştir.

Araştırmada veri toplamak için kullanılan yöntemler doküman inceleme, yerinde denetim, fotoğraflama, kayıtların incelenmesi, çalışanlarla ve yöneticilerle yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmelerdir. Çalışmanın kurgusu gereği; ön literatür ve mevzuat incelemeleri sonrasında saha ziyareti ile durum saptaması, belgeleme ve çözüm önerisi üretilmesi süreçleri beraberce yürütülmüştür.

1. Aşama: mevzuatın ve literatürün incelenmesi

Ülkemizde 20.06.2012 tarihli 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ardından yayımlanan ilgili tüm yönetmelik ve tebliğlerin; ayrıca İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunuyla entegre olan diğer kanun ve yönetmeliklerin incelenmesi araştırmanın ilk ve temel adımıdır. Dolayısıyla, araştırmada veri toplamak için kullanılan temel araç mevzuatın derinlemesine incelenmesidir. Mevzuatta geçen konuyla ilgili ek bilgiye ihtiyaç duyulduğunda, literatür taraması yapılmıştır.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ardından yayınlanan iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin çok sayıdaki yeni yönetmelik, tüzük ve tebliğlerin tümü okunarak, çok tehlikeli işyeri sınıfında kabul edilen işyerleri için geçerli olan genel hükümler ile Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümlerini ilgilendirebilecek özel hükümler listelenmiştir. (hangi yönetmeliğin hangi maddesi olduğu not düşülerek). Yeni çıkartılan yönetmelikler bir kısım yönetmeliğin yürürlükten kaldırılmasına yahut revizyonuna veya iş sağlığı dışındaki mevzuatta konuya ilişkin değişikliklere neden olmuştur. Dolayısıyla, kıyaslama yaparak eksik, çelişkili ya da destekleyici yönleri tespit açısından, konuyla ilgili olup revizyon yapılmış ve yürürlükten kaldırılmış yönetmelikler de incelenmiştir. Okuma işlemi iki farklı zaman diliminde daha tekrarlanmış, yani aynı metinler en az 3 kez okunmuştur. Seçilmiş olan mevzuat hükümleri, birbirlerine benzeyen yönleri itibariyle gruplanarak temalar oluşturulmuş, hükümlerin bu temalara göre sıralandığı bir liste daha hazırlanmıştır. Doküman incelemesi yasal mevzuat üzerinden yapıldığından, listedeki temalar ve hükümler esasen, nükleer tıp ve radyoloji bölümlerinde çalışan bir iş güvenliği uzmanının, sağlık yöneticisinin veya kalite uzmanının iş sağlığı ve güvenliği denetimleri sırasında kontrol etmesi gereken minimum unsurları tanımlamış olmaktadır. Dolayısıyla bir denetimde bu konulara ilişkin en az bir değerlendirme yapılması gerekecektir. Bu değerlendirmenin bir kontrol listesi içinde nasıl belgeleneceği yahut bu kavramların mevzuatta istenen şekliyle bir kontrol listesi içinde nasıl var edileceği üzerinde düşünülmüştür. Her bir mevzuat maddesi için, maddede belirtilen temel özelliği ölçeceği düşünülen en az 1 soru hazırlanmıştır. Sahayı hayal ederek bu soruyu başka şekilde sormak gerekip gerekmediği düşünülmüş, gerektiğinde alternatif sorular tasarlanmıştır. Aynı tema altında yer alan bazı soruların mevcut

sırayla sorulması halinde sahada kolay ve akıcı uygulanabilir olmadığı anlaşıldığından (örneğin bir bölgede birden fazla temanın kontrol edilmesi gerektiğini veya bir soruyu başka konumlarda sürekli yinelemek durumunda kalındığı fark edildiğinden) bazı temalar ayrıştırılmış, bazıları birleştirilmiş ve bazı ek temalar tanımlanmıştır.

2. Aşama: Saha ziyareti

Kontrol listesi soruları oluşturulduktan sonra, araştırmanın yapılacağı sahanın bu soruların kullanımı eşliğinde gözden geçirilmesi (saha ziyareti) planlanmıştır. Bu ziyaret, hazırlanmış olan kontrol listesinin yüzey geçerliliği (okunup anlaşılabilirliği veya uygulanabilirliği) konusunda fikir edinmek ve yönetmeliklerde atlanmış olabilecek yönlerle ilişkin yeni sorular varsa onları üretebilmek için tasarlanmıştır. Öncelikle araştırmanın yapılacağı kurum yetkilisine araştırma hakkında bilgi verilmiş, planlanan yöntem anlatılmış ve kurum adının telaffuz edilmemesi kaydıyla onay alınmıştır. Ancak bu kontrol listesini kullanarak resmi bir denetim yapma izni olmadığından, pratikte, araştırmacının kendi oluşturduğu listeyi kendi gözlemiyle sınaması mümkün olabilmektedir. Yine de, daha standart bir yöntem ile ilerleyebilmek için saha ziyareti sırasında kullanılmak üzere hazırlanan ve her bölgede standart soru sormayı hedefleyen ‘‘Saha Veri Toplama Aracı’’ oluşturulmuş ve Ek 1 a’da sunulmuştur. Veriler bu araç eşliğinde (yarı-yapılandırılmış formda) toplanmış ve aşağıdaki eylemleri standart biçimde gerçekleştirmek amaçlanmıştır.

- Öncelikle bölüm ve ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular hazırlanmıştır. Sorumlu ile tanışma ve açıklama sonrası, birimlerde yaklaşık kaç kişinin çalıştığı sorulmuştur. Ziyaret edilecek işyerinde Noter onaylı İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit Öneri Defterini saha ziyareti sırasında incelemek, uzun görüşmelerden daha pratik ve standart bir yaklaşım olduğundan ve genel merkezden resmi izin alınmış olsa da etik açıdan yerel yetkililerden izin istemek gerektiğinden, saha ziyareti veri toplama aracının önemli bir sorusu ‘‘Noter onaylı İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterinizi görebilir miyim?’’ şeklinde düzenlenmiştir. Bu defter görüldüğünde, bölümde gerçekleştirilmekte olan iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının kapsamını anlamaya çalışılması; kontrol listesinin kapsamı içinde yer alıp sahada yer

verilmemiş bir faaliyet veya kontrol listesinde olmayıp sahada yapılan bir faaliyet bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi düşünülmüştür. Ayrıca bu uygulamaların defterde iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve işveren imzalarıyla kayıt altına alınıp alınmadığına bakılmıştır. “Risk analizi planını ve acil durum planını inceleyebilir miyim?” sorusu aynı mantıkla sorulmuştur. Bu sorular, saptanan eksikliklerin anlık olarak giderilmesi için de şarttır.

- Araştırmacı ayrıca, kendisini standart biçimde değerlendirme yapmaya teşvik etmek için, sahada yapılacak gözlemler sırasında yanıtlaması gereken bazı temel soruları bu veri toplama aracına not etmiştir. Araştırmacı bu veri toplama aracını işyeri lokasyonuna ilişkin sorunlu özellikleri saptamak; saha personeli görüşmelerinden edinilen ve incelenenlerden farklı bir yön işaret eden duyuları belirlemek; yönetmelikler incelenerek oluşturulan kontrol listesindeki soruların bu işyerinde nasıl sorulması gerektiğini ve soru biçimini değiştirecek özel ayrıntıları not etmek üzere kullanmıştır.
- Araştırmacı bu konulara ait çıkarımlar yapmadan önce sahayı gezerek gözlem yapmış ve tıbbi personel (tekniker, teknisyen, hemşire), hizmetli ve sekreterler ile de görüşmüştür.

Sadece saha ziyareti için değil, sorunların düzeltilmesi faaliyetleri için de zaman gerektiğinden, İstanbul Medipol Üniversitesi Girişimsel Olmayan Çalışmalar Etik Kurul Onayını takip eden 3 aylık süre saha ziyaretlerine ayrılmıştır (başlangıçta 15 gün olarak planlanmıştı).

Özetle saha ziyareti sonunda, mevcut durumda yönetmelik maddelerine uyan ve çakışan yönlerin belirlenmesi, denetimlerde hangi yönlerin dikkate alınması gerektiğinin belirlenmesi, kontrol listesi sorularının oluşturulmasına yapılacak ek yönlerin belirlenmesi, sahanın mevcut durumunun gözlemlenmesi ve saha için düzeltici-önleyici ve iyileştirici faaliyetlerin üretilmesi hedeflenmiştir.

Saha ziyaret sırasında, düzeltilmesi/geliştirilmesi gereken bir durum tespit edildiğinde araştırmacı tarafından fotoğraflanmıştır. Bunun amacı düzeltmeyi ne şekilde yapmak gerektiğini tartışabilmek ve arşivlemek amaçlıdır. Yeni açılan ünitelerde bu durumların sorgulanma biçimine yansıtılması gerekecektir, dolayısıyla kontrol listesi sorularını etkileyecektir.

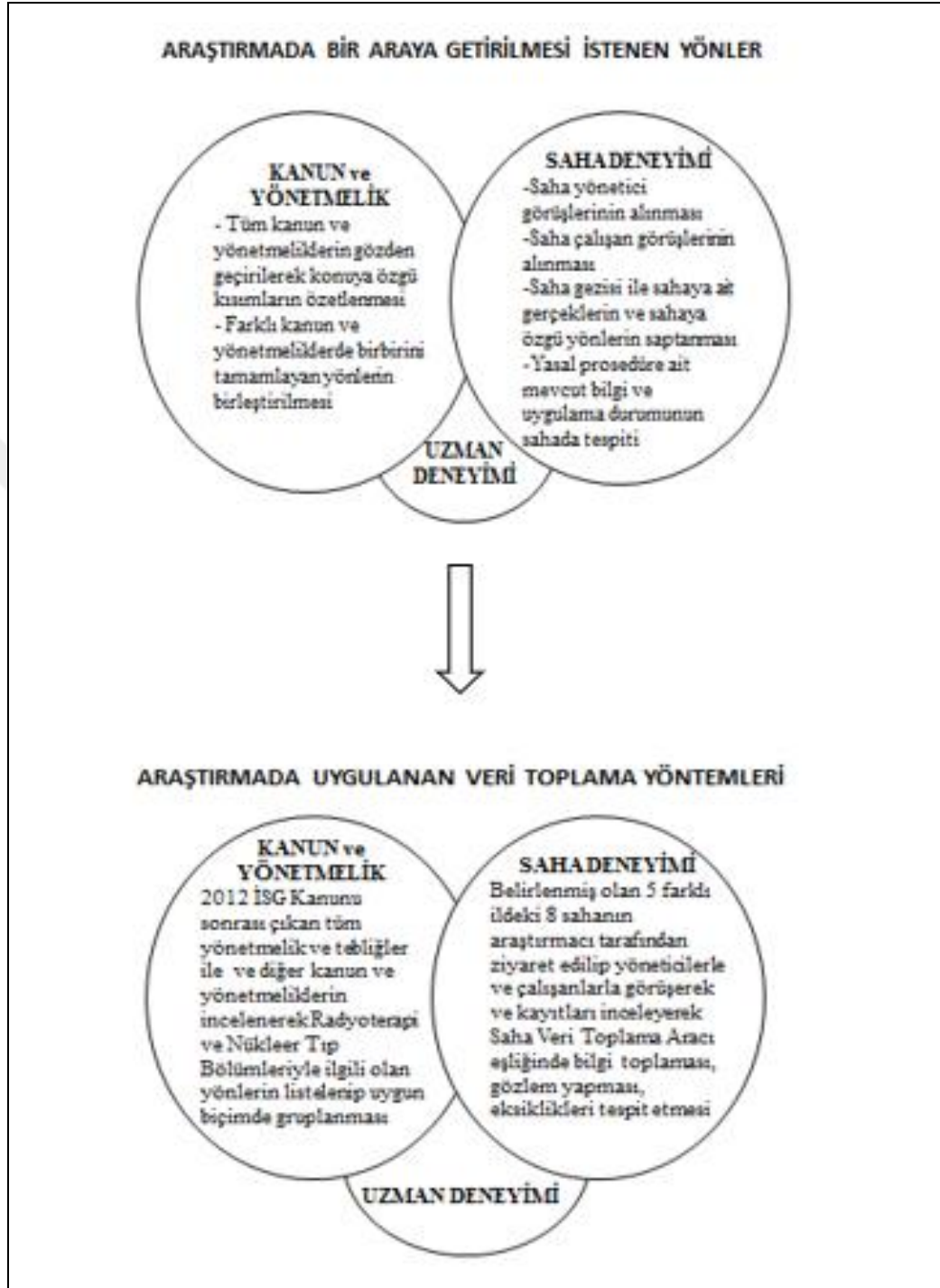
3. Aşama: Sentez

Araştırmacı; incelenen yönetmelikler ve literatür bilgileri, saha ziyareti sırasında Saha Veri Toplama Aracı ile toplanan bilgiler, çekilen fotoğraflar, sahada edindiği izlenimler (kendi kişisel uzmanlık deneyimi) eşliğinde bir sentez yapmaya çalışmıştır. Kontrol listesine ait çelişkili ve tartışmalı yönleri netleştirmiş, kontrol listesine nihai şeklini vermiştir.

Tablo 5.1. Araştırmanın aşamaları, kullanılan yöntemler, elde edilen çıktılar ve yarar unsurları

Yapılan İşlem	Kullanılan Yöntem	Elde Edilen Çıktı ve Yarar unsuru
<p>1. Aşama: Mevzuatın ve literatürün incelenmesi.</p> <p>Tüm yönetmeliklerin incelenip Nükleer tıp ve Radyoterapi üniteleri için yapılacak bir denetim sırasında bir iş güvenliği uzmanının yanıtlaması gereken soruların belirlenmesi.</p>	<p>a) 20.06.2012 İSG kanunu çıktıktan sonraki tüm yönetmelik ve tebliğlerin incelenmesi</p> <p>b) İSG ile entegre olan diğer kanun ve yönetmeliklerin incelenmesi.</p> <p>Mevzuatta tehlikeli sınıfa ait işyerleri ve Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri ile ilişkili tüm önerilerin listelenmesi (İlgili yönetmelik maddeleri kaynak gösterilerek) ve temalar eşliğinde harmanlanması; ardından bir kontrol listesi haline dönüştürülmesi.</p>	<p>Yönetmelik maddelerini saha denetiminde yansıtabilecek özellikte sorular hazırlamak suretiyle kontrol listesinin genel çerçevesinin oluşturulması</p> <p>Yönetmelikleri bütünleştirerek eksik yönlerin en az düzeyde kalmasının sağlanması ve bunun bir okuma metni olarak kullanılabilir hale getirilmesi.</p>
<p>2. Aşama: Saha Ziyareti</p>	<p>Etik kurul onayının ardından üç aylık sürede saha ziyareti.</p> <p>Saha ziyaretinde kullanılmak üzere hazırlanan ve her bölgede standart soru sormayı hedefleyen ve Ek 1a'da sunulan "Saha Veri Toplama Aracı" ile veri toplanması. Bu süreçte aşağıdaki yöntemler kullanılmıştır:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Saha yetkilileriyle görüşme. -Kayıtların (İSG Tespit Öneri Defteri, risk analizi, acil durum eylem planı vb...) incelenmesi. -Sahanın gezilmesi. -Tıbbi personel (tekniker, teknisyen, hemşire), hizmetli ve sekreterler ile görüşme. <p>Araştırmanın yapılacağı sahada kontrol listesi için hazırlanan soruların işlerliğinin değerlendirilmesi.</p>	<p>Mevcut durumda yönetmelik maddelerine uyan ve çakışan yönlerin belirlenmesi.</p> <p>Denetimlerde hangi yönlerin dikkate alınması gerektiğinin belirlenmesi.</p> <p>Kontrol listesi sorularının yapılandırılmamış biçimde sınanması ve ek sorulara ihtiyaç olup olmadığının tespiti.</p> <p>Sahanın mevcut durumunun gözlemlenmesi.</p> <p>Saha ziyaretinde saptanan ve sonrasında kontrol edilmesi gereken yeni durumların belirlenmesi; bu durumlar için düzeltici/önleyici ve iyileştirici faaliyetlerin üretilmesi ve sahaya uygulanması.</p>
<p>3. Aşama: Sentez</p>	<p>Yönetmelikler, Saha Veri Toplama Aracı ile toplanan bilgiler, çekilen fotoğraflar, çalışanlar ile yapılan görüşmeler, saha ziyareti sırasında edinilen izlenimleri bir arada yorumlanması; bir sentez oluşturulması.</p>	<p>Kontrol listesi için yeni sorular oluşturulması.</p> <p>Çelişkili ve tartışmalı yönlerin netleştirilerek düzenlenmesi.</p> <p>Yönetmelikleri ve sahaya ait verileri harmanlayarak kurum için en uygun kontrol listesi sorularının hazırlanması.</p>

İSG: 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Şekil 5.1. Araştırmanın Gereç ve Yöntemine Ait Özet

Etik Yöner

Araştırmanın gerçekleştirileceği kuruluşun yetkilisinden ve Medipol Üniversitesi Girişimsel Olmayan Çalışmalar Etik Kurulundan gerekli izinler alınmıştır.

Saha ziyareti sırasında araştırma ile ilgili standart açıklama yapıldıktan sonra, elde edilen bilgilerin sadece çalışma ve kurumun hizmet iyileştirmesi amacıyla kullanılacağı belirtilmiştir.

Araştırmada kişiler veya kurumun kendisi değil, temalar ve bu temaların nasıl ölçülmesi gerektiği önemli olduğundan, hastane ve bölüm isimleri yerine Saha1, Saha 2, Saha 3 gibi adlandırmalar kullanılmıştır. Böylece elde edilen verilerin, eksikliklerin, çekilen fotoğrafların işyerini deşifre edecek özellikten uzak ve sadece yöntemine uygun toplanması sağlanmaya çalışılmıştır. Fotoğraflar kurumu ve kişileri yansıtır özelliklerinden arındırılarak sunulmuştur (örneğin resimdeki isimlerin bilgisayarda mozaikleştirilerek kapatılması gibi). Bölümdeki yetkililer ve personel ile yapılan yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler bir denetleme havasından uzak, iyileştirici faaliyetlerin hayata geçirilmesinde tüm paydaşların rolü olduğunu hissettirecek biçimde, gerekli her durumda kişilerin sözel onamalarını alarak gerçekleştirilmiştir.

Saha ziyaretinin sadece çalışmanın lehine bir veri toplama sürecinden ibaret olmamasına gayret edilmiştir. Saha ziyaretinin, kontrol listesi geliştirilmesinin nihai hedefini gerçekleştirmeye yani mevcut bir eksiklik veya hata varsa, bu hatanın ivedilikle ve kalıcı biçimde düzeltilmesini sağlamaya odaklı çalışmaların yapılması ve kurumla paylaşılması kararı alınmıştır.

Araştırmanın güçlü ve kısıtlı yönleri

Bu araştırma; kurgusu gereği, gözlemsel ve nitel bir çalışmadır. Daha çok yönetmeliklerin ayrıntılı incelenmesi (doküman inceleme), sahada gözlem ve sahada yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla veri toplama esasına dayanmaktadır. Dolayısıyla, bu araştırmada nicel bir çalışma kadar güçlü çıkarımlar yapılması mümkün olamaz. Öte yandan, araştırmanın amacı, sağlık yönetimi ve iş güvenliği

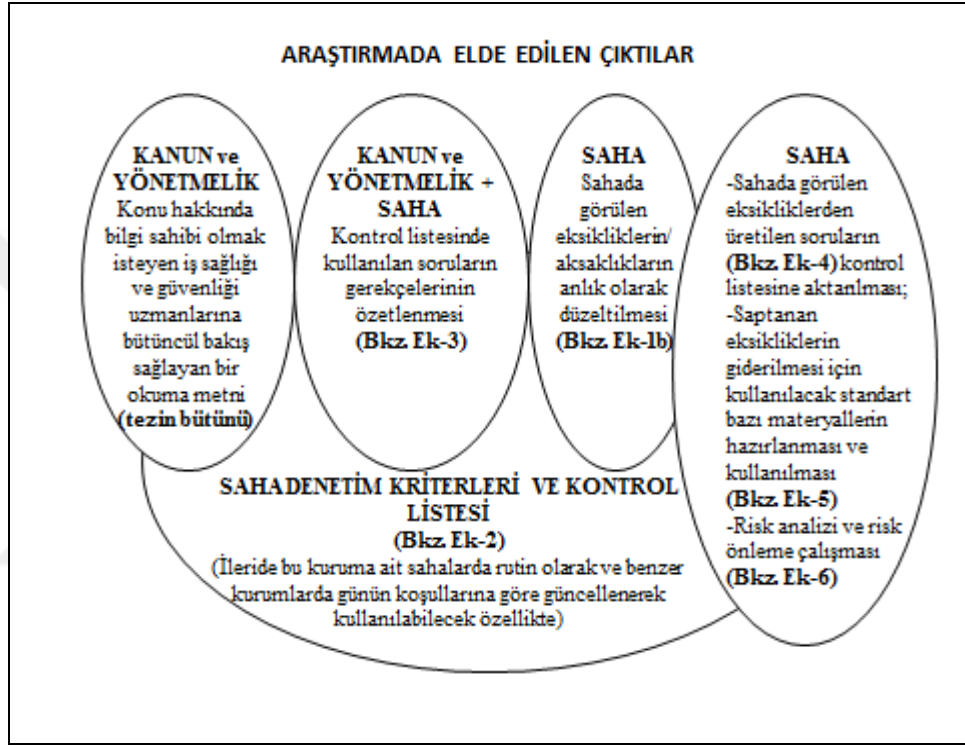
alanında yeni ve güncel bir konuda farklı bilgileri bir araya getirerek sentez yapmak ve mevzuat değişikliği konusunda derinlemesine bilgi ve algı elde ederek çelişkili durumları önlemek olduğundan, nitel çalışma yönteminin amaca daha fazla hizmet ettiği söylenebilir. Araştırmacı süreci iyi planlamaya özen göstermiş, yöntem seçimini net olarak belirlemiş, birbirini tamamlayan birden fazla teknik kullanarak eksik bilgi kalma olasılığını azaltmak için gayret etmiştir.

Oluşturulan kontrol listesi bir ölçme aracı niteliğinde değildir. Ancak, evreni temsil eden bir örnek kullanıldığı için, hazırlanmış olan bu materyal çalışmanın yapıldığı firmaya ait 23 ildeki 60 hastanenin radyoloji ve nükleer tıp bölümlerinin iş sağlığı ve güvenliği iç-denetimlerinde bir iş güvenliği uzmanı, bir sağlık yöneticisi veya bir kalite uzmanı tarafından kullanılabilir özelliktedir. Bu kontrol listesi, temel altyapıyı sağlamış olup ileri çalışmalarla, nükleer tıp ve radyoloji üniteleri için mevzuata uygun bir iç-denetim ölçme aracına dönüştürülebilir.

Veriler bir mühendis ve iş güvenliği uzmanı olan araştırmacı tarafından bizzat toplanmıştır. Bu özellik mevzuattaki kopuklukları ve sahadaki eksiklikleri öngörme yetisini artırmış, görülen eksiklikler için kısa ve uzun vadeli düzeltici faaliyetlerin planlanıp yürütülmesini kolaylaştırmış olabilir. Çalışmanın yarar unsurlarını artıran bu özelliğin, tarafsız ve objektif değerlendirme yapma yetisini baskılama olasılığı göz ardı edilemez.

6. BULGULAR

Elde edilen bulgu ve çıktıları daha anlaşılır biçimde sunabilmek için bu bölümde kısa bir özet bilgi verilmesi, ayrıntıların ise ekler kısmında aktarılması tercih edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular ve çıktılar Şekil 6.1’de özetlenmiştir

Şekil 6.1. Araştırmada Elde Edilen Bulguların Özeti

Araştırmanın temel çıktısı olan ve mevzuatın incelenmesi ve saha ziyaretleri sırasında elde edilen bulgular ile şekillendirilen **Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi EK-2**'de sunulmuştur. Bu listenin oluşturulması aşamalarına ait bulgular/çıktılar aşağıda özetlenmiştir.

6.1. Literatür Taraması ve Mevzuatın İncelenmesi Sonucu Elde Edilen Bulgular ve Üretilen Çıktılar

Gereç-yöntem bölümünde açıklandığı şekliyle mevzuat ön incelemesi yapılmış ve hangi soruların sorulması gerektiği (ilgili yönetmelik maddeleri altına not edilerek) belirlenmiştir. Bu soruların Resmi Gazetede yayınlanan hangi kanun ve yönetmelik maddeleri kullanılarak oluşturulduğunu belirtmek için **EK 3-Araştırmada Geliştirilen Kontrol Listesindeki Soruların Sorulma Gerekçeleri ve Yararlanılan Kaynaklar** hazırlanmıştır. Kısaca özetlenecek olursa, 17 farklı tema için toplam 83 soru hazırlanması gerektiği saptanmıştır.

Kontrol Listesinde yer alması gereken temalar:

1. Bölüm hakkında ve genel evrak durumu ile ilgili bilgi edinme.....7 soru
2. Eğitim.....19 soru
3. İş kazası ve meslek hastalıkları.....4 soru
4. Gebelik ve emzirme.....4 soru
5. İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli.....2 soru
6. Sağlık kayıtları.....1 soru
7. Kurul toplantısı.....2 soru
8. Risk değerlendirmesi.....12 soru
9. Radyoterapide erime alışı.....2 soru
10. Acil durum planı.....7 soru
11. Yangın.....8 soru
12. Kişisel koruyucu donanım ve dozimetre.....4 soru
13. Malzeme güvenlik bilgi formu (MSDS).....1 soru
14. Sağlık ve güvenlik işaretleri.....2 soru
15. Asansör.....4 soru
16. İçme suyu.....2 soru
17. Atıklar.....2 soru

6.2. Saha Ziyaretleri Sırasında Elde Edilen Bulgular ve Üretilen Çıktılar

Hedeflenen 6 sahanın tümüne 3 aylık süre içerisinde en az 2 ziyaret yapılmıştır. İlk ziyaret durum tespiti, diğer ziyaretler düzeltici-önleyici-iyileştirici faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için organize edilmiştir.

İlk saha ziyaretinde EK 1a'da sunulmuş olan “Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi Oluşturulması” Çalışması Saha Veri Toplama Aracı ile toplanan saha verilerini ayrıntılı olarak sunmak için **EK 1b-“Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi Oluşturulması” Çalışması Saha Veri Toplama Aracı İle Toplanan Saha Verileri”** hazırlanmıştır. Ek1b’de saha yetkilileri ve çalışanları ile görüşmeler ve sahanın gezilmesi sırasında tespit edilen noktalara ait notlar ve fotoğraflar yer almaktadır.

Yapılan saha denetimlerinden sonra eklenmesi uygun görülen 6 soru daha olmuş ve Kontrol Listesi soru sayısı 89’a ulaşmıştır. Bu sorular ve gerekçeleri için bakınız **EK 4- Araştırmada Sahadan Toplanan Veriler Işığında Kontrol Listesine Eklenmesi Uygun Görülen Unsurlar/Sorular ve Sorulma Gerekçeleri.**

Yönetmelikler içinde sağlık ve güvenlik esasları olarak belirtilen unsurları yerine getirmek için kullanılması gereken iş sağlığı ve güvenliği dokümanlarından eksik olanlar hazırlanıp firma ile paylaşılmıştır. Bu iyileştirici faaliyete ait bulgular ve çıktılar **EK 5- Yönetmelikler Çerçevesinde Araştırmanın Yapıldığı Kurumlarda Kullanılmak Üzere Oluşturulan Ek Belgeler** adı altında toplanmıştır.

EK 5- Yönetmelik ve İSG Ekleri aşağıdaki belirtilen ekleri içermektedir:

- EK 5.1- Yıllık Değerlendirme Raporu
- EK 5.2- İşe Giriş / Periyodik Muayene Formu
- EK 5.3- Sağlık Bakanlığı Radyasyon Çalışanı Sağlık Raporu
- EK 5.4- Risk Değerlendirmesi için çalışanların görüşleri alınması formu
- EK 5.5- Radyasyon alanı olduğunu gösteren temel radyasyon simgesi

- EK 5.6- Radyoaktif Maddelerle Yürütülen Çalışmalara Sonucu Oluşan Atıklara Ait Etiket
- EK 5.7- Kurşun Döküm Kazanı Kullanma Talimatı
- EK 5.8- Radyoterapide Serobend Koruma Bloğu Hazırlama Talimatı

Bölümlerde tespit edilen doküman eksiklikleri ve fiziksel/mühendislik uygunsuzluklar iyileştirilmeden önce ve iyileştirildikten sonrası için risk değerlendirmesi yapılması uygun olduğundan, risk değerlendirmesinin nasıl yapılması gerektiği hazırlanmış ve tüm bölümler için uygulanmıştır. Bu konuya ilişkin ayrıntılar, ilk ve düzeltmeler sonrası yapılan risk değerlendirmelerine ilişkin bulgular **EK 6- Sahaların Risk Değerlendirmesi** bölümünde sunulmuştur.

7. TARTIŞMA VE SONUÇ

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununu (1) takiben, 18.04.2014 tarihinde yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği (50) bireysel veya yatak hizmeti olmayan hekimlik uygulamalarının yürütüldüğü kurumları (toplum ve aile sağlığı merkezleri, küçük klinik ve poliklinikler, muayenehaneler gibi) “tehlikeli işyeri”; yatan hasta takibi yapılan kurumları ise “çok tehlikeli işyeri” kapsamına almıştır. Dolayısıyla sağlık hizmeti yürüten tüm kurumlar 2014 tarihinden itibaren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından getirilen ek bazı yaptırımlardan sorumlu olup, yalnızca Sağlık Bakanlığı tarafından değil, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından da farklı beklentilerle denetlenmek durumundadır.

İşe ait tehlike sınıfları belirlenirken “işin yürütüm koşulları nedeniyle fazladan risk oluşturması” dikkate alınır. “Çok tehlikeli” kabul edilen hastanelerin en tehlikeli bölgeleri neresidir dediğimizde, “yapılan işin özelliği gereği” özel tehlike arz eden bölümlerden en önde geleni radyasyon ile çalışan ünitelerdir. Nükleer tıp üniteleri, Radyoloji üniteleri, Anjiyografi ünitesi, Skopi cihazının kullanıldığı ameliyathaneler, Diş röntgen üniteleri ve ESWL (taş kırma) üniteleri bu kapsamda yer alır (12). Radyasyonla ilişkili tüm bölümlerdeki ortak tehlike iyonize radyasyon kullanılmasıdır (KAYNAK). Halbuki Nükleer tıp ve radyoterapi üniteleri, farklı ışın türleri ve radyoizotoplar kullanmaları ve radyoaktif madde kullanımı sırasında atık oluşturmaları nedeniyle fazladan bir risk oluşturmakta ve hastanelerdeki en riskli bölgelerin başında gelmektedirler (12). Radyasyonla ilgili ünitelerin açılma/kapatılma yetkisi özel olarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tasarrufundadır ve belli aralarla TAEK tarafından denetlenirler. Ancak hastane yöneticileri ve işveren, işlerin kurallara uygun ve güvenli biçimde yürütülmesinden sorumludurlar. TAEK, Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı konunun farklı boyutlarını denetleyerek sağlığı koruyup geliştirmeye hizmet etmektedirler. Hastaneler dış hizmet satın alıyor ve taşeron işçi çalıştırıyor ise, kanun gereği, sorumluluklar her iki taraf için beraberce üstlenilmektedir.

TAEK 1956 yılında kurulduğundan bu yana, radyasyon ile ilgili önlemler elbette daha sistemli bir şekilde yürütülmüştür. Hastanelerin kalite birimleri ve hastane sağlık yöneticileri zaten çok uzun yıllardır radyasyon ile çalışan üniteler için özel çaba göstermektedir. Ancak toplum sağlığının ve özel bir grup sayılan çalışanların sağlığının korunması bakışı da uygulamalarımızda hakettiği yeri almalıdır. Zira, kalite uygulamalarının “hasta odaklı” eksenine, “çalışan, toplum ve çevre” odaklı bütüncül bakış açısını yerleştirdiğimiz oranda sağlıktan veya sağlıklı olmaktan söz edebiliriz.

Bu araştırma, nükleer tıp ve radyoterapi ünitelerine iş güvenliği uzmanı gözünden bakma ve bu bakışı kalite birim sorumluları ve sağlık yöneticileri bakışıyla entegre etme felsefesi taşımaktadır. Araştırmacı, mühendis ve iş güvenliği uzmanıdır ve sağlık yönetimi yüksek lisansı yapmaktadır. Dolayısıyla bu tez, radyoterapi ünitesi sorumlularının görevlerinin ayrıntılarını irdelenecek veya yol gösterecek özellikler taşımaktan öte olup, bu konuda tüm paydaşlar sadece TAEK’e karşı sorumludur. Ancak, ülkemizde iş güvenliği uzmanlarının her tür işyerini denetlemek gibi bir görevleri bulunacağından, bu görevler için pek çok iş güvenliği uzmanı yetiştiriliyor olduğundan, tehlikeli işyeri denetimleri özel bir önem arz ettiğinden; yani sağlık hizmetlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunun ülkemizde farklı bir boyut kazanması nedeniyle sağlık yönetimi alanında önemli bir denetim değişikliği (denetim içeriği ve denetçi özellikleri bakımından) yaşanacağından konuyu çalışmak orijinal bulunmuştur.

İş sağlığı ve güvenliğinin temel felsefesinin özünde risk yaklaşımı yani riskleri belirleyip kontrol altına alarak, “zararlı etkileri oluşmadan önlemek” yer alır. Bu yaklaşımda ilk adım, ortamda sağlığa zararlı bir madde varsa bunu zararsız veya daha az zararlı olanla yer değiştirmektir. Eğer bu mümkün değil ise (ki nükleer tıp uygulamalarında maalesef radyasyon ile çalışılmak durumundadır) ikinci adım bu maddeyi izole etmektir. Yani madde, işyerinde özel bazı cihazlar veya üretim satırları oluşturularak kapalı bir ortamda izole edilir ve insanların yahut çalışanların bulunduğu ortama verilmez. Ancak bu durum nükleer tıp ve radyoterapi uygulamalarında genellikle mümkün değildir, hatta bu kuralın tersi uygulanmakta,

bir miktar radyoaktif madde tanı ve tedavi amacıyla bir kişiye (ve dolayısıyla ortama) verilmektedir. Bu durumda üçüncü adım, ortama giren maddenin zarar verici boyutlara ulaşmasını engellemektir. Yani ortam ölçümleri yapılarak bu maddenin ortamda kabul edilebilir düzeylerde bulunduğunu kontrol etmektir. Nükleer tıp ve radyoloji üniteleri için belirtilecek olursa, ortam ölçümleri yapılarak radyoaktif maddelerin ve radyasyonun ortamda bulunan kişilere, bu kişiler ve ortamdaki araç-gereç-malzemeler aracılığıyla başkalarına zarar vermesini engellemektir. Ayrıca kişilerde birikim ölçümleri yapılarak kişisel maruziyetler izlenir. Kişisel maruziyetleri engellemek için ortam bariyerleri ve kişisel koruyucu kullanımları da oldukça önemlidir. Radyoaktif maddelerin hazırlanması sırasında ortama veya hazırlayan kişilere bulaşmaması için alınacak önlemler ve radyoaktif bulaş içeren atıkların “yerinde kontrolü” yani, dış ortama yansımadan güvenli biçimde etkisiz hale getirilmesi de Nükleer tıp ve radyoterapi bilim dallarına özgü kıymetli önlemlerdir. Dolayısıyla iş sağlığı ve güvenliği felsefesi hasta, çalışan, hasta yakınları, ortamda bulunan insanlar ve araçlar, bu araçlar/insanlar aracılığıyla etkilenebilecek diğer insanlar ve ortamlar, özel risk grupları ve çevre sağlığı ekseninde bütüncül bir bakışı benimser.

Bu tez kapsamında geliştirilen kontrol listesi, hastane nükleer tıp ve radyoterapi ünitelerindeki sağlık ve güvenlik tedbirlerinin ve yasal zorunlulukların eksiksiz ve zamanında yapılması ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından görevlendirilen müfettişler tarafından denetlenmesinden önce hazırlıklı olunması için bir kalite dokümanı hazırlığı ön-çalışmasıdır. Çalışmada hazırlanan Nükleer Tıp ve Radyoterapi Üniteleri İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi, ülkemizde 23 farklı ildeki kamu hastanelerinin Radyoterapi ve Nükleer tıp bölümlerine dış hizmet sunan bir kuruluştaki iç-denetim yaparken aktif olarak kullanılabilir özellikteki bir iş güvenliği-kalite kontrol dokümanıdır. Çalışma bu kuruma bağlı kuruluşları temsil eden 5 hastanede gerçekleştirilmiş olduğundan sonuçlar yalnızca bu kurum için geçerlidir. Ancak, esas olarak mevzuata dayanması yani özü itibarıyla, başka kurumlar tarafından örnek alınarak revize edilebilir.

Kanun ve yönetmeliklerde genellikle “asgari” kurallar tanımlanır. Dolayısıyla, bu çalışmada hazırlanan ve 89 sorudan oluşan Nükleer Tıp ve Radyoterapi Üniteleri İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi, aksatılması kabul edilemeyecek kuralları tanımlamaktadır. Farklı paydaşların katılımıyla çok daha kapsamlı hale getirilebilir.

8. KAYNAKLAR

1. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. 20 Haziran 2012. Sayı:28339, Başbakanlık Basımevi, Ankara
2. Camuşcu S. Radyasyon güvenliği. p. 577-590. İçinde: Sur H, Palteki T, editörler. Hastane Yönetimi, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2013.
3. Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği. 24 Mart 2000. Sayı: 23999, Başbakanlık Basımevi, Ankara
4. Say B. Hastane denetimleri. p. 495-506. İçinde: Sur H, Palteki T, editörler. Hastane Yönetimi, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2013.
5. Akyurt N. Sağlık organizasyonlarında kalite ve akreditasyon. p. 453-494. İçinde: Sur H, Palteki T, editörler. Hastane Yönetimi, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2013.
6. Haynes AB, Weiser TG, Berry WR et al. A surgical safety checklist to reduce the morbidity and mortality in a global population. N Engl J Med 360:491–499, 2009
7. de Vries EN, Hollmann MW, Smorenburg SM et al. Development and validation of the Surgical Patient Safety System (SURPASS) checklist. Qual Saf Health Care 18:121–126, 2009
8. Lee M. J., Fanelli F. Haage P. Hausegger K. Van Lienden K. P. Patient Safety in Interventional Radiology: A CIRSE IR Checklist. Cardiovasc Intervent Radiol. 35:244–246, 2012
9. Pawlicki T, Dunscombe PB, Mundt AJ. Scalliet P. Quality and safety in radiotherapy, US, CRC Press, Taylor and Fransis Group, 2011
10. Bilir N. İş sağlığı ve güvenliğinde genel ilkeler. P.1-32, Güneş Tıp Kitapevleri, Ankara, 2016
11. Say B. Çalışan güvenliği. p. 521-552. İçinde: Sur H, Palteki T, editörler. Hastane Yönetimi, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2013.
12. TC Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sağlıkta Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığı. Sağlıkta Kalite Standartları-Hastane; Versiyon-5; Revizyon-01; 2. Baskı: Ankara, 2016
13. Türkiye Atom Enerjisi Kanunu. 13 Temmuz 1982. Sayı: 17753, Başbakanlık Basımevi, Ankara

14. Radyasyon Güvenliği Denetimleri ve Yaptırımları Yönetmeliği. 31 Temmuz 2010. Sayı: 27658, Başbakanlık Basımevi, Ankara
15. Kontrollü Alanlarda Çalışan Harici Görevlilerin İyonlaştırıcı Radyasyondan Kaynaklanabilecek Risklere Karşı Korunmasına Dair Yönetmelik. 18 Haziran 2011. Sayı: 27968, Başbakanlık Basımevi, Ankara
16. Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik. 02 Eylül 2004. Sayı: 25571, Başbakanlık Basımevi, Ankara
17. Tıpta Tedavi Amacıyla Kullanılan İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynaklarını İçeren Tesislere Lisans Verme Yönetmeliği. 21 Temmuz 1994. Sayı: 21997, Başbakanlık Basımevi, Ankara
18. Gamma ve Elektron Demeti Işınlama Tesislerinin Güvenliği ve Lisanslanması Yönetmeliği. 18 Haziran 1994. Sayı: 21964, Başbakanlık Basımevi, Ankara
19. Radyoaktif Atık Yönetimi Yönetmeliği. 09 Mart 2013. Sayı: 28582, Başbakanlık Basımevi, Ankara
20. Radyoaktif Maddenin Güvenli Taşınması Yönetmeliği. 08 Temmuz 2005. Sayı: 25869, Başbakanlık Basımevi, Ankara
21. Endüstriyel Radyografide Radyasyondan Korunma ve Lisanslama Yön. Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. 17 Şubat 2009. Sayı: 27144, Başbakanlık Basımevi, Ankara
22. Yüksek Aktiviteli Kapalı Radyoaktif Kaynakların ve Sahipsiz Kaynakların Kontrolü Yönetmeliği. 21 Mart 2009. Sayı: 27176, Başbakanlık Basımevi, Ankara
23. Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik. 05 Temmuz 2012. Sayı: 28344, Başbakanlık Basımevi, Ankara
24. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. 18 Ocak 1985. Sayı: 18639, Başbakanlık Basımevi, Ankara
25. 618 sayılı Kanun Hükmünde Kararname. 04 Nisan 2000. Sayı:618, Başbakanlık Basımevi, Ankara
26. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Teşkilat Kanunu. 27 Şubat 1960. Sayı: 10444, Başbakanlık Basımevi, Ankara
27. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığın İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği. 31 Ekim 2012. Sayı: 28453, Başbakanlık Basımevi, Ankara

28. Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu. 20 Mayıs 2006. Sayı: 26173, Başbakanlık Basımevi, Ankara
29. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. 09 Kasım 1982. Sayı: 17863 (Mükerrer), Başbakanlık Basımevi, Ankara
30. 4857 sayılı İş Kanunu. 10 Haziran 2003. Sayı: 25134, Başbakanlık Basımevi, Ankara
31. Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği. 24 Haziran 2015. Sayı: 29396, Başbakanlık Basımevi, Ankara
32. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik. 19 Aralık 2007. Sayı: 26735, Başbakanlık Basımevi, Ankara
33. Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik. 15 Haziran 2013. Sayı: 28678, Başbakanlık Basımevi, Ankara
34. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. 15 Mayıs 2013. Sayı: 28648, Başbakanlık Basımevi, Ankara
35. Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik, 01 Aralık 2004. Sayı: 25657, Başbakanlık Basımevi, Ankara
36. Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik. 16 Nisan 2013. Sayı: 28620, Başbakanlık Basımevi, Ankara
37. Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik. 16 Ağustos 2013. Sayı: 28737, Başbakanlık Basımevi, Ankara
38. Hijyen Eğitimi Yönetmeliği. 05 Temmuz 2013. Sayı: 28698, Başbakanlık Basımevi, Ankara
39. İlk Yardım Yönetmeliği. 29 Temmuz 2015. Sayı: 29429, Başbakanlık Basımevi, Ankara
40. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği. 25 Nisan 2013. Sayı: 28628, Başbakanlık Basımevi, Ankara
41. İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik. 29 Aralık 2012. Sayı: 28512, Başbakanlık Basımevi, Ankara
42. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği. 29 Aralık 2012. Sayı: 28512, Başbakanlık Basımevi, Ankara

43. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik. 18 Ocak 2013. Sayı: 28532, Başbakanlık Basımevi, Ankara
44. İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği. 29 Aralık 2012. Sayı: 28512, Başbakanlık Basımevi, Ankara
45. İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik. 20 Temmuz 2013. Sayı:28713, Başbakanlık Basımevi, Ankara
46. İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik. 18 Haziran 2013. Sayı: 28681, Başbakanlık Basımevi, Ankara
47. Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik. 02 Temmuz 2013. Sayı: 28695, Başbakanlık Basımevi, Ankara
48. Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği. 11 Eylül 2013. Sayı: 28762, Başbakanlık Basımevi, Ankara
49. Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği. 22 Temmuz 2005. Sayı: 25883, Başbakanlık Basımevi, Ankara
50. İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği. 26 Aralık 2012. Sayı: 28509, Başbakanlık Basımevi, Ankara
51. IAEA, General Safety Requirements Part 6 No. GSR Part 6, Austria. p. 6, 2014
52. IAEA, General Safety Requirements Part 4 No. GSR Part 6, Austria. 2014
53. IAEA, General Safety Requirements Part 3 No. GSR Part 6, Austria. 2014
54. Özkılıç Ö, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri ve Risk Değerlendirme Metodolojileri p.130-133, Ajans-Türk Basın ve Basım A.Ş. Ankara, 2005

9. EKLER

EK 1 a- “Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi Oluşturulması” Çalışması Saha Veri Toplama Aracı

Saha No:	
Bölüm/ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular	Edinilen bilgi/görüş ve düşünceler
Kaç personel var? - Doktor - Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire) - Tıbbi Sekreter - Hizmetli	
İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit ve Öneri Defterini inceleyebilir miyim?	
Risk Analizi dokümanınızı görebilir miyim?	
Acil durum planını inceleyebilir miyim?	
Sahada yapılacak gözlemler	Gözlem sonucunda kontrol listesi soruları hazırlanırken dikkate alınması gereken özellikler
İşyeri lokasyonu	
Saha personeli görüşmelerinden edinilen ve incelenenlerden farklı bir yön işaret eden bir duyum alındı mı?	
Yönetmelikler incelendikten sonra oluşturulan soruları bu işyerinde nasıl sormak uygun? Soru biçimini değiştirecek ve yanıtı etkileyebilecek özel ayrıntılar var mı?	

EK 1 b- “Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri Kontrol Listesi Oluşturulması” Çalışması Saha Veri Toplama Aracı İle Toplanan Saha Verileri

Saha No: 1	
Bölüm/ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular	Edinilen bilgi/görüş ve düşünceler
<p>Kaç personel var?</p> <ul style="list-style-type: none">- Doktor- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire)- Tıbbi Sekreter- Hizmetli	<ul style="list-style-type: none">- Doktor:Hizmet verilen hastanenin personelidir.- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire):28- Tıbbi Sekreter:10- Hizmetli:6
<p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit ve Öneri Defterini inceleyebilir miyim?</p>	<p>Noter onaylı İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defteri görüldü.</p> <p>Bölüme hizmet veren iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin saha ziyareti sırasında yaptığı çalışmaları İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterine işledikleri görüldü.</p> <p>İş güvenliği uzmanının, işyeri hekiminin ve işverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterinde imzası görüldü.</p>
<p>Risk Analizi dokümanınızı görebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü Risk Analizi Ekibi tarafından hazırlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Analizi görüldü.</p> <p>Risk Analizinin tehlike sınıfına göre yapılması gereken tarihte revize edildiği ve yapılan işe ait risklerin işlenip puanlamanın yapıldığı görüldü.</p>
<p>Acil durum planını inceleyebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü Acil Durum Planı ve Acil Durum Ekiplerin mevcut olduğu görülmüştür.</p>

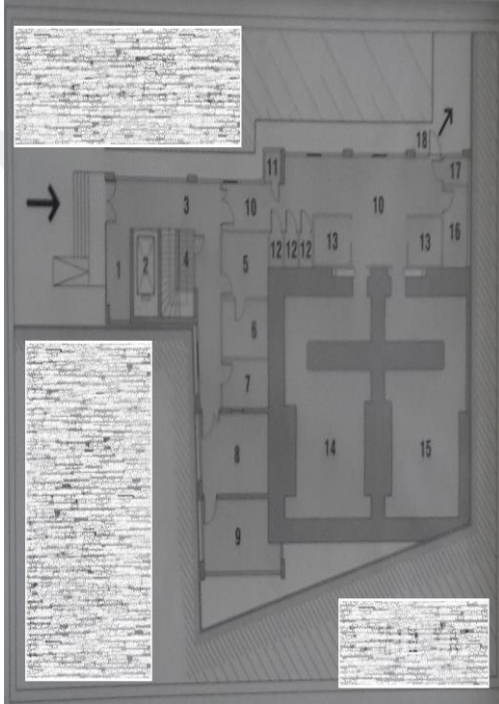
Saha No: 1	
Sahada yapılacak gözlemler	Gözlem sonucunda kontrol listesi soruları hazırlanırken dikkate alınması gereken özellikler
İşyeri lokasyonu	2 katlı müstakil bina. Bina yüksekliğinin yönetmeliğe uygun olmasından dolayı yasal olarak yangın merdiveni gereksinimi yoktur.
Saha personeli görüşmelerinden edinilen ve incelenenlerden farklı bir yön işaret eden bir duyum alındı mı?	Personellerden herhangi bir yönlendirici bilgi alınmadı.
Yönetmelikler incelendikten sonra oluşturulan soruları bu işyerinde nasıl sormak uygun? Soru biçimini değiştirecek ve yanıtı etkileyebilecek özel ayrıntılar var mı?	Hazırlanan soruların bölüme çalışma lisansını veren yetkili kurum TAEK tarafından yayınlanan kanun ve yönetmeliklerle ters düşmemesine dikkat edilmelidir.*

Fotoğraf Çekimi – Saha No: 1	
Fotoğraf 1 – Saha No: 1	
Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Engelli rampasında düşmeyi engelleyecek korkuluk ve kaymayı engelleyecek kaydırmaz bantlar vb. olmaması.</p> <p>Risk: Yaralanma</p>	<p>Engelli rampasına korkuluk ve kaymayı engelleyen kaydırmaz bant (dış ortam şartlarına karşı dayanıklı kaydırmaz bant) yapılmıştır.</p>
Fotoğraf 2 – Saha No: 1	
Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Acil çıkış kapısının yanında yüksekten düşmeyi engelleyecek korkuluk olmaması.</p> <p>2.5 metrelik yükseklik mevcuttur.</p> <p>Risk: Yaralanma veya ölüm</p>	<p>Yüksekten düşmeyi engelleyecek korkuluk yapılmıştır.</p>

Fotoğraf 3 – Saha No: 1

Gözlem

Tehlike:İşyeri krokisinde acil durumlarda kaçış güzergahlarının, yangın tüplerinin ve elektrik panoların yerlerinin gösterilmesi.

Risk: Panik, yaralanma, ölüm.

İyileştirme Çalışması

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliği Madde 12 – f'e göre işyerine özgü Acil Durum Krokisi hazırlanmış ve işyerinde çalışanların, hasta ve hasta yakınlarının görebileceği (dikkatlerinin çekeceği, en çok kullanılan koridor, ofis vb.) noktalara asılmıştır.

Fotoğraf 4 – Saha No: 1

Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Tıbbi süreçlerde kullanılan Erime Alaşımın katı halden sıvı hale geçişini sağlayan elektrikli ısıtıcı kazanının kullanma talimatının olmaması.</p> <p>Risk: Yaralanma, meslek hastalığı</p>	<p>Kurşun döküm kazanı kullanma talimatı hazırlanmıştır. (Bknz: EK 5.7)</p> <p>Bu işlemi gerçekleştirecek olan çalışanın kullanacağı kişisel koruyucu donanımlar; ısıya dayanıklı eldiven, erime alaşımın sıvı hale geçişi sırasında ortama yayılan gaz, buhar, partikül vb. etkenlerden koruyucu solunum maskesi (ortamda havalandırma sistemi mevcuttur), sıcak eriyik sıçramalarını önleyecek tam yüz koruması ve yanmaz önlük sahalara iletilmiştir.</p> <p>Erime alaşımın katı halden eriyik hale geçişi sırasında açığa çıkan buhar ve/veya gazın oluşturduğu ortam ve kişisel maruziyet değerlerini ölçmek için akredite firma ile ortam ve kişi maruziyet değerleri ölçmek üzere anlaşma yapılmıştır.</p>

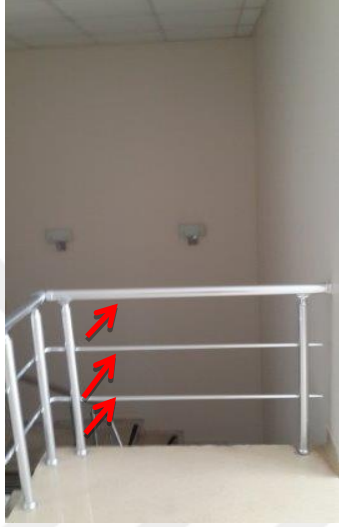
Fotoğraf 5 – Saha No: 1

Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Bakımları yapılmayan asansörün arızalanması, asansörün içinde kullanan kişilerin mahsur kalması, asansörün düşmesi</p> <p>Risk: Yaralanma, ölüm</p>	<p>Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliğine istinaden asansörün kurallara uygun olduğu (bakım ve yeşil etiket) görülmüştür.</p>

Fotoğraf 6 – Saha No: 1

Gözlem

Tehlike: Merdiven boşluğundan yüksekte düşmeyi engellemek için uygun yükseklikte korkuluk olmaması.

Risk: Yaralanma, ölüm

İyileştirme Çalışması

Merdiven korkuluklarının yüksekliği arttırılmıştır.

Saha No: 2	
Bölüm/ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular	Edinilen bilgi/görüş ve düşünceler
<p>Kaç personelvar?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doktor - Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire) - Tıbbi Sekreter - Hizmetli 	<ul style="list-style-type: none"> - Doktor: Hizmet verilen hastanenin personelidir. - Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire): 8 - Tıbbi Sekreter: 2 - Hizmetli: 2
<p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit ve Öneri Defterini inceleyebilir miyim?</p>	<p>Noter onaylı İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defteri görüldü.</p> <p>Bölüme hizmet veren iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin saha ziyareti sırasında yaptığı çalışmaları İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterine işledikleri görüldü.</p> <p>İş güvenliği uzmanının, işyeri hekiminin ve işverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterinde imzası görüldü.</p>
<p>Risk Analizi dokümanınızı görebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Analizi görüldü.</p> <p>Tehlike sınıfına uygun tarihte revize edilip yapılan işe ait riskler işlendiğini ve puanlama yapıldığı görüldü.</p>
<p>Acil durum planını inceleyebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü Acil Durum Planı ve Acil Durum Ekiplerin olduğu görülmüştür.</p>

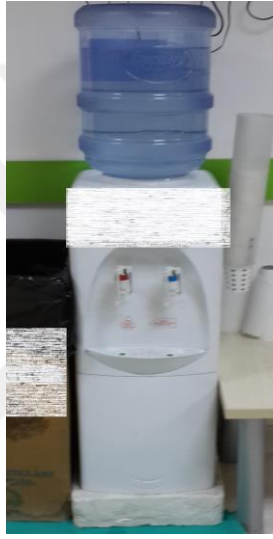
Saha No: 2	
Sahada yapılacak gözlemler	Gözlem sonucunda kontrol listesi soruları hazırlanırken dikkate alınması gereken özellikler
İşyeri lokasyonu	Tek katlı müstakil bina.
Saha personeli görüşmelerinden edinilen ve incelenenlerden farklı bir yön işaret eden bir duyum alındı mı?	Personellerden herhangi bir yönlendirici bilgi alınmadı.
Yönetmelikler incelendikten sonra oluşturulan soruları bu işyerinde nasıl sormak uygun? Soru biçimini değiştirmeyi ve yanıtı etkileyebilecek özel ayrıntılar var mı?	Hazırlanan soruların bölümün işletme lisansını veren TAEK tarafından yayınlanan kanun ve yönetmeliklerle ters düşmemesine dikkat edilmelidir. *

Fotoğraf Çekimi – Saha No: 2	
Fotoğraf 1 – Saha No: 2	
Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Tıbbi süreçlerde kullanılan sıcak su kazanının ölçüleri ile altında bulunan masanın ölçülerinin farklı olması, sıcak su kazanının devrilme ihtimalinin olması.</p> <p>Risk: Yaralanma</p>	<p>Uygun ölçüde masa ile değiştirilmiştir.</p>
Fotoğraf 2 – Saha No: 2	
Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: İşyerinde kullanılan elektrikli cihazların kablolarının düzensiz olması.</p> <p>Risk: Yaralanma.</p>	<p>Elektrik kabloları için uygun düzenleme yapılmıştır.</p>

Fotoğraf 3 – Saha No: 2

Gözlem

Tehlike: İşyerinde içilen suyun su analiz raporu, su sebillerin biyolojik risklere karşı sanitasyon uygulamaması ve sanitasyon formunun su sebilinin üstüne asılmaması.

Risk: 1-3 gün iş görememezlik raporu alması.

İyileştirme Çalışması

İşyerine su tedarik eden firmadan su analiz raporu temin edilmiştir. İlgili firma bölümde bulunan su sebillerin sanitasyonunu yaparak daha önceden oluşturulan su sebili sanitasyon formunu doldurulmuş ve su sebilinin üstüne asılmıştır.

Fotoğraf 4 – Saha No: 2

Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike:Tıbbi süreçlerde (serobend koruma bloğu hazırlanması) kullanılan elektrik ile çalışan ve sıcaklıkla kalıp kesen makinanın talimatının olmaması.</p> <p>Risk: Yaralanma</p>	<p>Kalıp kesme makinasına talimat hazırlanmıştır. (Bknz: EK 5.8) Hazırlanan talimat ile ilgili bilgilendirme makinayı kullanan tüm tıbbi personele yapılmıştır.</p> <p>Bu makine ile çalışanlara sıcaklığa dayanıklı eldiven ve parça sıçramalara karşı koruyucu gözlük verilmiştir.</p>

Saha No: 3

Bölüm/ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular	Edinilen bilgi/görüş ve düşünceler
<p>Kaç personelimiz var?</p> <ul style="list-style-type: none">- Doktor- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire)- Tıbbi Sekreter- Hizmetli	<ul style="list-style-type: none">- Doktor: Hizmet verilen hastanenin personelidir.- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire): 7- Tıbbi Sekreter: 1- Hizmetli: 1
<p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit ve Öneri Defterini inceleyebilir miyim?</p>	<p>Noter onaylı İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defteri görüldü.</p> <p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterine işyerine hizmet veren iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin saha ziyareti sırasında yaptığı çalışmalar işlendiği görüldü.</p> <p>İş güvenliği uzmanının, işyeri hekiminin ve işverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterinde imzası görüldü.</p>
<p>Risk Analizi dokümanınızı görebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Analizi görüldü.</p> <p>Tehlike sınıfına uygun tarihte revize edilip yapılan işe ait riskler işlendiğini ve puanlama yapıldığı görüldü.</p>
<p>Acil durum planını inceleyebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü Acil Durum Planı ve Acil Durum Ekiplerin olduğu görülmüştür.</p>

Saha No: 3	
Sahada yapılacak gözlemler	Gözlem sonucunda kontrol listesi soruları hazırlanırken dikkate alınması gereken özellikler
İşyeri lokasyonu	Hastanenin birinci bodrum katında.
Saha personeli görüşmelerinden incelenenlerden farklı yön işaret eden bir duyum alındı mı?	Tıbbi sekreter dozimetre talebinde bulunmuştur. Not: TAEK tarafından yayınlanan yönetmeliklere istinaden gözetimli alanlarda dozimetri kullanımı şartı konulmamıştır. Bu durumda personelin ikna edilmesi ve bölüm sorumluları tarafından gözetimli alanlarda çalışma ile ilgili eğitim verilmesi uygun olabilir.
Yönetmelikler incelendikten sonra oluşturulan soruları bu işyerinde nasıl sormak uygun? Soru biçimini değiştirmeyi ve yanıtı etkileyebilecek özel ayrıntılar var mı?	Hazırlanan soruların bölümün işletme lisansını veren TAEK tarafından yayınlanan kanun ve yönetmeliklerle ters düşmemesine dikkat edilmelidir. *

Fotoğraf Çekimi – Saha No: 3

Fotoğraf 1 – Saha No: 3

Gözlem

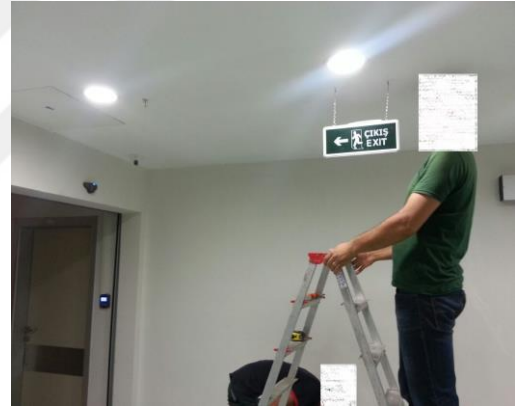
Tehlike: Acil durumda personelin veya bölüme sağlık hizmeti almaya gelen hasta ve hasta yakınların acil kaçış güzergahlarının bilmemesi.

Risk: Panik, yaralanma, ölüm.

İyileştirme Çalışması

Uygun yerlere bölüm çıkış ve acil çıkışları gösteren uyarı levhası konmuştur.

Fotoğraf 2 – Saha No: 3

Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Taşınabilir söndürme tüplerinin acil durum krokisinin üstünde işaretlenmesi için numaralandırma olmaması, taşınabilir söndürme tüpü levhasının olmaması, uygun yükseklikte duvara monte edilmemesi, periyodik kontrol ve bakımlarının uygun firma tarafından yapılmaması.</p> <p>Risk: Panik, yaralanma, ölüm.</p>	<p>Taşınabilir söndürme tüplerin acil durum krokisinde gösterilmesi için bölümdeki her tüpün numaralandırılması, her taşınabilir söndürme tüpünü belirten levhaların konması, bölüm içinde uygun yerlere yerden 90 cm yükseklikte monte edilmesi ve tüm taşınabilir söndürme tüplerinin bakım ve kontrolünün ilgili firmaya yaptırılması sağlanmıştır.</p>

Fotoğraf 3 – Saha No: 3

Gözlem

İyileştirme Çalışması

Tehlike: Yangın uyarı butonlarının yeri bilinmemesi ve erken uyarı ile bölümde bulunan kişilere acil durumdan haberdar olmayıp zamanında tahliye gerçekleşmemesi.

Bölüme gelen hasta ve hasta yakınlarının acil durumlarda yangın alarm sistemlerini kolay bulabilmesi amaçlı uyarı levhası konmuştur.

Risk: Panik, yaralanma, ölüm.

Saha No: 4

Bölüm/ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular	Edinilen bilgi/görüş ve düşünceler
<p>Kaç personelimiz var?</p> <ul style="list-style-type: none">- Doktor- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire)- Tıbbi Sekreter- Hizmetli	<ul style="list-style-type: none">- Doktor: Hizmet verilen hastanenin personelidir.- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire): 16- Tıbbi Sekreter: 3- Hizmetli: 3
<p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit ve Öneri Defterini inceleyebilir miyim?</p>	<p>Noter onaylı İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defteri görüldü.</p> <p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterine işyerine hizmet veren iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin saha ziyareti sırasında yaptığı çalışmalar işlendiği görüldü.</p> <p>İş güvenliği uzmanının, işyeri hekiminin ve işverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterinde imzası görüldü.</p>
<p>Risk Analizi dokümanınızı görebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Analizi görüldü.</p> <p>Tehlike sınıfına uygun tarihte revize edilip yapılan işe ait riskler işlendiğini ve puanlama yapıldığı görüldü.</p>
<p>Acil durum planını inceleyebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü Acil Durum Planı ve Acil Durum Ekiplerin olduğu görülmüştür.</p>

Saha No: 4	
Sahada yapılacak gözlemler	Gözlem sonucunda kontrol listesi soruları hazırlanırken dikkate alınması gereken özellikler
İşyeri lokasyonu	4 katlı binanın giriş katında yer almaktadır.
Saha personeli görüşmelerinden edinilen ve incelenenlerden farklı bir yön işaret eden bir duyum alındı mı?	Tıbbi sekreter dozimetre talebinde bulunmuştur. Not: TAEK tarafından yayınlanan yönetmeliklere istinaden gözetimli alanlarda dozimetri kullanımı şartı konulmamıştır. Bu durumda personelin ikna edilmesi ve bölüm sorumluları tarafından Radyasyon Güvenliği Eğitimi verilmesi uygun olabilir. Diğer çalışanlarda böyle bir algı olup olmadığı sorulacaktır.
Yönetmelikler incelendikten sonra oluşturulan soruları bu işyerinde nasıl sormak uygun? Soru biçimini değiştirmeyi ve yanıtı etkileyebilecek özel ayrıntılar var mı?	Hazırlanan soruların bölümün işletme lisansını veren TAEK tarafından yayınlanan kanun ve yönetmeliklerle ters düşmemesine dikkat edilmelidir. *

Fotoğraf Çekimi – Saha No: 4	
Fotoğraf 1 – Saha No: 4	
Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Elektrik kabloların yetkililer dışındaki kişiler tarafından dış müdahaleye açık olması.</p> <p>Risk: Yaralanma, ölüm.</p>	<p>Elektrik kabloların dış müdahaleyi engellemesi için metal koruyucular konmuştur.</p>
Fotoğraf 2 – Saha No: 4	
Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: Sahada kullanılan kimyasal maddelerin zararlarının ve korunma yöntemlerinin bilinmemesi. (Kullanılan kimyasalların malzeme güvenlik bilgi formlarının olmaması.)</p> <p>Risk: Zehirlenme.</p>	<p>Kullanılan kimyasal maddelerin MSDS'leri (malzeme güvenlik bilgi formu) olduğu görüldü.</p>

Fotoğraf 3 – Saha No: 4

Gözlem

İyileştirme Çalışması

Tehlike: Hastaneye ait yangın dolapların, hortum ve hortum makara sisteminin bakımının olmamasından dolayı acil durumlarda çalışmama ihtimali.

Yapılması gereken yangın dolaplarının bakımı ile ilgili hastane yönetimine bilgi verilmiştir.

Risk: Yaralanma, ölüm.

Saha No: 5	
Bölüm/ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular	Edinilen bilgi/görüş ve düşünceler
<p>Kaç personelimiz var?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doktor - Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire) - Tıbbi Sekreter - Hizmetli 	<ul style="list-style-type: none"> - Doktor: Hizmet verilen hastanenin personeldir. - Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire): 4 - Tıbbi Sekreter: 1 - Hizmetli: 1
<p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit ve Öneri Defterini inceleyebilir miyim?</p>	<p>Noter onaylı İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defteri görüldü.</p> <p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterine işyerine hizmet veren iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin saha ziyareti sırasında yaptığı çalışmalar işlendiği görüldü.</p> <p>İş güvenliği uzmanının, işyeri hekiminin ve işverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterinde imzası görüldü.</p>
<p>Risk Analizi dokümanınızı görebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Analizi görüldü.</p> <p>Tehlike sınıfına uygun tarihte revize edilip yapılan işe ait riskler işlendiğini ve puanlama yapıldığı görüldü.</p>
<p>Acil durum planını inceleyebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü Acil Durum Planı ve Acil Durum Planı ekipler olduğu görülmüştür.</p>

Saha No: 5	
Sahada yapılacak gözlemler	Gözlem sonucunda kontrol listesi soruları hazırlanırken dikkate alınması gereken özellikler
İşyeri lokasyonu	4 katlı binanın giriş katında yer almaktadır.
Saha personeli görüşmelerinden edinilen ve incelenenlerden farklı bir yön işaret eden bir duyum alındı mı?	Personellerden herhangi bir yönlendirici bilgi alınmadı.
Yönetmelikler incelendikten sonra oluşturulan soruları bu işyerinde nasıl sormak uygun? Soru biçimini değiştirmeyi ve yanıtı etkileyebilecek özel ayrıntılar var mı?	Hazırlanan soruların bölümün işletme lisansını veren TAEK tarafından yayınlanan kanun ve yönetmeliklerle ters düşmemesine dikkat edilmelidir. *

Fotoğraf Çekimi – Saha No: 5

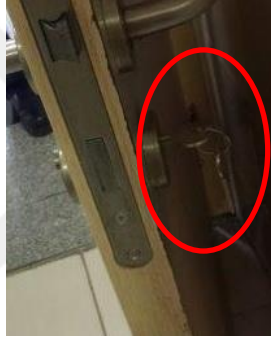
Fotoğraf 1 – Saha No: 5

Gözlem

İyileştirme Çalışması

Tehlike: Hastaların soyunma kabinlerinin iç kısmında bulunan anahtar sisteminin acil durumlarda hızlı müdahale edilmesini engellemesi.

Acil durumlarda içerde kalan hastaya müdahale edilmesi için içeriden anahtar ile kilitlenen anahtar mekanizması yerine sabit kilitleme mekanizması yapılmıştır.

Risk: Yaralanma, ölüm.

Saha No: 6

Bölüm/ünite sorumlusuna yöneltilecek sorular	Edinilen bilgi/görüş ve düşünceler
<p>Kaç personelimiz var?</p> <ul style="list-style-type: none">- Doktor- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire)- Tıbbi Sekreter- Hizmetli	<ul style="list-style-type: none">- Doktor: Hizmet verilen hastanenin personeli.- Tıbbi personel (tekniker/teknisyen, hemşire): 6- Tıbbi Sekreter: 1- Hizmetli: 2
<p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit ve Öneri Defterini inceleyebilir miyim?</p>	<p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defteri görüldü.</p> <p>İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterine işyerine hizmet veren iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin saha ziyareti sırasında yaptığı çalışmalar işlendiği görüldü.</p> <p>İş güvenliği uzmanının, işyeri hekiminin ve işverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Tespit öneri defterinde imzası görüldü.</p>
<p>Risk Analizi dokümanınızı görebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Analizi görüldü.</p> <p>Tehlike sınıfına uygun tarihte revize edilip yapılan işe ait riskler işlendiğini ve puanlama yapıldığı görüldü.</p>
<p>Acil durum planını inceleyebilir miyim?</p>	<p>İşyerine özgü Acil Durum Planı ve Acil Durum Planı ekipleri olduğu görülmüştür.</p>

Saha No: 6	
Sahada yapılacak gözlemler	Gözlem sonucunda kontrol listesi soruları hazırlanırken dikkate alınması gereken özellikler
İşyeri lokasyonu	Tek katlı müstakil bina.
Saha personeli görüşmelerinden edinilen ve incelenenlerden farklı bir yön işaret eden bir duyum alındı mı?	Personellerden herhangi bir yönlendirici bilgi alınmadı.
Yönetmelikler incelendikten sonra oluşturulan soruları bu işyerinde nasıl sormak uygun? Soru biçimini değiştirmeyi ve yanıtı etkileyebilecek özel ayrıntılar var mı?	Hazırlanan soruların bölümün işletme lisansını veren TAEK tarafından yayınlanan kanun ve yönetmeliklerle ters düşmemesine dikkat edilmelidir. *

Fotoğraf Çekimi – Saha No: 6	
Fotoğraf 1 – Saha No: 6	
Gözlem	İyileştirme Çalışması
<p>Tehlike: İşyerinde bulunan dolapların ve/veya rafların duvara sabitlenmemesi.</p> <p>Risk: Yaralanma.</p>	<p>İşyerinde bulunan radyasyonla çalışılan alanlar radyasyon güvenliği nedeniyle kurşun levhalarla donatılmıştır. Bu sebepten ötürü dolap ve/veya rafları duvara sabitlemeden önce işyeri yetkililerinden bilgi alındıktan sonra çalışma yapılmalıdır.</p> <p>Söz konusu alanlarda çalışma yapılmadan önce yetkililerle görüşülmüş ilgili mahal duvarlarında kurşun kaplama olmadığı öğrenildikten sonra duvara sabitleme işlemi yapılmıştır. (mahal: arşiv odası)</p>

*Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu Resmi Gazete Tarih / No: 13 Temmuz 1982/ 17753 Kanun No: 2690

Madde 4 – d) Radyoaktif maddeleri ve radyasyon cihazlarını bulunduran, kullanan, bunları ithal ve ihraç eden, taşıyan, depolayan, ticaretini yapan resmi ve özel kurum, kuruluş ve kişilere ruhsata esas olacak lisans vermek, radyasyon güvenliği bakımından bunları denetlemek; bu görevlerin yerine getirilmesi sırasında sigorta yükümlülüğü koymak; radyasyon güvenliği mevzuatına aykırı hallerde, verilmiş olan lisansı geçici veya sürekli olarak iptal etmek; söz konusu kurum ve kuruluş hakkında, gerekirse kapatma kararı almak ve genel hukuk esasları dahilinde kanuni kovuşturmayla geçilmesini sağlamak.

EK 2- Araştırmada Geliştirilmiş Olan İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Denetim Kontrol Listesi

İSG DENETİM KONTROL LİSTESİ	
Hastane Adı:	Tarih:
Bölüm:	
Denetlemeyi yapan adı – soyadı – imza:	
1. İşyerinde kaç personel çalışıyor?	
a) Doktor: b) Tıbbi Personel: c) Tıbbi Sekreter: d) Hizmetli:	
Açıklama:	
2. İşyeri lokasyonu nedir?	
Açıklama:	
3. İşyerinde sağlık ve güvenlik onaylı defter var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
4. İşyerinde yılsonu yapılan yıllık değerlendirme formu var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
5. İşyerinde yıllık çalışma planı var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
6. İşyerinde yıllık izleme ve ölçme planı var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
7. İşyerinde kullanılan cihazların kullanma talimatı var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

EĞİTİM	
8. İşyerinde yıllık İSG eğitim programı var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
9. İlgili yönetmeliğe göre İSG eğitim konuları çalışanlara verilmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
10. Çalışanlara İSG eğitimleri verilmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
11. İşveren tarafından yıllık İSG eğitim programı onaylanmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
12. Yıllık İSG eğitim programında aşağıdaki maddeler var mı?	
a. Verilecek eğitimin konusu	Evet ☐ Hayır ☐
b. Hangi tarihlerde düzenleneceği	Evet ☐ Hayır ☐
c. Eğitimin süresi	Evet ☐ Hayır ☐
d. Eğitime kimlerin katılacağı	Evet ☐ Hayır ☐
e. Eğitimin hedefi ve amacı hususlarına	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
13. İSG eğitimlerinden sonra çalışanlara verilen İSG eğitim katılım belgesi var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
14. İSG eğitim belgelerinde aşağıdaki maddeler var mı?	
a. Eğitime katılan kişinin adı, soyadı ve görev unvanı	Evet ☐ Hayır ☐
b. Eğitimin konusu	Evet ☐ Hayır ☐
c. Eğitimin süresi	Evet ☐ Hayır ☐
d. Eğitimi verenin adı, soyadı ve görev unvanı, imzası	Evet ☐ Hayır ☐
e. Eğitimin tarihi	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
15. Çalışanlara ekranlı araçlarla ilgili eğitim verildi mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
16. Ekranlı araç kullanan çalışanların göz muayenesi var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

17. Hizmetli personele hijyen eğitimi verilmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
18. İşyeri hekimi tarafından tüm çalışanlara hijyen eğitimi verilmiş midir?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
19. Çalışanın yaptığı işe ve işyerine özgü riskleri anlatan eğitimler planlanmış ve verilmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
20. İşyerinin tehlike sınıfı dikkate alınarak çalışana yıllık 16 saat olarak eğitim verilmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
21. İşyerinde çalışan temsilcisi var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
22. Destek elemanına ve çalışan temsilcilerine özel İSG eğitim verilmiş mi?	
• Destek elamanı	Evet ☐ Hayır ☐
• Çalışan temsilcisi	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
23. İSG eğitimleri dört saat ve katları şeklinde mi uygulanmış?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
24. Verilen İSG eğitimden sonra ölçme ve değerlendirme yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
25. İşyerinde çalışanların sağlık ve güvenlik işaretleri ile ilgili eğitimi var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
26. İşyerinde ilkyardımcı sertifikasına sahip personel var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

İŞ KAZASI ve MESLEK HASTALIĞI			
27. Son denetimden sonra iş kazası veya meslek hastalığı oldu mu?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
28. İş kazası ve meslek hastalığı kayıtları işyerinde var mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
29. İşveren tarafından iş kazası ve meslek hastalığımı Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirim yapılmış mıdır?			
İş kazası 1	Evet ☐	Hayır ☐	Tarih
İş kazası 2	Evet ☐	Hayır ☐	Tarih
İş kazası 3	Evet ☐	Hayır ☐	Tarih
Meslek hastalığı 1	Evet ☐	Hayır ☐	Tarih
Meslek hastalığı 2	Evet ☐	Hayır ☐	Tarih
Meslek hastalığı 3	Evet ☐	Hayır ☐	Tarih
Açıklama:			
30. İşyerinde çalışanlar iş kazası veya meslek hastalığından sonra tekrar işe başladığında iş kazası veya meslek hastalığı ile ilgili eğitim verilmiş mi?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
GEBELİK & EMZİRME			
31. Son denetimden sonra kaç adet gebelik gerçekleşmiştir?			
Açıklama:			
32. Çalışanların, gebelik ve emzirmeye başlaması halinde işvereni bilgilendirdiğine dair belge var mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
33. Gebe veya emziren çalışanlara özel eğitim verilmiş midir?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			

34. İşveren, gebe veya emziren çalışanın sağlık ve güvenliği için genel ve özel önlemler almış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
İŞYERİ HEKİMİ, İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI & DİĞER SAĞLIK PERSONELİ	
35. İşyerin tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak görevlendirilen iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli hizmeti var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Çalışan sayısı: • İşyeri Hekimi hizmeti: dakika • İş Güvenliği Uzmanı hizmeti: dakika • Diğer Sağlık Personeli hizmeti: dakika 	
Açıklama:	
36. İşyerine hizmet veren iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin İSG-KATİP sözleşmeleri ve işverenle aralarında sözleşme var mı?	
a. İSG-KATİP sözleşmesi	
<ul style="list-style-type: none"> • İş güvenliği uzmanı 	Evet ☐ Hayır ☐
<ul style="list-style-type: none"> • İşyeri hekimi 	Evet ☐ Hayır ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Diğer sağlık personeli 	Evet ☐ Hayır ☐
b. İşverenle ile sözleşme	
<ul style="list-style-type: none"> • İş güvenliği uzmanı 	Evet ☐ Hayır ☐
<ul style="list-style-type: none"> • İşyeri hekimi 	Evet ☐ Hayır ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Diğer sağlık personeli 	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

SAĞLIK KAYITLARI**37. İşyerinde çalışanların sağlık kayıtları var mı?**

	Ad - Soyad	Sağlık Raporu Tetkikleri	İşe Giriş / Periyodik Muayeneleri Raporu	Tıbbi Personellerin Sağlık Bakanlığı Radyasyonda Çalışanın Sağlık Raporu
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

KURUL TOPLANTISI	
38. İşyerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
39. İşveren asıl iş verenin kurduğu iş sağlığı ve güvenliği kuruluna vekaleten katılmak üzere bir kişiyi görevlendirmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
RİSK DEĞERLENDİRMESİ	
40. İşyerinde risk değerlendirmesi raporu var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
41. İşyerinde maruz kalınan risklere istinaden kontrol, ölçüm ve inceleme sonrasında raporlama yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
42. İşyerine ait risk değerlendirme ekibi kurulmuş mu?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
43. Risk değerlendirmesinde özel sağlık koşulları işyeri hekimi tarafından tanımlanmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
44. Risk değerlendirme çalışması yapılırken çalışanların görüşleri alındığına dair doküman var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
45. Risk değerlendirmesi çalışması yapılırken çalışan ve işyeri hakkında bilgiler toplanmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

46. Risk değerlendirmesinde tespit edilen risklerin ne sıklıkla olacağı, bu risklerden kimlerin, nelerin, ne şekilde ve hangi şiddette zarar görebileceği belirtilmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
47. Risk değerlendirmesinde tespit edilen riskler yüksek risk seviyesinden düşük risk seviyesine göre sıralanmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
48. Risk değerlendirmesi uygun dokümanite edilmiş mi?	
a. İşyerinin unvanı	Evet ☐ Hayır ☐
b. İşyeri adresi	Evet ☐ Hayır ☐
c. İşyeri adı	Evet ☐ Hayır ☐
d. Gerçekleştiren kişilerin isim ve unvanları ile bunlardan iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi olanların Bakanlıkça verilmiş belge bilgileri.	Evet ☐ Hayır ☐
e. Risk değerlendirmesinin gerçekteştirildiği tarih ve geçerlilik tarihi.	Evet ☐ Hayır ☐
f. Risk değerlendirmesi işyerindeki farklı bölümler için ayrı ayrı yapılmışsa her birinin adı.	Evet ☐ Hayır ☐
g. Belirlenen tehlike kaynakları ile tehlikeler.	Evet ☐ Hayır ☐
h. Tespit edilen riskler.	Evet ☐ Hayır ☐
i. Risk analizinde kullanılan yöntem veya yöntemler.	Evet ☐ Hayır ☐
j. Tespit edilen risklerin önem ve öncelik sırasını da içeren analiz sonuçları.	Evet ☐ Hayır ☐
k. Düzeltici ve önleyici kontrol tedbirleri, gerçekteştirilme tarihleri ve sonrasında tespit edilen risk seviyesi.	Evet ☐ Hayır ☐
l. Risk değerlendirmesi dokümanının sayfaları numaralandırılarak; gerçekteştiren kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfasının imzalanması ve işyerinde saklanması.	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
49. Risk değerlendirmesi işyerinin tehlike sınıfına göre uygun sürede yeniden yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
50. Son risk değerlendirme tutanağının tarihi iki yılı aşmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

51. Risk değerlendirmesi sonucunda çalışanlara ve başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlara riskler hakkında bilgilendirme yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
RADYOTERAPİ ERİME ALAŞIMI	
52. Radyoterapitıbbi süreçlerde kullanılan erime alaşımı işlemi sırasında kişisel ve ortam maruziyet ölçüm değerleri raporu var mı?	
a. Kişisel maruziyet lm	Evet ☐ Hayır ☐
b. Ortam maruziyet lm	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
53. Radyoterapitıbbi süreçlerde kullanılan erime alaşımı işlemi sırasında uygun kişisel koruyucu donanımlar var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
ACİL DURUM PLANI	
54. İşyerine özgü acil durum planı var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
55. Acil durumlar için ölçüm ve değerlendirme yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
56. Acil durumlar için ekipler belirlenmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
57. Acil durumlar için işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeler yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
58. İşyerinde tahliye planı var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
59. İşyerinde acil durum ekibi var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

60. İşyerine özgü acil durum planı İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğe göre uygun olarak dökümanite edilmiş mi?	
a. İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.	Evet ☐ Hayır ☐
b. Hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı.	Evet ☐ Hayır ☐
c. Hazırlanıldığı tarih ve geçerlilik tarihi.	Evet ☐ Hayır ☐
d. Belirlenen acil durumlar.	Evet ☐ Hayır ☐
e. Alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler.	Evet ☐ Hayır ☐
f. Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri.	Evet ☐ Hayır ☐
g. Aşağıdaki unsurları içeren işyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren kroki:	
1. Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler.	Evet ☐ Hayır ☐
2. İlk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler	Evet ☐ Hayır ☐
3. Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de yer aldığı tahliye planı.	Evet ☐ Hayır ☐
4. Görevlendirilen çalışanların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri.	Evet ☐ Hayır ☐
5. İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşların irtibat numaraları.	Evet ☐ Hayır ☐
h. Acil durum planının sayfaları numaralandırılarak; hazırlayan kişiler tarafından hersayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve söz konusu plan, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ulaşabileceği şekilde işyerinde saklanır.	Evet ☐ Hayır ☐
i. Acil durum planı kapsamında hazırlanan kroki bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

YANGIN			
61. İşyerinde yangın tüpü var mı?			
Konum	Cinsi	Kg	Kontrol Tarihi
Açıklama:			
62. İşyerinde yangın algıma ve uyarı sistemi var mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
63. İşyerinde yangın algıma ve uyarı sistemlerinin çalıştığına dair kontrol/tatbikat yapılmış mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
64. İşyerinde acil durum aydınlatma sistemi ve elektrik tesisatı var mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
65. İşyerinde acil durum aydınlatma sistemi ve elektrik tesisatı çalışır durumda mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
66. Acil durum planı meydana gelebilecek olan acil durumlar dikkate alınarak yapılmış mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			
67. İşyerinde acil durum kaçış levhaları var mı?			Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:			

68. İşyerine ait yangın dolabı var mı?			Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:				
KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM & DOZİMETRE				
69. Yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanımlar işyerinde var mı?				
a. Kurşun önlük	(RT-NT)	Adet:	Evet ☐	Hayır ☐
b. Kurşun eşdeğerli gözlük	(RT-NT)	Adet:	Evet ☐	Hayır ☐
c. Kurşun eldiven	(RT-NT)	Adet:	Evet ☐	Hayır ☐
d. Troit koruyucu	(RT-NT)	Adet:	Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:				
70. Denetimli alanda çalışan tıbbi personelin kişisel doz ölçümleri (dozimetre) var mı?			Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:				
71. Kişisel doz ölçümlerini (dozimetre) kullanma alışkanlıkları var mı?			Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:				
72. İşyerinde kullanılan kişisel koruyucuların periyodik kontrolleri ve son kontrol tarihi mevcut mu?			Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:				
MALZEME GÜVENLİK BİLGİ FORMU (MSDS)				
73. İşyerinde kullanılan kimyasal maddelerin "Malzeme Güvenlik Bilgi Formu" var mı?			Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:				
SAĞLIK ve GÜVENLİK İŞARETLERİ				
74. İşyerinde sağlık ve güvenlik işaretleri var mı?			Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:				

75. İşyerinde sağlık ve güvenlik işaretleri herkes tarafından görünür yerlerde asılmış mı?		Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:			
ASANSÖR			
76. İşyerinde aktif olarak kullanılan asansör var mı?		Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:			
77. İşyerinde acil durumlarda "asansör kullanılmaz" levhası var mı?		Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:			
78. İşyerinde bulunan asansörler acil durum planına göre hareket etme özelliğine sahip mi?		Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:			
79. İşyerinde aktif olarak kullanılan asansöre ait bakım belgeleri var mı?			
a) Bakım belgeleri		Evet ☐	Hayır ☐
b) Yeşil etiket		Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:			
İÇME SUYU			
80. İşyerinde kullanılan su sebillerin sanitasyonu var mı?			
Su sebili 1	Yeri:	Tarih:	
Su sebili 2	Yeri:	Tarih:	
Su sebili 3	Yeri:	Tarih:	
Su sebili 4	Yeri:	Tarih:	
Su sebili 5	Yeri:	Tarih:	
81. İşyerinde kullanılan içme suyu ile ilgili su raporu var mı?			
Su raporu	Tarih:	Evet ☐	Hayır ☐
Açıklama:			

ATIKLAR

82. Radyoaktif atıklar uygun bir şekilde depolanıp bertaraf tesislerine göndermeden önce gerekli kurallara uyuluyor mu?

Evet Hayır

Açıklama:

83. Tıbbi atıklar diğer atıklarla farklı bir yerde depolanıyor mu?

Evet Hayır

Açıklama:

EK 3– Araştırmada Geliştirilen Kontrol Listesindeki Soruların Sorulma Gerekçeleri ve Yararlanılan Kaynaklar

1. İşyerinde kaç personel çalışıyor?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

2. İşyeri lokasyonu nedir?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

3. İşyerinde sağlık ve güvenlik onaylı defter var mı?

Kaynak:

İşverenin sağlık ve güvenlik kayıtları ve onaylı deftere ilişkin yükümlölükleri

Madde 7 - 4 Onaylı defter yapılan tespitlere göre iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile işveren tarafından birlikte veya ayrı ayrı imzalanır. Onaylı deftere yazılan tespit ve öneriler işverene tebliğ edilmiş sayılır.

Madde 7 - 5 Onaylı defterin asıl sureti işveren, diğer suretleri ise iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından saklanır. Defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından işveren sorumludur. Teftişe yetkili iş müfettişlerinin her istediğinde işveren onaylı defteri gösterme zorundadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012,
Resmi Gazete Sayısı: 28512

Madde 7 - 3 Onaylı defter işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri veya noterce her sayfası mühürlenmek suretiyle onaylanır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.12.2014, Resmi Gazete Sayısı: 29209

4. İşyerinde yılsonu yapılan yıllık değerlendirme formu var mı?

Kaynak:

İşyeri hekimlerinin görevleri

Madde 9- 2- c- 9 İşyerindeki sağlık gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek, iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparak iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili değerlendirme yapmak, tehlikeli olayın tekrarlanmaması için inceleme ve araştırma yaparak gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve bu konuları da içerecek şekilde yıllık çalışma planını hazırlayarak işverenin onayına sunmak, uygulamaların takibini yapmak ve EK-3'te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporunu hazırlamak. (Bknz. EK 5.1)

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:20.07.2013, Resmi Gazete Sayısı:28713

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

Madde 9- ç- 2 Çalışma ortamıyla ilgili iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları ve çalışma ortamı gözetim sonuçlarının kaydedildiği yıllık değerlendirme raporunu işyeri hekimi ile işbirliği halinde EK- 2'deki örneğine uygun olarak hazırlamak. (Bknz. EK 5.1)

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

5. İşyerinde yıllık çalışma planı var mı?

Kaynak:

İSGB ve OSGB'lerin görev, yetki ve sorumlulukları

Madde 13- Yıllık çalışma planı, yıllık değerlendirme raporu, çalışma ortamının gözetimi, çalışanların sağlık gözetimi, iş kazası ve meslek hastalığı ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bilgilerin ve çalışma sonuçlarının kayıt altına alınmasından,

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

Madde 9- d- 2 Bir sonraki yılda gerçekleştirilecek iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili faaliyetlerin yer aldığı yıllık çalışma planını işyeri hekimiyle birlikte hazırlamak.

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

İşyeri hekimlerinin görevleri

Madde 9- d- 8 Bir sonraki yılda gerçekleştirilecek iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili faaliyetlerin yer aldığı yıllık çalışma planını iş güvenliği uzmanıyla birlikte hazırlamak.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:20.07.2013, Resmi Gazete Sayısı:28713

6. İşyerinde yıllık izleme ve ölçme planı var mı?

Kaynak:

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

Madde 9- c- 1 Çalışma ortamının gözetiminin yapılması, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı gereği yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulamalarını kontrol etmek.

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

7. İşyerinde kullanılan cihazların kullanma talimatı var mı?

Kaynak:

Çalışanların bilgilendirilmesi

Madde 10- 1 İşveren, iş ekipmanları ve bunların kullanımına ilişkin olarak çalışanların bilgilendirilmesinde aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdür.

a) Çalışanlara, kullandıkları iş ekipmanına ve bu iş ekipmanının kullanımına ilişkin yeterli bilgi ve uygun olması halinde yazılı talimat verilir. Bu talimat, imalatçı

tarafından iş ekipmanıyla birlikte verilen kullanım kılavuzu dikkate alınarak hazırlanır. Talimatlar iş ekipmanıyla beraber bulundurulur. Bu bilgiler ve yazılı talimatlar en az aşağıdaki bilgileri içerecek şekilde hazırlanır.

- 1) İş ekipmanının kullanım koşulları.
- 2) İş ekipmanında öngörülen anormal durumlar.
- 3) Bulunması halinde iş ekipmanının önceki kullanım deneyiminden elde edilen sonuçlar.

Madde 10- 2 Çalışanlar, kendileri kullanmasalar bile çalışma alanında veya işyerinde bulunan iş ekipmanlarının kendilerini etkileyebilecek tehlikelerinden ve iş ekipmanı üzerinde yapılacak değişikliklerden kaynaklanabilecek tehlikelerden haberdar edilir.

Madde 10- 3 Bu bilgiler ve yazılı talimatların, basit ve kolay anlaşılır bir şekilde olması gerekir.

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 25.04.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28628

8. İşyerinde yıllık İSG eğitim programı var mı?

Kaynak:

İşverenin yükümlülükleri

Madde 5- 1 İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili;

a) Programların hazırlanması ve uygulanmasını sağlar.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

9. İlgili yönetmeliğe göre İSG eğitim konuları çalışanlara verilmiş mi?

Kaynak:

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri

Madde 6- 1 İşveren, çalışanlarına asgari Ek-1'de belirtilen konuları içerecek şekilde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesini sağlar.

Ek-1 Eğitim Konuları:

1. Genel konular

- a) Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler,
- b) Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları,
- c) İşyeri temizliği ve düzeni,
- ç) İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar

2. Sağlık konuları

- a) Meslek hastalıklarının sebepleri,
- b) Hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması,
- c) Biyolojik ve psikososyal risk etmenleri,
- ç) İlk yardım

3. Teknik konular

- a) Kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri,
- b) Elle kaldırma ve taşıma,
- c) Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma,
- ç) İş ekipmanlarının güvenli kullanımı,
- d) Ekranlı araçlarla çalışma,
- e) Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri,
- f) İş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerinin uygulanması,
- g) Güvenlik ve sağlık işaretleri,
- ğ) Kişisel koruyucu donanım kullanımı,
- h) İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü,
- ı) Tahliye ve kurtarma

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

10. Çalışanlara İSG eğitimleri verilmiş midir?

Kaynak:

Çalışanların eğitimi

Madde 17- 1 İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir.

Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

11. İşveren tarafından yıllık İSG eğitim programı onaylanmış mıdır?

Kaynak:

Eğitim programlarının hazırlanması

Madde 10- 1 İşveren, yıl içinde düzenlenecek eğitim faaliyetlerini gösteren yıllık eğitim programının hazırlanmasını sağlar ve onaylar.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

İSGB ve OSGB'lerin görev, yetki ve sorumlulukları

Madde 13- c Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve bilgilendirilmeleri konusunda planlama yapılarak işverenin onayına sunulmasından,

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

Eğitim, bilgilendirme ve kayıt;

Madde 9- ç- 1 Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ilgili mevzuata uygun olarak planlanması konusunda çalışma yaparak işverenin onayına sunmak ve uygulamalarını yapmak veya kontrol etmek.

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

İşyeri hekiminin görevleri

Madde 9- 2- ç- 1 Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ilgili mevzuata uygun olarak planlanması konusunda çalışma yaparak işverenin onayına sunmak ve uygulamalarını yapmak veya kontrol etmek.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:20.07.2013, Resmi Gazete Sayısı:28713

12. Yıllık İSG eğitim programında aşağıdaki maddeler var mı?

- a. Verilecek eğitimin konusu**
- b. Hangi tarihlerde düzenleneceği**
- c. Eğitimin süresi**
- d. Eğitime kimlerin katılacağı**
- e. Eğitimin hedefi ve amacı hususlarına**

Kaynak:

Eğitim programının hazırlanması

Madde 10- 5 Yıllık eğitim programında, verilecek eğitimlerin konusu, hangi tarihlerde düzenleneceği, eğitimin süresi, eğitime kimlerin katılacağı, eğitimin hedefi ve amacı hususlarına yer verilir.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

13. İSG eğitimlerinden sonra çalışanlara verilen İSG eğitim katılım belgesi var mı?

Kaynak:

İşverenin yükümlülükleri

Madde 5- 1 İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili;

ç) Program sonunda katılanlar için katılım belgesi düzenlenmesini sağlar.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

14. İSG eğitim belgelerinde aşağıdaki maddeler var mı?

- a. Eğitime katılan kişinin adı, soyadı ve görev unvanı**
- b. Eğitimin konusu**
- c. Eğitimin süresi**
- d. Eğitimi verenin adı, soyadı ve görev unvanı, imzası**
- e. Eğitimin tarihi**

Kaynak:

Eğitimlerin belgelenmesi

Madde 15- 1 Düzenlenen eğitimler belgelendirilir ve bu belgeler çalışanların özlük dosyalarında saklanır. Eğitim sonrası düzenlenecek belgede, eğitime katılan kişinin adı, soyadı, görev unvanı, eğitimin konusu, süresi, eğitimi verenin adı, soyadı, görev unvanı, imzası ve eğitimin tarihi yer alır.

Madde 15- 2 Eğitimlerin işyeri dışındaki bir kurum tarafından verilmesi durumunda bu kurumun unvanı da düzenlenen sertifikada yer alır.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

15. Çalışanların ekranlı araçlarla ilgili eğitim verildi mi?

Kaynak:

Çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitimi

Madde 6- 1 Ekranlı araçlarla çalışmalarda, çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitimi ile ilgili olarak aşağıdaki hususlara uyulur.

b) İşveren; çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine ilişkin mevzuat hükümlerini de dikkate alarak ekranlı araçlarla çalışanlara, işe başlamadan önce ve çalışma koşullarında önemli bir değişiklik olduğunda gerekli eğitimi verir. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri; ilgili mevzuatta belirtilen periyotlarda ve işyerinde gerçekleştirilen risk değerlendirmesi sonuçlarının gerektirdiği durumlarda tekrarlanır.

Madde 6- 2 Eğitim, özellikle aşağıdaki konuları içerir:

- a) Ekranlı araçlarla çalışmalarda riskler ve korunma yolları,
- b) Doğru oturuş,

- c) Gözlerin korunması,
- ç) Gözleri en az yoran yazı karakterleri ve renkler,
- d) Çalışma sırasında gözleri kısa sürelerle dinlendirme alışkanlığı,
- e) Gözlerin, kas ve iskelet sisteminin dinlendirilmesi,
- f) Ara dinlenmeleri ve egzersizler.

Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik,
Resmi Gazete Tarihi: 16.04.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28620

16. Ekranlı araç kullanan çalışanların göz muayenesi var mı?

Kaynak:

Gözlerin korunması

Madde 9- 1 İşyerinde, ekranlı araçlarla çalışmaya başlamadan önce ve ekranlı araçlarla çalışmadan kaynaklanabilecek görme zorlukları yaşandığında çalışanların göz muayeneleri yapılır.

Madde 9- 2 Ekranlı araçlarla çalışmalarda operatörlerin gözlerinin korunması için;

- a) Ekranlı araçlarla çalışmaya başlamadan önce,
- b) Yapılan risk değerlendirmesi sonuçlarına göre işyeri hekimince belirlenecek düzenli aralıklarla,
- c) Ekranlı araçlarla çalışmadan kaynaklanabilecek görme zorlukları yaşandığında, göz muayeneleri yapılır.

Madde 9- 3 Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen muayene sonuçlarına göre gerekiyorsa operatörlere/çalışanlara yaptıkları işe uygun araç ve gereç verilir.

Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik,
Resmi Gazete Tarihi: 16.04.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28620

17. Hizmetli personele hijyen eğitimi var mı?

Kaynak:

Belge alan kişilerin çalıştırılması

Madde 5- 1 Bu Yönetmeliğin kapsadığı iş yerlerinde, Genel Müdürlük tarafından verilen belgeye sahip olmayan kişiler çalıştırılmaz. İş yeri sahipleri ve işletenleri, çalışanlarının hijyen eğitimi almasından ve belgeli olarak çalıştırılmasından birinci derecede sorumludur. Bizzat çalışmaları durumunda iş yeri sahipleri ve işletenleri de bu eğitimi almaya mecburdur.

Hijyen Eğitimi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 05.07.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28698

18. İşyeri hekimi tarafından tüm çalışanlara hijyen eğitimi verilmiş midir?

Kaynak:

İşyeri hekiminin görevleri

Madde 9- 2- ç- 3 Yöneticilere, bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine ve çalışanlara genel sağlık, iş sağlığı ve güvenliği, hijyen, bağımlılık yapan maddelerin kullanımının zararları, kişisel koruyucu donanımlar ve toplu korunma yöntemleri konularında eğitim vermek, eğitimin sürekliliğini sağlamak.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:20.07.2013, Resmi Gazete Sayısı:28713

19. Çalışanın yaptığı işe ve işyerine özgü riskleri anlatan eğitimler planlanmış ve verilmiş mi?

Kaynak:

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri

Madde 6- 2 İşveren, çalışan fiilen çalışmaya başlamadan önce, çalışanın yapacağı iş ve işyerine özgü riskler ile korunma tedbirlerini içeren konularda öncelikli olarak eğitilmesini sağlar.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

Çalışanların eğitimi

Madde 17- 1 İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

Madde 17- 5 Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

20. İşyerinin tehlike sınıfı dikkate alınarak çalışana yıllık 16 saat olarak eğitim verilmiş mi?

Kaynak:

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri

Madde 6- 4 Birinci fıkraya göre verilen eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni riskler de dikkate alınarak aşağıda belirtilen düzenli aralıklarla tekrarlanır:

- Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde yılda en az bir defa.
- Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iki yılda en az bir defa.
- Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde üç yılda en az bir defa.

Eğitim süreleri ve konuları

Madde 11- 1 Çalışanlara verilecek eğitimler, çalışanların işe girişlerinde ve işin devamı süresince belirlenen periyotlar içinde;

- Az tehlikeli işyerleri için en az sekiz saat,
- Tehlikeli işyerleri için en az on iki saat,
- Çok tehlikeli işyerleri için en az on altı saat olarak her çalışan için düzenlenir.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

21. İşyerinde çalışan temsilcisi var mı?

Kaynak:

Çalışan temsilcisi

Madde 20- 1 İşveren; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla, aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirir:

- a) İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir.
- b) Ellibir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki.
- c) Yüzbir ile beşyüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç.
- ç) Beşyüzbir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde dört.
- d) Binbir ile ikibin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde beş.
- e) İkibinbir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde altı.

Madde 20- 2 Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması durumunda baş temsilci, çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

22. Destek elemanı ve çalışan temsilcilerine özel İSG eğitim verilmiş mi?

Kaynak:

Özel politika gerektiren grupların ve özel görevi bulunan çalışanların eğitimi

Madde 7- 2 Destek elemanlarına ve çalışan temsilcilerine, görevlendirilecekleri konularla ilgili de eğitim verilir.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

Çalışanların eğitimi

Madde 17- 2 Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

23. İSG eğitimleri dört saat ve katları şeklinde mi uygulanmış?

Kaynak:

Eğitim süreleri ve konuları

Madde 11- 3 Eğitim sürelerinin bütün olarak değerlendirilmesi esas olmakla birlikte dört saat ve katları şeklinde işyerindeki vardiya ve benzeri iş programları da dikkate alınarak farklı zaman dilimlerinde de değerlendirilebilir.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

24. Verilen İSG eğitimden sonra ölçme ve değerlendirme yapılmış mı?

Kaynak:

Eğitimin temel prensipleri

Madde 12- 6 Verilen eğitimin sonunda ölçme ve değerlendirme yapılır. Değerlendirme sonuçlarına göre eğitimin etkin olup olmadığı belirlenerek ihtiyaç duyulması halinde, eğitim programında veya eğitimcilerde değişiklik yapılır veya eğitim tekrarlanır.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

25. İşyerinde çalışanların sağlık ve güvenlik işaretleri ile ilgili eğitimi var mı?

Kaynak:

Çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitimi

Madde 6- 1 İşveren, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 16 ncı maddesinin hükümleri saklı kalmak şartıyla, işyerinde kullanılan sağlık ve güvenlik işaretleri hakkında çalışanları veya temsilcilerini bilgilendirir.

Madde 6- 2 İşveren, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 17 nci maddesinin hükümleri saklı kalmak şartıyla, işaretlerin anlamları ve bu işaretlerin gerektirdiği davranış biçimleri hakkında, çalışanların eğitim almasını sağlar.

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 11.09.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28762

26. İşyerinde ilkyardımcı sertifikasına sahip personel var mı?

Kaynak:

İlkyardımcı bulundurulması

Madde 19- 1 İş sağlığı ve güvenliği kapsamında;

- a) Az tehlikeli işyerlerinde, her 20 çalışan için 1 ilkyardımcı,
 - b) Tehlikeli işyerlerinde, her 15 çalışana kadar 1 ilkyardımcı,
 - c) Çok tehlikeli işyerlerinde, her 10 çalışana kadar 1 ilkyardımcı,
- bulundurması zorunludur.

İlkyardım Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.07.2015, Resmi Gazete Sayısı: 29429

27. Son denetimden sonra iş kazası veya meslek hastalığı oldu mu?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

28. İş kazası ve meslek hastalığı kayıtları işyerinde var mı?

Kaynak:

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim

Madde 14- 1 İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

29. İşveren tarafından iş kazası ve meslek hastalığını Sosyal Güvenlik Kurumuna bildiri mi yapılmış mıdır?

Kaynak:

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildiri mi

Madde 14- 2 İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

- a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.
- b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde.

Madde 14- 3 İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

Madde 14- 4 Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

Madde 14- 5 Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

30. İşyerinde çalışanlar iş kazası veya meslek hastalığından sonra tekrar işe başladığında iş kazası veya meslek hastalığı ile ilgili eğitim verilmiş midir?

Kaynak:

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri

Madde 6- 5 İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde çalışmaya başlamadan önce, kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

31. Son denetimden sonra kaç adet gebelik gerçekleşmiştir?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

32. Çalışanların, gebelik ve emzirmeye başlaması halinde işvereni bilgilendirdiğine dair belge var mı?

Kaynak:

Bilgilendirme ve değerlendirme

Madde 6- 1 Çalışan, gebelik ve emzirmeye başlama halinde işverenini bilgilendirir.

Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:16.08.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28737

Hamile radyasyon görevlileri için doz sınırları

Madde 12 (Başlığı ile birlikte değişiklik: RG-29/9/2004-25598)

Hamileliği belirlenmiş kadın çalışan, çalışma şartlarının yeniden düzenlenebilmesi amacıyla yönetimi haberdar eder. Hamileliğin bildirilmesi kadın çalışanın çalışmasına engel teşkil etmez, gerekiyorsa çalışma koşulları yeniden düzenlenir. Bu nedenle, doğacak çocuğun alacağı dozun mümkün olduğu kadar düşük düzeyde tutulması sağlanır ve toplum için belirlenen doz sınırlarına uyulur. Emzirme

dönemindeki kadın çalışanlar, radyoaktif kontaminasyon riski taşıyan işlerde çalıştırılmaz.

Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 24.03.2000, Resmi Gazete Sayısı: 23999

33. Gebe veya emziren çalışanlara özel eğitim verilmiş midir?

Kaynak:

Özel politika gerektiren grupların ve özel görevi bulunan çalışanların eğitimi

Madde 7- 1 İşyerinde on beş yaşını bitirmiş ancak on sekiz yaşını doldurmamış genç çalışanlar, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren grupların özellikleri dikkate alınarak gerekli eğitimler verilir.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 15.05.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28648

34. İşveren, gebe veya emziren çalışanın sağlık ve güvenliği için genel ve özel önlemler almış mı?

Kaynak:

Bilgilendirme ve değerlendirme

Madde 6- 2 İşveren, gebe veya emziren çalışanın sağlık ve güvenliği için tehlikeli sayılan kimyasal, fiziksel, biyolojik etkenlerin ve çalışma süreçlerinin çalışanlar üzerindeki etkilerini değerlendirir.

Gebe, Yeni Doğum Yapmış Veya Emziren Çalışanın Sağlık ve Güvenliği İçin Tehlikeli Sayılan Faktörlere Yönelik Alınacak Önlemler

Genel önlemler

a) Fiziksel ve zihinsel yorgunluk ile ilgili olarak; gebe veya emziren çalışanın çalışma saatleri ve ara dinlenmeleri geçici olarak yeniden düzenlenir, söz konusu çalışanların çalışma saatlerinin gece süresine ve gebe çalışanların çalışmalarının günün erken saatlerine rastlamaması için gereken önlemler alınır.

b) Duruş problemleri ile ilgili olarak; çalışma mahalli ve çalışma düzeni, gebe veya emziren çalışanların duruş problemlerini ve kaza riskini azaltacak şekilde yeniden düzenlenir, mümkün olduğu durumlarda oturarak çalışmaları sağlanır. Gebeliğin durumuna göre yorgunluğun ve diğer duruş problemlerinin azaltılması veya ortadan kaldırılması için dinlenme araları ihtiyaca göre daha sık ve uzun olarak düzenlenir.

c) Yüksekte çalışmalarda, gebe çalışanın çalışma yerlerinin platform, merdiven gibi yüksek ve düşme tehlikesi olan yerlerde olmaması için gerekli düzenlemeler yapılır.

ç) Çalışma saatleri ve çalışma hızı ile ilgili olarak; çalışma hızının, saatlerinin ve işteki yoğunluğun çalışanın önerileri dikkate alınarak mümkün olduğunca uygun hale getirilmesi için gerekli şartlar sağlanır.

d) Gebe veya yeni doğum yapmış çalışanın yalnız çalıştırılmaması esastır. Ancak zorunluluk halinde gebe veya yeni doğum yapmış çalışanın yalnız çalıştırılması gerektiğinde işyerinde bulunan diğer çalışanlarla kolayca iletişim sağlayabilmeleri için gerekli önlemler alınır. Ayrıca çalışanın uygun tıbbi ve diğer destekleri alabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılır, acil yardım prosedürlerinde bu durum göz önüne alınır.

e) İş stresi ile ilgili olarak; gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanı, çalışma koşulları, çalışma saatleri, müşterilerle ve üçüncü kişilerle ilişkiler, iş yükü, işini kaybetme korkusu gibi stres faktörlerine yönelik koruyucu önlemler alınır. Düşük veya ölü doğum yapmış veya doğumdan sonra bebeğini kaybetmiş çalışanı stresten korumak için itina gösterilir.

f) Gebe çalışanın, ayakta çalışması gereken işlerde, mümkün olan durumlarda oturması sağlanır, sürekli oturarak veya sürekli ayakta çalışması engellenir, çalışmanın böyle düzenlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda dinlenme araları artırılır, hamileliğin gelişimine göre gerekli önlemler alınır.

g) Dinlenme ve diğer iyileştirici olanakların sağlanması ile ilgili olarak; gebe çalışanın sigarasız ve dumansız bir ortamda gerekli aralıklarla oturarak veya rahatça uzanacak şekilde fiziksel ve zihinsel olarak dinlenmesini sağlayacak şartlar temin edilir. Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanın sık tuvalete gitme ihtiyacı göz önüne alınarak uzun süreli çalışmalar ve ekip çalışmaları bu gereksinime uygun

olarak düzenlenir, ayrıca enfeksiyon ve diğer hastalıklara karşı gerekli hijyen şartları sağlanır. Gebe veya emziren çalışanın, kişisel ihtiyaçları göz önüne alınarak, beslenme molasının, temiz içme suyu temininin ve diğer ihtiyaçlarının kendileriyle de istişare edilerek karşılanması sağlanır.

Alınacak önlemler, çalışanların yaptıkları işle bağlantılı hareketleri, duruşları, zihinsel ve bedensel yorgunluğu da kapsar.

Özel önlemler

a) Fiziksel etkenler:

1) Şok ve titreşim: Gebe çalışanın, ani darbelere, sarsıntıya, uzun süreli titreşime maruz kalacağı işlerde ve iş makinelerinde çalıştırılmaları yasaktır. Vücudun alt kısmını, özellikle karın bölgesini etkileyen düşük frekanslı uzun süreli titreşime ve sürekli sarsıntıya maruziyeti önleyecek tedbirler alınır.

2) Gürültü: Gebe çalışanın çalıştığı yerdeki gürültü seviyesinin, en düşük maruziyet etkin değeri olan 80 dB(A) yı geçmemesi sağlanır. Eğer gürültü seviyesi düşürülemezse çalışanın yeri değiştirilir. Limitleri aşan gürültülü ortamda gebe çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanarak dahi çalıştırılmaları yasaktır.

3) İyonize radyasyon: Gebe veya emziren çalışanlar iyonize radyasyon kaynaklarının bulunduğu ve radyasyonla kirlenmiş olan yerlerde ve işlerde çalıştırılmaz. Bu gibi yerlere girmemesi uyarı levhaları ile belirtilir.

4) İyonize olmayan radyasyon: Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanların iyonize olmayan radyasyon kaynaklarından etkilenmesini önleyecek tedbirler alınır.

5) Soğuk, sıcak ve yüksek basınç: Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanların yaptığı işin niteliği göz önünde bulundurularak çalıştığı yerlerin sıcaklığının ve basıncının sağlık ve güvenlik riski yaratmayacak düzeyde olması sağlanır.

b) Biyolojik etkenler: Gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanın, 15/6/2013 tarihli ve 28678 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik’te tanımlanan grup 2, grup 3 ve grup 4 biyolojik etkenlerin risk teşkil ettiği yerlerde ve işlerde çalıştırılmaları yasaktır. Ancak çalışanın bağışıklığı varsa durum değerlendirilerek yapılarak çalışmasına izin verilebilir.

c) Kimyasal etkenler: Kanserojen, mutajen, çok toksik, toksik, zararlı, alerjik, üreme için toksik ve emzirilen çocuğa zararlı olabilen kimyasalların üretildiği, işlendiği, kullanıldığı işlerde gebe, yeni doğum yapmış ve emziren çalışanın çalıştırılması esas olarak yasaktır. Ancak, çalışanın çalıştırılmasında zorunluluk varsa ve teknik olarak bu maddeler daha az zararlı olanlarla değiştirilemiyorsa, gebe çalışan, mutajen ve üreme için toksik maddelerle, emziren ve yeni doğum yapmış çalışan, emzirilen çocuğa zararlı olabilen kimyasalların dışındaki maddelerle, ancak her türlü önlem alınarak ve sağlık durumları ile maruziyet düzeyleri sürekli kontrol altında tutularak çalıştırılabilir.

ç) Çalışma koşulları:

1) Gebe veya emziren çalışanların kendilerinin ve bebeklerinin sağlığını olumsuz etkileyecek şekilde elle taşıma, yükleme ve araçsız taşıma işlerinde çalıştırılmaları yasaktır. Bu tür işlerde risk değerlendirmesi yapılır, gerektiğinde iş değişikliği sağlanır.

2) Kişisel koruyucu donanımlar gebe veya emziren çalışanı tam koruyacak şekilde vücuduna uygun olmalı, bu kişilerin hareketlerine engel olmamalı ve vücut ölçüleri değiştikçe yenileri temin edilir. Uygun koruyucu sağlanamadığı durumlarda çalışan bu işlerde çalıştırılmaz.

Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:16.08.2013, Resmi Gazete Sayısı:28737

35. İşyerin tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak görevlendirilen iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli hizmeti var mı?

Kaynak:

İş güvenliği uzmanlarının çalışma süreleri

Madde 12- 1 İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar:

- a) Az tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 10 dakika.
- b) Tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 20 dakika.
- c) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 40 dakika.

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 30.04.2015, Resmi Gazete Sayısı: 29342

İşyeri hekimlerinin çalışma süreleri

Madde 12- 1 (Değişiklik:Resmi Gazete-18/12/2014-29209) İşyeri hekimleri, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar:

- a) Az tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 5 dakika.
- b) Tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 10 dakika.
- c) Çok tehlikeli sınıfta yer alanlarda, çalışan başına ayda en az 15 dakika.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:18.12.2014, Resmi Gazete Sayısı:29209

36. İşyerine hizmet veren iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin İSG-KATİP sözleşmeleri ve işverenle aralarında sözleşme var mı?

Kaynak:

Madde 14- 1 İşyerinde çalışanlar arasından işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli görevlendirilmesi durumunda bu kişilerle işveren arasında; OSGB'lerden hizmet alınması durumunda OSGB ile işveren arasında sözleşme imzalanır.

Madde 14- 2 İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla işyerlerinde görevlendirilen kişilerin, doğum, hastalık ve yıllık izin gibi zorunlu nedenler sebebiyle değiştirilmesi ve değişiklik süresinin 30 günü geçmesi halinde, durum Genel Müdürlüğe bildirilir. İş Kanunundaki çalışma süreleri saklı kalmak kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşları hariç diğer işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetinin sunulması için hesaplanan zorunlu süre bölünmek suretiyle birden fazla kişi görevlendirmesi yapılamaz.

Madde 14- 3 Sözleşme ve görevlendirme belgeleri Yönetmelikteki eklerine uygun olarak aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde düzenlenir.

a) OSGB ile işveren arasında İSG-KATİP sistemindeki örneğine uygun sözleşme düzenlenir ve karşılıklı olarak en geç beş gün içerisinde sistem üzerinden onaylanır. İSG-KATİP sistemi üzerinden onaylanan sözleşme nüshalarından biri işveren tarafından, biri OSGB tarafından saklanır. OSGB, sözleşme yaptığı işyerine hizmet verecek işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelini, bu konuda ayrıca bilgilendirir.

b) İşyerinde çalışanlar arasından görevlendirme yapılması durumunda, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, diğer sağlık personeli ile İSG-KATİP sistemindeki örneğine uygun sözleşme veya görevlendirme belgesi düzenlenir ve karşılıklı olarak en geç beş gün içerisinde sistem üzerinden onaylanır. İSG-KATİP sistemi üzerinden onaylanan sözleşmenin bir nüshası işveren tarafından, biri sözleşme veya görevlendirme yapılan kişiler tarafından saklanır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.12.2014, Resmi Gazete Sayısı: 29209

37. İşyerinde çalışanların sağlık kayıtları var mı?

Kaynak:

Sağlık gözetimi

Madde 15- 1 İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:

1) İşe girişlerinde.

2) İş değişikliğinde.

3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.

4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

Madde 15- 2 Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

Madde 15- 3 Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

Madde 15- 4 Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

Madde 15- 5 Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

Madde 9- 2- c Sağlık gözetimi;

- 1) Sağlık gözetimi kapsamında yapılacak işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler ile ilgili olarak çalışanları bilgilendirmek ve onların rızasını almak.
- 2) Gece postaları da dâhil olmak üzere çalışanların sağlık gözetimini yapmak.
- 3) Çalışanın kişisel özellikleri, işyerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği öncelikli olarak göz önünde bulundurularak uluslararası standartlar ile işyerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları doğrultusunda; az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir, özel politika gerektiren grupta yer alanlardan çocuk, genç ve gebe çalışanlar için en geç altı ayda bir defa olmak üzere periyodik muayene tekrarlanır. Ancak işyeri hekiminin gerek görmesi halinde bu süreler kısaltılır.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:20.07.2013, Resmi Gazete Sayısı:28713

Tablo 9.1. Kamu hastanelerine hizmet veren firma tıbbi personel, tıbbi sekreter ve hizmetli personel için ilk işe alımlarda yapılan tetkikler

	Tıbbi Personel	Tıbbi Sekreter	Hizmetli Personel
1. Kan analizleri:			
-HbsAg,	✓	✓	✓
-AntiHBs,	✓	✓	✓
-AntiHCV,	✓	✓	✓
-HIV	✓	✓	✓
-Hemogram,	✓	✓	✓
-SGOT	✓	✓	✓
-SGPT	✓	✓	✓
-GGT	✓	✓	✓
-Bilirubin (Total, direk, indirek)	✓		
-Üre	✓	✓	✓
-Kreatin	✓	✓	✓
-Sedimantasyon	✓	✓	✓
-TSH	✓	✓	✓
2. TİT(Tam idrar tetkiki)	✓	✓	✓
3. Kan grubu	✓	✓	✓
4. BHCG (Kadınlar için)	✓		
5. Göz Muayenesi	✓	✓	✓
6. TBC mikrofilm	✓	✓	✓
7. Portör Muayenesi: Gayta Direkt İnceleme ve Gayta Burun Boğaz Kültürü			✓
8. İşe Giriş / Yıllık Muayene Formu	✓	✓	✓
9. Sağlık Bakanlığı Radyasyon Çalışanı Sağlık Raporu	✓		

* ✓ : Yapılması öngörülen tetkikler

Tablo 9.2. Kamu hastanelerine hizmet veren firma tıbbi personel, tıbbi sekreter ve hizmetli personel için yıllık periyodik muayenelerinde yapılan tetkikler

	Tıbbi Personel	Tıbbi Sekreter	Hizmetli Personel
1. Kan analizleri:			
-HbsAg,	✓		
-AntiHBs,	✓	✓	✓
-AntiHCV,	✓		
-HIV			
-Hemogram,	✓	✓	✓
-SGOT	✓		
-SGPT	✓		
-GGT	✓		
-Bilirubin (Total, direk, indirek)	✓		
-Üre	✓		
-Kreatin	✓		
-Sedimantasyon	✓	✓	✓
-TSH	✓		
2. TİT(Tam idrar tetkiki)	✓	✓	✓
3. Kan grubu			
4. BHCG (Kadınlar için)			
5. Göz Muayenesi	✓	✓	
6. Akciğer Grafisi Raporu	✓	✓	✓
7. Portör Muayenesi: “Gayta Direkt İnceleme” ve “Gayta Burun Boğaz Kültürü”			✓
8. İşe Giriş / Yıllık Muayene Formu	✓	✓	✓
9. Sağlık Bakanlığı Radyasyon Çalışanı Sağlık Raporu	✓		

* ✓ : Yapılması öngörülen tetkikler

İşyeri hekimlerinin görevleri

Madde 9- 2- c- 4 Çalışanların yapacakları işe uygun olduklarını belirten işe giriş ve periyodik sağlık muayenesi ile gerekli tetkiklerin sonuçlarını EK-2’de verilen örneğe uygun olarak düzenlemek ve işyerinde muhafaza etmek. (Bknz. EK 5.2)

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:20.07.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28713

Personel çalışma esasları ve tedbirler

Madde 8- 2 Radyasyon kaynağı ile çalıştırılacak personelin, işe başlatılmadan önceki tıbbi muayeneleri ile işe başlatıldıktan sonraki yıllık sağlık kontrolleri Ek-1’deki form doğrultusunda ilgili idare tarafından yaptırılır. Bu personelin çalışma şekli, Kanunî süreyi aşmamak kaydıyla, hizmetin etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması bakımından vardiya veya nöbet şeklinde düzenlenebilir. (Bknz. Ek 5.3)

Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete, Tarihi: 05.07.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28344

38. İşyerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu var mı?

Kaynak:

İş sağlığı ve güvenliği kurulu

Madde 22- 1 Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.

Madde 22- 2 Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde;

a) Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise, faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.

b) Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise, kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

c) İşyerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

ç) Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise, koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.

Madde 22- 3 Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurulun oluşturulması hâlinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20/6/2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

39. İşveren asıl iş verenin kurduğu iş sağlığı ve güvenliği kuruluna vekaleten katılmak üzere bir kişiyi görevlendirmiş mi?

Kaynak:

İşverenin yükümlülüğü

Madde 4- b Bir işyerinde sadece asıl işverenin çalışan sayısı elli ve daha fazla ise bu durumda kurul asıl işverence kurulur. Kurul oluşturma yükümlülüğü bulunmayan alt işveren, kurul tarafından alınan kararların uygulanması ile ilgili olarak koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.01.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28532

40. İşyerinde risk değerlendirmesi raporu var mı?

Kaynak:

İşverenin genel yükümlülüğü

Madde 4- 1- c Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

Madde 10- 1 İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu.
- b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi.
- c) İşyerinin tertip ve düzeni.
- ç) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20.06.2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

41. İşyerinde maruz kalınan risklere istinaden kontrol, ölçüm ve inceleme sonrasında raporlama yapılmış mı?

Kaynak:

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

Madde 10- 4 İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20.06.2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

42. İşyerine ait risk değerlendirme ekibi kurulmuş mu?

Kaynak:

Risk değerlendirmesi ekibi

Madde 6- 1 Risk değerlendirmesi, işverenin oluşturduğu bir ekip tarafından gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi ekibi aşağıdakilerden oluşur.

- a) İşveren veya işveren vekili.

b) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyerihekimleri.

c) İşyerindeki çalışan temsilcileri.

ç) İşyerindeki destek elemanları.

d) İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar.

Madde 6- 2 İşveren, ihtiyaç duyulduğunda bu ekibe destek olmak üzere işyeri dışındaki kişi ve kuruluşlardan hizmet alabilir.

Madde 6- 3 Risk değerlendirmesi çalışmalarının koordinasyonu işveren veya işveren tarafından ekip içinden görevlendirilen bir kişi tarafından da sağlanabilir.

Madde 6- 4 İşveren, risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişilerin görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar, görevlerini yürütmeleri sebebiyle hak ve yetkilerini kısıtlayamaz.

Madde 6- 5 Risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişiler işveren tarafından sağlanan bilgi ve belgeleri korur ve gizli tutar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi:29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

43. Risk değerlendirmesinde özel sağlık koşulları işyeri hekimi tarafından tanımlanmış mı?

Kaynak:

İşyeri hekimlerinin görevleri

Madde 9- 2- b- 2 Gebe veya emziren kadınlar, 18 yaşından küçükler, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı olanlar, kronik hastalığı olanlar, yaşlılar, malul ve engelliler, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı olanlar, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi özel politika gerektiren grupları yakın takip ve koruma altına almak, bilgilendirmek ve yapılacak risk değerlendirmesinde özel olarak dikkate almak.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi:20.07.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28713

44. Risk değerlendirme çalışması yapılırken çalışanların görüşleri alındığına dair doküman var mı?

Örnek doküman hazırlanmıştır. (Bknz. EK 5.4)

Kaynak:

Risk değerlendirmesi:

Madde 7- 2 Çalışanların risk değerlendirmesi çalışması yapılırken ihtiyaç duyulan her aşamada sürece katılarak görüşlerinin alınması sağlanır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

45. Risk değerlendirmesi çalışması yapılırken çalışan ve işyeri hakkında bilgiler toplanmış mı?

Kaynak:

Tehlikelerin tanımlanması

Madde 8- 1 Tehlikeler tanımlanırken çalışma ortamı, çalışanlar ve işyerine ilişkin ilgisine göre asgari olarak aşağıda belirtilen bilgiler toplanır.

- a) İşyeri bina ve eklentileri.
- b) İşyerinde yürütülen faaliyetler ile iş ve işlemler.
- c) Üretim süreç ve teknikleri.
- ç) İş ekipmanları.
- d) Kullanılan maddeler.
- e) Artık ve atıklarla ilgili işlemler.
- f) Organizasyon ve hiyerarşik yapı, görev, yetki ve sorumluluklar.
- g) Çalışanların tecrübe ve düşünceleri.
- ğ) İşe başlamadan önce ilgili mevzuat gereği alınacak çalışma izin belgeleri.
- h) Çalışanların eğitim, yaş, cinsiyet ve benzeri özellikleri ile sağlık gözetimi kayıtları.

1) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

i) İşyerinin teftiş sonuçları.

j) Meslek hastalığı kayıtları.

k) İş kazası kayıtları.

l) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan olaylara ilişkin kayıtlar.

m) Ramak kala olay kayıtları.

n) Malzeme güvenlik bilgi formları.

o) Ortam ve kişisel maruziyet düzeyi ölçüm sonuçları.

ö) Varsa daha önce yapılmış risk değerlendirmesi çalışmaları.

p) Acil durum planları.

r) Sağlık ve güvenlik planı ve patlamadan korunma dokümanı gibi belirli işyerlerinde hazırlanması gereken dokümanlar.

(2) Tehlikelere ilişkin bilgiler toplanırken aynı üretim, yöntem ve teknikleri ile üretim yapan benzer işyerlerinde meydana gelen iş kazaları ve ortaya çıkan meslek hastalıkları da değerlendirilebilir.

(3) Toplanan bilgiler ışığında; iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuatta yer alan hükümler de dikkate alınarak, çalışma ortamında bulunan fiziksel, kimyasal, biyolojik, psikososyal, ergonomik ve benzeri tehlike kaynaklarından oluşan veya bunların etkileşimi sonucu ortaya çıkabilecek tehlikeler belirlenir ve kayda alınır. Bu belirleme yapılırken aşağıdaki hususlar, bu hususlardan etkilenecekler ve ne şekilde etkilenebilecekleri göz önünde bulundurulur.

a) İşletmenin yeri nedeniyle ortaya çıkabilecek tehlikeler.

b) Seçilen alanda, işyeri bina ve eklentilerinin plana uygun yerleştirilmemesi veya planda olmayan ilavelerin yapılmasından kaynaklanabilecek tehlikeler.

c) İşyeri bina ve eklentilerinin yapı ve yapım tarzı ile seçilen yapı malzemelerinden kaynaklanabilecek tehlikeler.

ç) Bakım ve onarım işleri de dahil işyerinde yürütülecek her türlü faaliyet esnasında çalışma usulleri, vardiya düzeni, ekip çalışması, organizasyon, nezaret sistemi, hiyerarşik düzen, ziyaretçi veya işyeri çalışanı olmayan diğer kişiler gibi faktörlerden kaynaklanabilecek tehlikeler.

d) İşin yürütümü, üretim teknikleri, kullanılan maddeler, makine ve ekipman, araç ve gereçler ile bunların çalışanların fiziksel özelliklerine uygun tasarlanmaması veya kullanılmamasından kaynaklanabilecek tehlikeler.

e) Kuvvetli akım, aydınlatma, paratoner, topraklama gibi elektrik tesisatının bileşenleri ile ısıtma, havalandırma, atmosferik ve çevresel şartlardan korunma, drenaj, arıtma, yangın önleme ve mücadele ekipmanı ile benzeri yardımcı tesisat ve donanımlardan kaynaklanabilecek tehlikeler.

f) İşyerinde yanma, parlama veya patlama ihtimali olan maddelerin işlenmesi, kullanılması, taşınması, depolanması ya da imha edilmesinden kaynaklanabilecek tehlikeler.

g) Çalışma ortamına ilişkin hijyen koşulları ile çalışanların kişisel hijyen alışkanlıklarından kaynaklanabilecek tehlikeler.

ğ) Çalışanın, işyeri içerisindeki ulaşım yollarının kullanımından kaynaklanabilecek tehlikeler.

h) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yeterli eğitim almaması, bilgilendirilmemesi, çalışanlara uygun talimat verilmemesi veya çalışma izni prosedürü gereken durumlarda bu izin olmaksızın çalışılmasından kaynaklanabilecek tehlikeler.

(4) Çalışma ortamında bulunan fiziksel, kimyasal, biyolojik, psikososyal, ergonomik ve benzeri tehlike kaynaklarının neden olduğu tehlikeler ile ilgili işyerinde daha önce kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırma çalışması yapılmamış ise risk değerlendirmesi çalışmalarında kullanılmak üzere; bu tehlikelerin, nitelik ve niceliklerini ve çalışanların bunlara maruziyet seviyelerini belirlemek amacıyla gerekli bütün kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmalar yapılır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

46. Risk değerlendirmesinde tespit edilen risklerin ne sıklıkla olacağı, bu risklerden kimlerin, nelerin, ne şekilde ve hangi şiddette zarar görebileceği belirtilmiş mi?

Kaynak:

Risklerin belirlenmesi ve analizi

Madde 9- 1 Tespit edilmiş olan tehlikelerin her biri ayrı ayrı dikkate alınarak bu tehlikelerden kaynaklanabilecek risklerin hangi sıklıkta oluşabileceği ile bu risklerden kimlerin, nelerin, ne şekilde ve hangi şiddette zarar görebileceği belirlenir. Bu belirleme yapılırken mevcut kontrol tedbirlerinin etkisi de göz önünde bulundurulur.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

47. Risk değerlendirmesinde tespit edilen riskler yüksek risk seviyesinden düşük risk seviyesine göre sıralanmış mı?

Kaynak:

Risklerin belirlenmesi ve analizi

Madde 9- 5 Analiz edilen riskler, kontrol tedbirlerine karar verilmek üzere etkilerinin büyüklüğüne ve önemlerine göre en yüksek risk seviyesine sahip olandan başlanarak sıralanır ve yazılı hale getirilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

48. Risk değerlendirmesi uygun dokümanite edilmiş mi?

Kaynak:

Dokümantasyon

Madde 11- 1 Risk değerlendirmesi asgarî aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde dokümanite edilir.

a) İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.

- b) Gerçekleştiren kişilerin isim ve unvanları ile bunlardan iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi olanların Bakanlıkça verilmiş belge bilgileri.
- c) Gerçekleştirildiği tarih ve geçerlilik tarihi.
- ç) Risk değerlendirmesi işyerindeki farklı bölümler için ayrı ayrı yapılmışsa her birinin adı.
- d) Belirlenen tehlike kaynakları ile tehlikeler.
- e) Tespit edilen riskler.
- f) Risk analizinde kullanılan yöntem veya yöntemler.
- g) Tespit edilen risklerin önem ve öncelik sırasını da içeren analiz sonuçları.
- ğ) Düzeltici ve önleyici kontrol tedbirleri, gerçekleştirilme tarihleri ve sonrasında tespit edilen risk seviyesi.

Madde 11- 2 Risk değerlendirmesi dokümanının sayfaları numaralandırılarak; gerçekleştiren kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve işyerinde saklanır.

Madde 11- 3 Risk değerlendirmesi dokümanı elektronik ve benzeri ortamlarda hazırlanıp arşivlenebilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

49. Risk değerlendirmesi işyerinin tehlike sınıfına göre uygun sürede yeniden yapılmış mı?

Kaynak:

Risk değerlendirmesinin yenilenmesi

Madde 12- 1 Yapılmış olan risk değerlendirmesi; tehlike sınıfına göre çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli işyerlerinde sırasıyla en geç iki, dört ve altı yılda bir yenilenir.

Madde 12- 2 Aşağıda belirtilen durumlarda ortaya çıkabilecek yeni risklerin, işyerinin tamamını veya bir bölümünü etkiliyor olması göz önünde bulundurularak risk değerlendirmesi tamamen veya kısmen yenilenir.

- a) İşyerinin taşınması veya binalarda değişiklik yapılması.

- b) İşyerinde uygulanan teknoloji, kullanılan madde ve ekipmanlarda değişiklikler meydana gelmesi.
- c) Üretim yönteminde değişiklikler olması.
- ç) İş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay meydana gelmesi.
- d) Çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması.
- e) Çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarına göre gerekli görülmesi.
- f) İşyeri dışından kaynaklanan ve işyerini etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

50. Son risk değerlendirme tutanağının tarihi iki yılı aşmış mıdır?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

51. Risk değerlendirmesi sonucunda çalışanlara ve başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlara riskler hakkında bilgilendirme yapılmış mı?

Kaynak:

Çalışanların bilgilendirilmesi

Madde 16- 1 İşyerinde çalışanlar, çalışan temsilcileri ve başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar ve bunların işverenleri; işyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile düzeltici ve önleyici tedbirler hakkında bilgilendirilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

52. Radyoterapi tıbbi süreçlerde kullanılan erime alaşımı işlemi sırasında kişisel ve ortam maruziyet ölçüm değerleri raporu var mı?

Kaynak:

Risk değerlendirilmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

Madde 10- 4 İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20.06.2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

53. Radyoterapitıbbi süreçlerde kullanılan erime alaşımı işlemi sırasında uygun kişisel koruyucu donanımlar var mı?

Kaynak:

Kişisel koruyucu donanımların değerlendirilmesi ve seçimi

Madde 7 – 1 İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken kişisel koruyucu donanımı belirler.

Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 02.07.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28695

54. İşyerine özgü acil durum planı var mı?

Kaynak:

Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

Madde 11- 1 İşveren;

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek acildurumları önceden değerlendirerek, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirlerve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

b) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, acil durum planlarını hazırlar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20.06.2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

Tehlike durum planı

Madde 39- Lisans sahibi tarafından tesislerde kullanılan radyoaktif kaynakların özelliklerine göre tehlike durumu veya kaza durumlarında uygulanmak üzere bu Yönetmeliğin 40ıncı maddesine göre bir "Tehlike Durumu Planı" hazırlanır.

Planda yer alması gereken hususlar

Madde 40- "Tehlike Durumu Planı"nda yer alması gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- a) Tehlike durumu veya kaza ile ilgili olarak görevlendirilen kişiler, unvanları, adres ve telefon numaraları,
- b) Tesis içindeki ve dışındaki sorumlu kişilerle haberleşme sistemi,
- c) Uygulanacak radyasyon ölçüm programları,
- d) Muhtemel kaza senaryoları ve alınacak önlemler,
- e) Gerekli ekipman ile araç ve gereçler.

Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 24.03.2000, Resmi Gazete Sayısı: 23999

55. Acil durumlar için ölçüm ve değerlendirme yapılmış mı?

Kaynak:

Önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler

Madde 9- 2 Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere tedbirler belirlenirken gerekli olduğu durumda ölçüm ve değerlendirmeler yapılır.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28681

56. Acil durumlar için ekipler belirlenmiş mi?

Kaynak:

Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

Madde 11- 1 İşveren;

c) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20.06.2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339, Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 52

Görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi

Madde 11- 1 İşveren; işyerlerinde tehlike sınıflarını tespit eden Tebliğde belirlenmiş olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 50 çalışana kadar;

a) Arama, kurtarma ve tahliye,

b) Yangınla mücadele,

konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. İşyerinde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalışan için birer destek elemanı daha görevlendirir.

2- İşveren, ilkyardım konusunda 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İlkyardım Yönetmeliği esaslarına göre destek elemanı görevlendirir.

3- Her konu için birden fazla çalışanın görevlendirilmesi gereken işyerlerinde bu çalışanlar konularına göre ekipler halinde koordineli olarak görev yapar. Her ekipte bir ekip başı bulunur.

4- İşveren tarafından acil durumlarda ekipler arası gerekli koordinasyonu sağlamak üzere çalışanları arasından bir sorumlu görevlendirilir.

5- 10'dan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde birinci fıkrada belirtilen yükümlülüğü yerine getirmek üzere bir kişi görevlendirilmesi yeterlidir.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013,
Resmi Gazete Sayısı: 28681

57. Acil durumlar için işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeler yapılmış mı?

Kaynak:

İşverenin yükümlülükleri

Madde 5- e Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013,
Resmi Gazete Sayısı: 28681

58. İşyerinde tahliye planı var mı?

Kaynak:

Acil durum planı

Madde 7- 1 Acil durum planı, tüm işyerleri için tasarım veya kuruluş aşamasından başlamak üzere acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planının yenilenmesi aşamaları izlenerek hazırlanır.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013,
Resmi Gazete Sayısı: 28681

59. İşyerinde acil durum ekibi var mı?

Kaynak:

Görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi

Madde 11- 1 İşveren; işyerlerinde tehlike sınıflarını tespit eden Tebliğde belirlenmiş olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 50 çalışana kadar;

a) Arama, kurtarma ve tahliye,

b) Yangınla mücadele,

konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. İşyerinde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalışan için birer destek elemanı daha görevlendirir.

2- İşveren, ilkyardım konusunda 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İlkyardım Yönetmeliği esaslarına göre destek elemanı görevlendirir.

3- Her konu için birden fazla çalışanın görevlendirilmesi gereken işyerlerinde bu çalışanlar konularına göre ekipler halinde koordineli olarak görev yapar. Her ekipte bir ekip başı bulunur.

4- İşveren tarafından acil durumlarda ekipler arası gerekli koordinasyonu sağlamak üzere çalışanları arasından bir sorumlu görevlendirilir.

5- 10'dan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde birinci fıkrada belirtilen yükümlülüğü yerine getirmek üzere bir kişi görevlendirilmesi yeterlidir.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013,
Resmi Gazete Sayısı: 28681

60. İşyerine özgü acil durum planı İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğe göre uygun olarak dökümente edilmiş mi?

Kaynak:

Dokümantasyon

Madde 12- 1 Acil durum planı asgarî aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde dökümente edilir:

a) İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.

- b) Hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı.
- c) Hazırlandığı tarih ve geçerlilik tarihi.
- ç) Belirlenen acil durumlar.
- d) Alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler.
- e) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri.
- f) Aşağıdaki unsurları içeren işyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren kroki:
- 1) Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler.
 - 2) İlk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler.
 - 3) Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de ye aldığı tahliye planı.
 - 4) Görevlendirilen çalışanların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri.
 - 5) İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşların irtibat numaraları.
- (2) Acil durum planının sayfaları numaralandırılarak; hazırlayan kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve söz konusu plan, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ulaşabileceği şekilde işyerinde saklanır.
- (3) Acil durum planı kapsamında hazırlanan kroki bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013,
Resmi Gazete Sayısı: 28681

61. İşyerinde yangın tüpü var mı?

Kaynak:

Taşınabilir söndürme cihazları

Madde 99- 1 Taşınabilir söndürme cihazlarının tipi ve sayısı, mekânlarda var olan durum ve risklere göre belirlenir. Buna göre;

- a) A sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu,
- b) B sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü,

c) C sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli,

ç) D sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru metal tozlu, söndürme cihazları bulundurulur. Hastanelerde, huzurevlerinde, anaokullarında ve benzeri yerlerde sulu veya temiz gazlı söndürme cihazlarının tercih edilmesi gerekir.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 19.12.2007, Resmi Gazete Sayısı: 26735

62. İşyerinde yangın algıma ve uyarı sistemi var mı?

Kaynak:

Tasarım ilkeleri

Madde 74- 1 Yangın uyarı sistemi; yangın algılama, alarm verme, kontrol ve haberleşme fonksiyonlarını ihtiva eden komple bir sistemdir. Yangın algılama sisteminin ve parçalarının TS EN 54'e uygun olarak üretilmesi, tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi şarttır.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 19.12.2007, Resmi Gazete Sayısı: 26735

63. İşyerinde yangın algıma ve uyarı sistemlerinin çalıştığına dair kontrol/tatbikat yapılmış mı?

Kaynak:

Madde 74- 2 Yangın uyarı sistemini oluşturan bütün kabloların ve uzak kontrol ve denetim merkezlerine iletişim maksadıyla kullanılan bütün hatların; kopukluk, kısa devre ve toprak kaçağı gibi arızalara karşı sürekli olarak denetim altında tutulması gerekir.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 19.12.2007, Resmi Gazete Sayısı: 26735

64. İşyerinde acil durum aydınlatma sistemi ve elektrik tesisatı var mı?

Kaynak:

Acil durum aydınlatması sistemi

Madde 72- 1 Acil durum aydınlatma sistemi; şehir şebekesi veya benzeri bir dış elektrik beslemesinin kesilmesi, yangın, deprem gibi sebeplerle bina veya yapının elektrik enerjisinin güvenlik maksadıyla kesilmesi ve bir devre kesici veya sigortanın açılması sebebiyle normal aydınlatmanın kesilmesi hâllerinde, otomatik olarak devreye girerek yeterli aydınlatma sağlayacak şekilde düzenlenir.

(2) Bütün kaçış yollarında, toplanma için kullanılan yerlerde, asansörde ve yürüyen merdivenlerde, yüksek risk oluşturan hareketli makineler ve kimyevi maddeler bulunan atölye ve laboratuvarlarda, elektrik dağıtım ve jeneratör odalarında, merkezi batarya ünitesi odalarında, pompa istasyonlarında, kapalı otoparklarda, ilk yardım ve emniyet ekipmanının bulunduğu yerlerde, yangın uyarı butonlarının ve yangın dolaplarının bulunduğu bölümler ile benzeri bölümlerde ve aşağıda belirtilen binalarda, acil durum aydınlatması yapılması şarttır:

a) Hastaneler ve huzur evlerinde ve eğitim amaçlı binalarda,

Elektrik tesisatı ve sistemlerin özellikleri

Madde 67- 1 Binalarda kurulan elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, yangın hâlinde veya herhangi bir acil hâlde, binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek, binanın emniyetli bir şekilde boşaltılmasını sağlayacak ve güvenli bir ortam oluşturacak şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir.

(2) Her türlü elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının, acil durum aydınlatma ve yönlendirmesinin ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, ilgili tesisat yönetmeliklerine ve standartlarına uygun olarak tasarlanması ve tesis edilmesi şarttır.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 19.12.2007, Resmi Gazete Sayısı: 26735

65. İşyerinde acil durum aydınlatma sistemi ve elektrik tesisatı çalışır durumda mı?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

66. Acil durum planı meydana gelebilecek olan acil durumlar dikkate alınarak yapılmış mı?

Kaynak:

Dokümantasyon

Madde 12- 1 Acil durum planı asgarî aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde dokümante edilir:

- a) İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.
 - b) Hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı.
 - c) Hazırlandığı tarih ve geçerlilik tarihi.
 - ç) Belirlenen acil durumlar.
 - d) Alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler.
 - e) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri.
 - f) Aşağıdaki unsurları içeren işyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren kroki:
 - 1) Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler.
 - 2) İlk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler.
 - 3) Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de yer aldığı tahliye planı.
 - 4) Görevlendirilen çalışanların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri.
 - 5) İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşların irtibat numaraları.
- (2) Acil durum planının sayfaları numaralandırılarak; hazırlayan kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve söz konusu plan, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ulaşabileceği şekilde işyerinde saklanır.
- (3) Acil durum planı kapsamında hazırlanan kroki bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.2013,
Resmi Gazete Sayısı: 28681

67. İşyerinde acil durum kaçış levhaları var mı?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

68. İşyerine ait yangın dolabı mevcut mu?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

69. Yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanımlar işyerinde var mı?

Kaynak:

Kişisel koruyucu donanımların değerlendirilmesi ve seçimi

Madde 7- 1 İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken kişisel koruyucu donanımı belirler.

Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik,
Resmi Gazete Tarihi: 02.07.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28695

70. Denetimli alanda çalışan tıbbi personelin kişisel doz ölçümleri (dozimetre) var mı?

Kaynak:

Radyasyon alanlarının sınıflandırılması

Madde 15- a) Denetimli Alanlar: Radyasyon görevlilerinin giriş ve çıkışlarının özel denetime, çalışmalarının (Değişiklik ibare:Resmi Gazete-3/6/2010-27600)radyasyondan korunma bakımından özel kurallara bağlı olduğu ve görevi gereği radyasyon ile çalışan kişilerin ardışık beş yılın ortalama yıllık doz sınırlarının 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanlardır.

b) Gözetimli Alanlar: Radyasyon görevlileri için yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılma olasılığı olup, 3/10'unun aşılması beklenmeyen, kişisel doz ölçümünü gerektirmeyen fakat çevresel radyasyonun izlenmesini gerektiren alanlardır.

Radyasyon alanlarının izlenmesi

Madde 16 - Radyasyon alanlarının izlenmesinde uygun radyasyon ölçüm cihazları ve dozimetreler kullanılır. Radyasyon alanlarının radyasyon/radyoaktivite düzeyi

ölçümleri Kurum tarafından belirtilen sıklık ve yöntemlere uygun olarak yapılır. Bu ölçümlerde kullanılan cihazların kalibrasyonları Kurum tarafından uygun görülen aralıklarla, Kurumun İkincil Standart Dozimetre Laboratuvarı'nda yapılır.

Kişisel dozimetre zorunluluğu

Madde 21- (Değişiklik:Resmi Gazete-3/6/2010-27600)

Çalışma Koşulu A durumunda görev yapan kişilerin, kişisel dozimetre kullanması zorunludur.

Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 24.03.2000, Resmi Gazete Sayısı: 23999

71. Kişisel doz ölçümlerini (dozimetre) kullanma alışkanlıkları var mı?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

72. İşyerinde kullanılan kişisel koruyucuların periyodik kontrolleri ve son kontrol tarihi var mı?

Kaynak:

Genel hükümler

Madde 6- 5- e Kişisel koruyucu donanımlar, işveren tarafından ücretsiz verilir, imalatçı tarafından sağlanacak kullanım kılavuzuna uygun olarak bakım, onarım ve periyodik kontrolleri yapılır, ihtiyaç duyulan parçaları değiştirilir, hijyenik şartlarda muhafaza edilir ve kullanıma hazır bulundurulur.

Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 02.07.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28695

73. İşyerinde kullanılan kimyasal maddelerin “Malzeme Güvenlik Bilgi Formu” var mı?

Kaynak:

Tehlikelerin tanımlanması

Madde 8- 1 Tehlikeler tanımlanırken çalışma ortamı, çalışanlar ve işyerine ilişkin ilgisine göre asgari olarak aşağıda belirtilen bilgiler toplanır.

n) Malzeme güvenlik bilgi formları.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi:29.12.2012, Resmi Gazete Sayısı: 28512

74. İşyerinde sağlık ve güvenlik işaretleri var mı?

Kaynak:

Genel yükümlülükler

Madde 5- 1 İşveren, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince işyerinde gerçekleştirilen risk değerlendirmesi sonuçlarına göre; işyerindeki risklerin ortadan kaldırılamadığı veya toplu korumaya yönelik teknikler veya işin organizasyonunda kullanılan önlem, yöntem veya süreçlerle yeterince azaltılamadığı durumlarda, bu Yönetmelikte yer aldığı şekliyle sağlık ve güvenlik işaretlerini bulundurur ve uygun yerlerde kullanılmasını sağlar.

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 11.09.2013, Resmi Gazete Sayısı:28762

Radyasyon alanlarının sınıflandırılması

Madde 15 - Maruz kalınacak yıllık dozun 1 mSv değerini geçme olasılığı bulunan alanlar radyasyon alanı olarak nitelendirilir ve radyasyon alanları radyasyon düzeylerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:

a) Denetimli Alanlar: Radyasyon görevlilerinin giriş ve çıkışlarının özel denetime, çalışmalarının (Değişiklik ibare: Resmi Gazete-3/6/2010-27600) radyasyondan korunma bakımından özel kurallara bağlı olduğu ve görevi gereği radyasyon ile çalışan kişilerin ardışık beş yılın ortalama yıllık doz sınırlarının 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanlardır. Denetimli alanların girişlerinde ve bu alanlarda aşağıda belirtilen radyasyon uyarı levhaları bulunması zorunludur:

- 1) Radyasyon alanı olduğunu gösteren temel radyasyon simgeleri,
- 2) Radyasyona maruz kalma tehlikesinin büyüklüğünü ve özelliklerini anlaşılabilir şekilde göstermek üzere gerekli bilgi, simge ve renkleri taşıyan işaretler,

3) Denetimli alanlar içinde radyasyon ve bulaşma tehlikesi bulunan bölgelerde geçirilecek sürenin sınırlandırılması ile koruyucu giysi ve araçlar kullanılması gerekliliğini gösteren uyarı işaretleri. (Bknz. EK 5.5)

Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 24.03.2000, Resmi Gazete Sayısı: 23999

75. İşyerinde sağlık ve güvenlik işaretleri herkes tarafından görünür yerlerde asılmış mıdır?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

76. İşyerinde aktif olarak kullanılan asansör var mı?

Kaynak: Denetleme esnasında işyeri hakkında bilgi edinmek için sorulmuştur.

77. İşyerinde acil durumlarda ‘asansör kullanılmaz’ levhası var mı?

Kaynak:

Asansörlerin özellikleri

Madde 62- 8 Asansör kabini dışında asansör holünde, kolayca okunabilecek büyüklükte ‘‘YANGIN SIRASINDA KULLANILMAZ’’ levhasının olması zorunludur.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 09.07.2015, Resmi Gazete Sayısı: 29411

78. İşyerinde bulunan asansörler acil durum planına göre hareket etme özelliğine sahip mi?

Kaynak:

Asansörlerin özellikleri

Madde 62- 5 Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda kullanılan asansörlerin aşağıda belirtilen esaslara uygun olması gerekir:

a) Asansörlerin, yangın uyarısı aldıklarında kapılarını açmadan doğrultuları ne olursa olsun otomatik olarak acil çıkış katına dönecek ve kapıları açık bekleyecek özellikte

olması gerekir. Ancak, asansörlerin gerektiğinde yetkililer tarafından kullanılabilen elektrikli sisteme sahip olması da gerekir.

b) Asansörlerin, yangın uyarısı alındığında, kat ve koridor çağrılarını kabul etmemesi gerekir.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 19.12.2007, Resmi Gazete Sayısı: 26735

79. İşyerinde aktif olarak kullanılan asansöre ait bakım belgeleri var mı?

Kaynak:

Periyodik kontrol sonuçlarının değerlendirilmesi

Madde 21- 2 Kusursuz olarak tanımlanan asansöre, ilgili idare adına periyodik kontrolü yapan A tipi muayene kuruluşu tarafından yeşil renkli bilgi etiketi iliştilir.

Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 24.06.2015, Resmi Gazete Sayısı: 29396

80. İşyerinde kullanılan su sebillerin sanitasyonu var mı?

Kaynak:

Risk düzeyi

Madde 5- 1 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde tanımlanan biyolojik etkenler, enfeksiyon risk düzeyine göre aşağıdaki 4 risk grubunda sınıflandırılır:

a) Grup 1 biyolojik etkenler: İnsanda hastalığa yol açma ihtimali bulunmayan biyolojik etkenler.

b) Grup 2 biyolojik etkenler: İnsanda hastalığa neden olabilen, çalışanlara zarar verebilecek, ancak topluma yayılma olasılığı olmayan, genellikle etkili korunma veya tedavi imkânı bulunan biyolojik etkenler.

Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi 15.06.2013, Resmi Gazete Sayısı: 28678

81. İşyerinde kullanılan içme suyu ile ilgili su raporu var mı?

Kaynak:

Madde 30- (Değişiklik: Resmi Gazete-17/4/2014-28975)

İşletmeciler, yıl boyunca tüketilen doğal mineralli suyun kalitesini yansıtabilecek şekilde Müdürlük tarafından alınacak doğal mineralli su numunelerinin analizini aşağıdaki tabloda belirtilen sıklıkta 10 uncu maddede belirtilen laboratuvarlarda yaptırmak ve alacakları raporları her yıl için ayrı dosyalarda saklamak ve gerektiğinde denetimlerde ibraz etmekle mükelleftir. Kurumca gerekli görüldüğü takdirde işletmeci, suyun niteliklerine göre farklı parametrelerin analizlerini de yaptırmak zorundadır. İşletmeci tarafından doğal mineralli sularda yaptırılacak minimum numune alma ve analiz sıklıkları:

Tablo 9.3. İşletmeci tarafından doğal mineralli sularda yaptırılacak minimum numune alma ve analiz sıklıkları

Her bir gün için satışa sunulmak üzere şişede ya da kapta üretilen doğal mineralli suyun miktarı (m3) (Hacimler, takvim yılına göre alınmış ortalama değerlerdir).	Kontrol izlemesi sayısı (7 nci madde ile Ek-3'te yer alan parametreler)	Denetim izlemesi sayısı (6 ve 7 nci madde ile Ek-3'te yer alan parametreler)
≤10	1	1
(>10)-(≤60)	12	1
>60	60 m3 üzerindeki her 5 m3/gün için 1 kontrol izlemesi daha ilave edilir.	60 m3 üzerindeki her 100 m3/gün için 1 denetim izlemesi daha ilave edilir.

Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 01.12.2004,
Resmi Gazete Sayısı: 25657

82. Radyoaktif atıklar uygun bir şekilde depolanıp bertaraf tesislerine göndermeden önce gerekli kurallara uyuluyor mu?

Kaynak:

Katı atıkların çevreye verilme sınırları

Madde 9-Radyoaktif maddelerin kullanılması esnasında bu maddelerle bulaşmış olan kullanım malzemeleri ve kullanılmayacak olan katı radyoaktif maddeler atık olarak

değerlendirilerek aşağıdaki sınırlar dahilinde lisans sahibinin sorumluluğunda çevreye verilebilir.

a) Tıbbi atık bertaraf tesislerine gönderilecek katı atık torbalarının yüzeyindeki radyasyon doz hızı hiçbir şekilde 1 µSv/saat değerini aşamaz. Ölçümler, atılan radyoaktif maddenin yaydığı radyasyonu ölçebilecek uygun dedeksiyon cihazı ile yapılır.

b) Alfa yayınlayan katı atıklar hiçbir şekilde çevreye verilemez bu tür atıklar için Kurum'a*başvuruda bulunulur.

Katı atıklarla ilgili uyulması gerekli hususlar

Madde 11- Lisans sahibi katı atıklarını tıbbi atık bertaraf tesislerine göndermeden önce aşağıdaki hususları yerine getirmek zorundadır.

a) Atık biriktirme kabı radyasyon uyarı işareti ile işaretlenir ve kullanılan radyoaktif maddenin yaydığı radyasyonun tipine ve enerjisine göre gerekiyorsa uygun malzeme ile zırhlanır.

b) Radyoaktif olmayan atıklar radyoaktif atık biriktirme kaplarına atılmazlar.

c) Biriktirme kabına yerleştirilmiş olan plastik torba dolduğunda ağzı sıkı bir şekilde bağlanarak üzerine bir örneği Ek-2'de verilen etiket doldurularak yapıştırılır ve Kurum* tarafından uygun görülmüş uzun süreli radyoaktif atık bekletme deposuna nakledilir. (Bknz: EK 5.6)

d) Radyoaktif atıklar içerisine tehlikeli kimyasal maddeler veya başka zehirleyici maddeler karıştırılamaz. Ancak kaçınılmaz olarak meydana gelen karışımlara ilişkin bilgiler etiketler üzerinde belirtilir.

e) Katı radyoaktif atıklar radyoaktif atık bekletme depolarında aktivite değerleri 9 uncu Maddede verilen sınırların altına düşene kadar bekletilir.

f) Bu maddenin (e) bendinde belirtildiği şekilde bekletilmiş katı atık torbaları, kırılmaya, delinmeye ve taşınmaya karşı dayanıklı 150 mikron kalınlığında kırmızı plastik torbalara konulur. Bu torbaların üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Klinik Atıklar" işareti bulunur. Bu atıklar evsel nitelikli atıklar ile aynı araca yüklenmez.

g) Bu madde hükümlerine göre biriktirilmiş, bekletilmiş, torbalanmış ve gerekli radyasyon ölçümleri yapılmış katı atıklar tıbbi atık olarak değerlendirilirler ve

gönderici tarafından, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde bertaraf edilir.

Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 02.09.2004, Resmi Gazete Sayısı: 25571

*Kurum: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)

83. Tıbbi atıklar diğer atıklarla farklı bir yerde depolanıyor mu?

Kaynak:

Genel ilkeler

Madde 5- c Tıbbi atıkların, tehlikeli ve evsel atıklar ile karıştırılmaması esastır.

Tıbbi atık üreticilerinin yükümlülükleri

Madde 8- c Tıbbi, tehlikeli ve evsel nitelikli atıklar ile ambalaj atıklarını birbirleri ile karışmadan kaynağında ayrı olarak toplamakla,

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 22.07.2005, Resmi Gazete Sayısı: 25883

EK 4- Araştırmada Sahadan Toplanan Veriler Iřıĝında Kontrol Listesine Eklenmesi Uygun Görülen Unsurlar/Sorular ve Sorulma Gerekçeleri

1. İşyerinde engelli rampasına ihtiyaç var mı - uygun olarak yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
2. İşyerinde yüksekten düşmeye sebep olabilecek yer var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
3. İşyerinde kullanılan tıbbi cihazların devrilme / düşme gibi bir tehlikesi var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
4. İşyerinde mevcut olan elektrik kabloları (bilgisayar, tıbbi cihaz, uzatıcılar vb.) kurallara uygun şekilde düzenlenmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
5. İşyerinde bulunan dolaplar veya devrilmesi ihtimal eşyalar duvara sabitlenmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	
6. İşyerinde hasta soyunma odalarının kapıları içerden kilitlenmesi durumunda acil durumlarda dışarıdan aılabilecek mekanizma var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklama:	

Gerekçe:

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda (Kanun Numarası: 6331, Kabul Tarihi: 20.06.2012, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 30.06.2012 Sayı: 28339) aşağıdaki ifadelerle genel anlamda belirtilmiş olan risklerden korunma ilkeleri, gözlem ve standart görüşmeler sonucunda araştırmanın yapıldığı işyeri için somut sorgulanması gereken noktalara dönüştürülerek kontrol listesine eklenmiştir.

Risklerden korunma ilkeleri

Madde 5- 1 İşverenin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur:

- a) Risklerden kaçınmak.
- b) Kaçınılması mümkün olmayan riskleri analiz etmek.
- c) Risklerle kaynağında mücadele etmek.
- ç) İşin kişilere uygun hale getirilmesi için işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle tekdüze çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek.
- d) Teknik gelişmelere uyum sağlamak.
- e) Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek.
- f) Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmek.
- g) Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek.

EK 5– Yönetmelikler Çerçevesinde Araştırmanın Yapıldığı Kurumlarda Kullanılmak Üzere Oluşturulan Ek Belgeler

EK 5.1– Yıllık Değerlendirme Raporu

YILLIK DEĞERLENDİRME RAPORU

İşyerinin:

Unvanı:

SGK Sicil No:

Adresi:

Tel ve Faks No:

İşkolu:

E-posta:

Çalışan sayısı:	Erkek:	Kadın:	Genç:	Çocuk:	Toplam:	
Sıra No.	Yapılan çalışmalar	Tarih	Yapan Kişi ve Unvanı	Tekrar Sayısı	Kullanılan Yöntem	Sonuç ve Yorum
1	Risk değerlendirmesi					
2	Ortam ölçümleri					
3	İşe giriş muayeneleri					
4	Periyodik muayeneler					
5	Radyolojik analizler					
6	Biyolojik analizler					
7	Toksikolojik analizler					
8	Fizyolojik testler					
9	Psikolojik testler					
10	Eğitim çalışmaları					
11	Diğer çalışmalar					

Tarih

İş Güvenliği Uzmanı
İmza

İşveren
İmza

İşyeri Hekimi
İmza

EK 5.2- İşe Giriş / Periyodik Muayene Formu

İŞE GİRİŞ / PERİYODİK MUAYENE FORMU

İŞYERİNİN :

Unvanı:
SGK Sicil No:
Adresi:
Tel No:
Faks No:
E-posta:

İşe giriş/periyodik muayene olmayı kabul ettiğimi ve muayene sırasında verdiğim bilgilerin doğru ve eksiksiz olduğunu beyan ederim.

Çalışanın Adı Soyadı
İMZA

Fotoğraf

ÇALIŞANIN :

Adı ve Soyadı:
T.C.Kimlik No:
Doğum Yeri ve Tarihi:
Cinsiyeti:
Eğitim Durumu:
Medeni Durumu: Çocuk Sayısı:
Ev Adresi:
Tel No:
Mesleği:
Yaptığı iş (Ayrıntılı olarak tanımlanacaktır) :

Çalıştığı bölüm:

Daha önce çalıştığı yerler (Bugünden geçmişe doğru):
İşkolu : Yaptığı iş:
1.
2.
3.

Giriş-çıkış tarihi:

Özgeçmişi :

Kan grubu:
Konjenital/kronik hastalık:
Bağışıklama:
- Tetanoz:
- Hepatit:
- Diğer:

Soy geçmişi:

Anne : Baba : Kardeş : Çocuk:

EK 5.2- İşe Giriş / Periyodik Muayene Formu (Devamı)

TIBBİ ANAMNEZ :

1. Aşağıdaki yakınmalardan herhangi birini yaşadınız mı?

Hayır Evet

- Balgamlı öksürük
- Nefes darlığı
- Göğüs ağrısı
- Çarpıntı
- Sırt ağrısı
- İshal veya kabızlık
- Eklemelerde ağrı

2. Aşağıdaki hastalıklardan herhangi biri için teşhis konuldu mu?

Hayır Evet

- Kalp hastalığı
- Şeker hastalığı
- Böbrek rahatsızlığı
- Sarılık
- Mide veya on iki parmak ülseri
- İşitme kaybı
- Görme bozukluğu
- Sinir sistemi hastalığı
- Deri hastalığı
- Besin zehirlenmesi

3. Hastanede yattınız mı?

Hayır Evet ise tanı.....

4. Ameliyat oldunuz mu?

Hayır Evet ise neden?.....

5. İş kazası geçirdiniz mi?

Hayır Evet ise ne oldu?.....

6. Meslek hastalıkları şüphesi ile ilgili tetkik veya muayeneye tabi tutulduunuz mu?

Hayır Evet ise sonuç.....

7. Maluliyet aldınız mı?

Hayır Evet ise nedeni ve oranı.....

8. Şu anda herhangi bir tedavi görüyor musunuz?

Hayır Evet ise nedir?.....

9. Sigara içiyor musunuz?

Hayır

Bırakmışay/yıl önceay/yıl içmişadet/gün içmiş

Evetyıldıradet/gün

10. Alkol alıyor musunuz?

Hayır

Bırakmışyıl önceyıl içmişsıklıkla içmiş

Evetyıldırsıklıkla

FİZİK MUAYENE SONUÇLARI :

a) Duyu organları.

- Göz
- Kulak-Burun-Boğaz
- Deri

b) Kardiyovasküler sistem muayenesi.

c) Solunum sistemi muayenesi.

EK 5.2 - İşe Giriş / Periyodik Muayene Formu (Devamı)

- c) Sindirim sistemi muayenesi.
- d) Ürogenital sistem muayenesi.
- e) Kas-iskelet sistemi muayenesi.
- f) Nörolojik muayene.
- g) Psikiyatrik muayene.
- ğ) Diğer.

-TA: / mmHg

-Nb: / dk.

-Boy: Kilo:

Vücut Kitle İndeksi:

LABORATUVAR BULGULARI :

a) Biyolojik analizler.

- Kan

- İdrar

b) Radyolojik analizler.

c) Fizyolojik analizler.

- Odyometre

- SFT

ç) Psikolojik testler.

d) Diğer.

KANAAT VE SONUÇ* :

1-işinde bedenen ve ruhen

çalışmaya elverişlidir.

2- şartıyla çalışmaya elverişlidir.

...../...../.....

(*Yapılan muayene sonucunda çalışanın gece veya vardiyalı çalışma koşullarında çalışıp çalışamayacağı ile vücut sağlığını ve bütünlüğünü tamamlayıcı uygun alet teçhizat vs.. bulunması durumunda çalışan için bu koşullarla çalışmaya elverişli olup olmadığı kanaati belirtilecektir.)

İMZA

Adı ve Soyadı:

Diploma Tarih ve No:

İşyeri Hekimliği Belgesi Tarih ve No:

EK 5.3 - Sağlık Bakanlığı Radyasyon Çalışanı Sağlık Raporu

EK-I. FORM

Sayfa 1 / 2

SAĞLIK BAKANLIĞI RADYASYON ÇALIŞANI SAĞLIK RAPORU

1. ÇALIŞAN BİLGİLERİ Çalışanın kendisi tarafından doldurulacaktır. Anlaşılmayan kısımlar için hekiminize danışınız.

ÇALIŞANIN ADI SOYADI	T.C. KİMLİK NUMARASI	KURUM SİCİL NUMARASI	CİNSİYETİ ☐ ERKEK ☐ KADIN
----------------------	----------------------	----------------------	--

ÇALIŞTIĞI/ÇALIŞACAĞI KURUM

ÇALIŞTIĞI/ÇALIŞACAĞI KURUMDAKİ ÜNVAN VE GÖREVİ

RADYASYON KAYNAKLARI İLE AĞIRLIKLI TEMAS ŞEKLİ Birden fazla işaretlenebilir

- Radyoaktif maddeler ile doğrudan el,cilt teması (örn. radyofarmasötiklerle, brakiterapi kaynakları ile işlemler vb.)
 X-ışınlarına dışarıdan maruziyet (Röntgen cihazları, Bilgisayarlı tomografi vb. ile yürütülen işler)
 Diğer (Açıklayınız):

SON BİR YIL İÇİNDE KİŞİSEL DOZİMETRİ ÖLÇÜMLERİNDE LİMİT AŞIMI BİLDİRİLDİ Mİ?

- HAYIR EVET (Açıklayınız)

SON BİR YIL İÇİNDE RADYASYON KAZASI GEÇİRDİNİZ Mİ?

- HAYIR EVET (Açıklayınız)

SON BİR YIL İÇİNDE TIBBİ TANI VE TEDAVİ AMACIYLA RADYASYONA MARUZ KALDINIZ MI?

- HAYIR EVET (Açıklayınız)

SAĞLIK DURUMUNUZLA İLGİLİ AŞAĞIDAKİ BELİRTİ VE BULGULAR VAR MI?

	HAYIR	EVET (Açıklayınız)
Ciltte solukluk	☐	☐
Genel yorgunluk hali	☐	☐
Otururken ayağa kalktığınızda başdönmesi/göz kararması	☐	☐
Sık ateşli hastalıklara yakalanma	☐	☐
Kolay iyileşmeyen uzun süreli enfeksiyonlar (örn. ishal, mantar enfeksiyonları vb.)	☐	☐
Beklenmedik veya uzun sürede duran kanamalar (büyük abdestte, idrarda vb.)	☐	☐
Sık dişeti kanaması	☐	☐
Ciltte morluklar	☐	☐
Özellikle el sırtı başta olmak üzere radyasyona maruz kalan vücut bölgelerinde kılların dökülmesi	☐	☐
El ebidinde bozukluklar (ciltte kalınlaşma, kılcak damarların izlenmesi, erken yaşlılık belirtileri vb.)	☐	☐
Görmede bulanıklık	☐	☐
Vücutunuzdaki (boyun, çene altı, koltuk altı, kasık vb.) lenf bezlerinde büyüme	☐	☐

Sağlığım ile ilgili yukarıda beyan ettiğim bilgiler doğrudur. Gerçek dışı veya yanlış/çarpıtılmış beyanların tanı ve tedavi sürecinde sağlığım ile ilgili olumsuz sonuçlar doğurabileceğinin farkındayım.

ÇALIŞANIN İMZASI

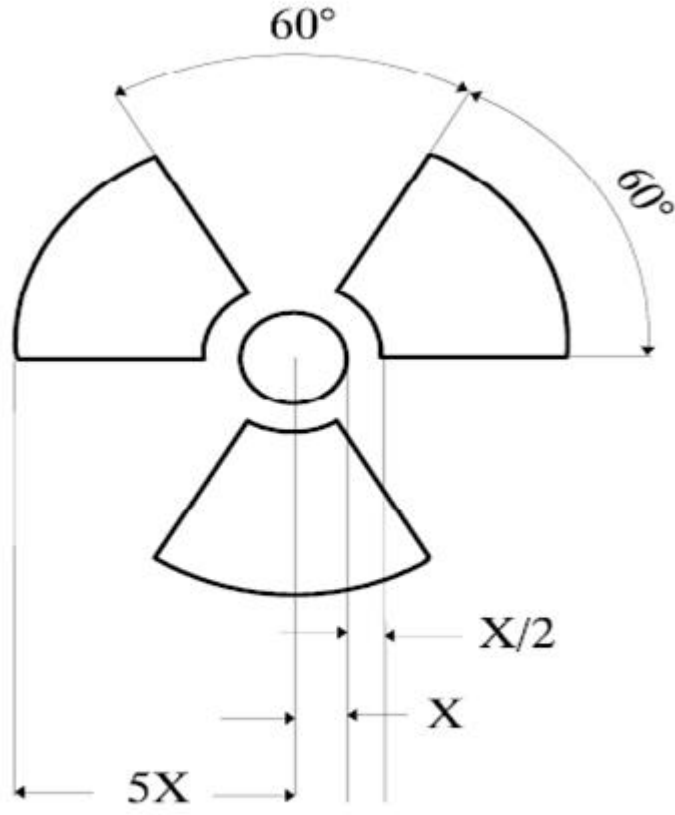
TARİHİ

EK 5.4- Risk Değerlendirmesi İçin Çalışanların Görüşleri Alınması Formu

Tablo 9.4. Risk Değerlendirmesi İçin Çalışanların Görüşleri Alınması Formu

Adı Soyadı: Çalıştığı Bölüm: İmzası:		Anket Formu		Hastane İsmi: Bölüm: Tarih:
Bölüm	Tehlikeli olduğunu düşündüğünüz işlerinizi sınıflandırınız.	Sınıflandırdığımız işlerle ilgili tehlikeleri yazınız.	Mevcut önlemleri veya önerilerinizi yazınız.	Varsa kullandığımız kişisel koruyucu malzeme ve tehlikeli kimyasal maddeleri belirtiniz.

EK 5.5- Radyasyon Alanı Olduğunu Gösteren Temel Radyasyon Simgesi

TEMEL RADYASYON SİMGESİ

Sarı zemine, siyah olarak bantlar.

EK 5.6– Radyoaktif Maddelerle Yürütülen Çalışmalara Sonucu Oluşan Atıklara Ait Etiket

**RADYOAKTİF MADDELERLE YÜRÜTÜLEN
ÇALIŞMALAR SONUCU OLUŞAN ATIKLARA AİT
ETİKET**

Kuruluş / Lab. Adı :
Adresi :
Radyoizotopun Cinsi :
Yaklaşık Aktivite Miktarı :
Torbannın Etiketlenme Tarihi :
Yüzey Radyasyon Doz Hızı :
Radyasyon Korunması Sorumlusu :
İmza : ..

Teslim Alan Kuruluş:
Tarih:
Adı Soyadı:
İmza:

○

EK 5.7- Kurşun Döküm Kazanı Kullanma Talimatı

1. Sorumluluk:

Bu talimatın uygulanmasının sağlanmasından bölüm Medikal Fizik Uzmanları ve uygulanmasından tüm Radyoterapi Teknikerleri sorumludur.

2. Referanslar:

6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

3. Uygulama :

a) Seroband döküm işlemine başlamadan önce kişisel koruyucu ekipmanlar giyilir. (Gözlük, eldiven, maske, önlük)

b) Havalandırma sistemi (çeker ocak) çalışır pozisyonuna getirilir. Çeker ocağın çalışıp çalışmadığını her seferinde bir kağıt parçası ile kontrol edin.

c) Kazanın içinde bulunan seroband kurşun ve cihazın teknik özelliklerine göre eğer varsa saf su miktarının ihtiyacı karşılayacak miktarda olup olmadığına bakılır. Gerekirse ihtiyacı karşılayacak kadar seroband kurşun ve saf su kazan çalıştırılmadan önce eklenir.

d) Uygun miktarda serobend eritme potasına konduktan sonra pota sıcaklığı cihaza uygun ve bölüm tarafından karar verilen $^{\circ}\text{C}$ 'ye ayarlanarak serobend eritme işlemi başlatılır. Bu sıcaklık 80-100 derece arasındadır.

e) Cihaz çalışır pozisyonda kazana serobend kurşun ekleme durumu olduğu zaman, kişisel koruyucu ekipmanları (gözlük, maske, önlük, eldiven) kullanılmalıdır. Ayrıca potaya serobend eklenirken oluşabilecek sıçramalara karşı, eritme potası kapağını bir elimizle yarım açarken diğer elimizle kurşunu yavaşça potaya bırakmalıdır.

f) Eritilen serobend, kalıba dökülür ve soğuması için en az 30 dk beklenir.

g) Soğuyan serobend kalıptan çıkarılır, serobend blok üzerindeki çapaklar eğe ile düzeltilip kullanıma uygun hale getirilir.

h) İşlem bittikten sonra kişisel koruyucu ekipmanlar çıkarılır.

j) Havalandırma sistemi işlem biter bitmez hemen kapatılmaz. Odadaki havanın sirkülasyonu için 10-15 dakika daha çalışır pozisyonda bırakıldıktan sonra kapatılır.

k) Eller bol sabunlu su ile yıkanır.

EK 5.8- Radyoterapide Serobend Koruma Bloğu Hazırlama Talimatı

1. Sorumluluk:

Bu talimatın uygulanmasının sağlanmasından bölüm Medikal Fizik Uzmanları ve uygulanmasından tüm Radyoterapi Teknikerleri sorumludur.

2. Referanslar:

6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

3. Uygulama :

- a) Klinik karar doğrultusunda hasta organlarını korumak amacıyla tedavi planlama sisteminde dökümüne karar verilen serobend korumanın görüntüsünün çıktısı uygun ölçekte yazıcıdan alınır.
- b) Tedavi planlamasından gelen Serobend bloğun şekli 30x30x2 cm'lik strafor üzerine çizilir.
- c) Serobend döküm işlemine başlamadan önce havalandırma sistemi (çeker ocak) çalışır pozisyonuna getirilir. Çeker ocağın çalışıp çalışmadığını her seferinde bir kağıt parçası ile kontrol edin.
- d) Strafor kesim cihazında kesim başlamadan önce mutlaka koruyucu eldiven, koruyucu iş gözlüğü ve maske giyilir.
- e) Sıcak tele köpük dışında başka bir malzeme yaklaştırılmamalıdır.
- f) Kesim sırasında çıkan duman solunmamalıdır.
- g) Kesim sırasında elimizi sıcak tele yakın bulundurmamalı en fazla 10 cm yaklaştırılmalıdır.
- h) Kesim işlemi bittikten sonra cihaz kapatılmalıdır.
- j) Cihaz soğuyuncaya kadar hiçbir cisim yaklaştırılmamalıdır.

EK 6- Sahaların Risk Değerlendirmesi

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Yönetmeliği madde 4: tehlike, risk ve risk değerlendirmenin tanımları aşağıdaki gibi yapılmıştır.

Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini.

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini.

Risk değerlendirme: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları (44), ifade eder.

L Tipi Matris Analiz Metodu (kaynak: İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri ve Risk Değerlendirme Metodoloji, Özlem Özkılıç derlenerek hazırlanmıştır.)

Sebepler-sonuç ilişkilerinin değerlendirilmesi için L Tipi Matris (5x5) matrix diyagramı) kullanılır. Bu metod işletmelerde bir an önce önlem alınması gereken tehlikelerin belirlenmesi için kullanılan bir metottur (54)

Bu metod ile bölümde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılan gözlem sonucu görülen düzeltilmesi gereken uygunsuzlukların gerçekleşme ihtimali ile bu uygunsuzluğun gerçekleşme sonucunun derecelendirme ve ölçümü yapılmıştır. Olasılık ve zarar derecesinin çarpımı ile Risk Skoru elde edilir (54)

Tablo 9.5. Bir Olayın Gerçekleşme Olasılığı (54)

İhtimal	Ortaya çıkma olasılığı için derecelendirme basamakları
Çok Küçük (1)	Hemen hemen hiç
Küçük (2)	Çok az (yılda bir kez), sadece anormal durumlarda
Orta (3)	Az (yılda birkaç kez)
Yüksek (4)	Sıklıkla (ayda bir)
Çok Yüksek (5)	Çok sıklıkla (haftada bir, her gün), normal şartlar altında

Tablo 9.6. Bir olayın gerçekleştiği takdirde şiddeti (54)

Sonuç	Derecelendirme
Çok Hafif (1)	İş saati kaybı yok, ilkyardım gerektiren
Hafif (2)	İş gücü kaybı yok, kalıcı etkisi olmayan ayakta tedavi ilk yardım gerektiren
Orta (3)	Hafif yaralanma, yatarak tedavi gerekir
Ciddi (4)	Ciddi yaralanma, uzun süreli tedavi, meslek hastalığı
Çok Ciddi (5)	Ölüm, sürekli iş göremezlik

Tablo 9.7. Risk Skoru (54)

İHTİMAL (OLASILIK)	1 (Çok Hafif)	2 (Hafif)	3 (Orta Derece)	4 (Ciddi)	5 (Çok Ciddi)
1 (Çok küçük)	Anlamsız 1	Düşük 2	Düşük 3	Düşük 4	Düşük 5
2 (Küçük)	Düşük 2	Düşük 4	Düşük 6	Orta 8	Orta 10
3 (Orta)	Düşük 3	Düşük 6	Orta 9	Orta 12	Yüksek 15
4 (Yüksek)	Düşük 4	Orta 8	Orta 12	Yüksek 16	Yüksek 20
5 (Çok Yüksek)	Düşük 5	Orta 10	Yüksek 15	Yüksek 20	Tolere edilmez 25

Yukarıda yer alan tablolardan elde edilen değerler matris metodolojisi temelli risk değerlendirme tablosuna kaydedilir ve Tablo 9.8’de belirlenen eylemlere göre en büyük değerden başlayarak riskler için gerekli önlemler alınır (54).

Tablo 9.8. Sonucun Kabul Edilebilirlik Değerleri (54).

SONUÇ	EYLEM
Katlanılamaz Riskler (25)	Belirlenen risk kabul edilebilir bir seviyeye düşürülünceye kadar iş başlatılmamalı eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Gerçekleştirilen faaliyetlere rağmen riski düşürmek mümkün olmuyorsa, faaliyet engellenmelidir
Önemli Riskler (15,16,20)	Belirlenen risk azaltılıncaya kadar iş başlatılmamalı eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Risk işin devam etmesi ile ilgiliyse acil önlem alınmalı ve bu önlemler sonucunda faaliyetin devamına karar verilmelidir.
Orta Düzeydeki Riskler (8,9,10,12)	Belirlenen riskleri düşürmek için faaliyetler başlatılmalıdır. Risk azaltma önlemleri zaman alabilir
Katlanılabilir Riskler (2,3,4,5,6)	Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için ilave kontrol proseslerine ihtiyaç olmayabilir. Ancak mevcut kontroller sürdürülmeli ve bu kontrollerin sürdürüldüğü denetlenmelidir.
Önemsiz Riskler (1)	Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak için kontrol prosesleri planlamaya ve gerçekleştirilecek faaliyetlerin kayıtlarını saklamaya gerek olmayabilir.

Gerekli iyileştirmeler yapıldıktan sonra tekrar tekrar risk skoru belirlenmeli ve form yeniden doldurulmalıdır. (54)

Bir olayın gerçekleşme ihtimali Tablo 9.5’de ve bir olayın gerçekleştiği takdirde şiddeti Tablo 9.6.’de verilmiştir. Risk skoru, ihtimal ve zarar derecesinin çarpımından elde edilerek eşitlik Tablo 9.7.’de yerine yazılır.

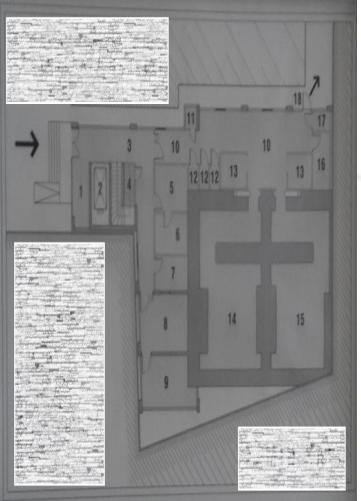
Örnek olarak L Tipi Matris Risk Değerlendirme Formu Tablo 9.9’da gösterilmiştir.

Tablo 9.9. L Tipi Matris Risk Değerlendirme Formu (54)

Tarih:		L TİPİ MATRİS RİSK DEĞERLENDİRME FORMU					Değerlendirme No:	
Proses/Sistem:							Düzenleyen:	
Alt Sistem:							Revizyon No:	
Dizayn Rehberi:							Revizyon Tarih:	
Takım:							Sayfa:	
TEHLİKE	KİMLER ETKİLENEBİLİR	SONUÇ	TEHLİKENİM AÇIĞA ÇIKMA OLASILIĞI	ŞİDDET DERECESİ	RİSK SKORU	ETKİN KONTROL VAR MI?	ÖNLEM	

Risk Değerlendirmesi – Saha 1							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 1	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
1	Engelli rampasında düşmeyi engelleyecek korkuluk ve kaymayı engelleyecek kaydırmaz bantlar vb. olmaması	Yaralanma		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Engelli birey Hasta Hasta Yakını	3	3	9
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 1 / Fotoğraf 1							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 1	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
1	Engelli rampasına korkuluk ve kaymayı engelleyen kaydırmaz bant (dış ortam şartlarına karşı dayanıklı kaydırmaz bant) yapılmıştır.	Yaralanma riski minimuma indirgenmiştir.		Dış ortam şartlarına dayanıklı kaydırmaz bantlar belli periyotlarda kontrol edilmelidir. Yıpranmış, işlevselliğini yitirmiş kaydırmaz bantlar yenisi ile değiştirilmelidir.	1	3	3

Risk Değerlendirmesi – Saha 1							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 2	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	Acil çıkış kapısının yanında yüksekten düşmeyi engelleyecek korkuluk olmaması.	Yaralanma veya ölüm		Tıbbi personel Tıbbi Sekreter HizmetliHasta Hasta Yakını	2	5	10
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 1 / Fotoğraf 2							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 2	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	Yüksekten düşmeyi engelleyecek korkuluk yapılmıştır.	Risk ortadan kaldırılmıştır		Belli periyotlarda yapılan korkuluklar kontrol edilmelidir.	1	1	1

Risk Değerlendirmesi – Saha 1						
Tehlike	Risk	Fotoğraf 3	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı
3	İşyeri krokisinde acil durumlarda kaçış güzergahlarının, yangın tüplerinin ve elektrik panoların yerlerinin gösterilmesi.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	1	5	5
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 1 / Fotoğraf 3						
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 3	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı
3	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliği Madde 12 – f'e göre işyerine özgü Acil Durum Krokisi hazırlanmış ve işyerinde çalışanların, hasta ve hasta yakınlarının görebileceği (dikkatlerinin çekeceği, en çok kullanılan koridor, ofis vb.) noktalara asılmıştır.		Bölümde çalışan personellere yıllık eğitimlerde Acil Durum Krokisi anlatılmalı. Acil Durumlarda bölümde bulunan hasta ve hasta yakınlarını tehlike konusunda eğitim verilmelidir. Asılan krokiler belli periyotlarda kontrol edilmelidir.	1	2	2

Risk Değerlendirmesi – Saha 1

Risk Değerlendirmesi – Saha 1							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 4	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
4	Tıbbi süreçlerde kullanılan Erime Alaşımın katı halden sıvı hale geçişini sağlayan elektrikli ısıtıcı kazanının kullanma talimatının olmaması.	Yaralanma, meslek hastalığı		Tıbbi personel	3	4	12
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 1 / Fotoğraf 4							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 4	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
4	Erime alaşımı için kullanılan elektrikli ısıtıcı kazanının kullanma talimatı hazırlanmıştır. (Bknz: EK 5.7) Bu işlemi gerçekleştirecek olan çalışanın kullanacağı kişisel koruyucu donanımlar; ısıya dayanıklı eldiven, erime alaşımın sıvı hale geçişi sırasında ortama yayılan gaz, buhar, partikül vb. etkenlerden koruyucu solunum maskesi (ortamda havalandırma sistemi mevcuttur), sıcak eriyik sıçramalarını önleyecek tam yüz koruması ve yanmaz önlük sahalara iletilmiştir. Erime alaşımın katı halden eriyik hale geçişi sırasında açığa çıkan buhar ve/veya gazın oluşturduğu ortam ve kişisel maruziyet değerlerini ölçmek için akredite firma ile ortam ve kişi maruziyet değerleri ölçmek üzere anlaşma yapılmıştır.	Risk minimuma indirgenmiştir.		Tıbbi personele ısıtıcı cihaz ile çalışmalarda kişisel koruyucu kullanım ile ilgili eğitim verilmeli ve kullanma alışkanlıkları kazandırılmalıdır.	3	1	3

Risk Değerlendirmesi – Saha 1

Risk Değerlendirmesi – Saha 1							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 5	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
5	Bakımları yapılmayan asansörün arızalanması, asansörün içinde kullanan kişilerin mahsur kalması, asansörün düşmesi		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	5	10	
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 1 / Fotoğraf 5							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 5	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
5	Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliğine istinaden asansörün kurallara uygun olduğu (bakım ve yeşil etiket) görülmüştür.		Yıllık periyodik kontrol ve bakımlar aksatılmadan yapılmalıdır.	1	2	2	

Risk Değerlendirmesi – Saha 1

Tehlike	Risk	Fotoğraf 6	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı
6 Merdiven boşluğundan yüksekten düşmeyi engellemek için uygun yükseklikte korkuluk olmaması.	Yaralanma, ölüm		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	5	10

İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 1 / Fotoğraf 6

İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 6	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı
6 Merdiven korkuluklarının yüksekliği artırılmıştır. korluklarının yüksekliği artırılmıştır.	Risk minimuma indirgenmiştir.		Belli periyotlarda korkulukların sağlamlığı kontrol edilmelidir.	1	5	5

Risk Değerlendirmesi – Saha 2

Tehlike	Risk	Fotoğraf 1	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1 Tıbbi süreçlerde kullanılan sıcak su kazanının ölçüleri ile altında bulunan masanın ölçülerinin farklı olması, sıcak su kazanının devrilme riskinin olması.	Yaralanma		Doktor Tıbbi personel Hizmetli Hasta	2	2	4

İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 2 / Fotoğraf 1

İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 1	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1 Uygun ölçüde masa ile değiştirilmiştir.	Risk minimuma indirgenmiştir.		Saha ziyaretlerinde ilgili durum kontrol edilmeli.	1	2	2

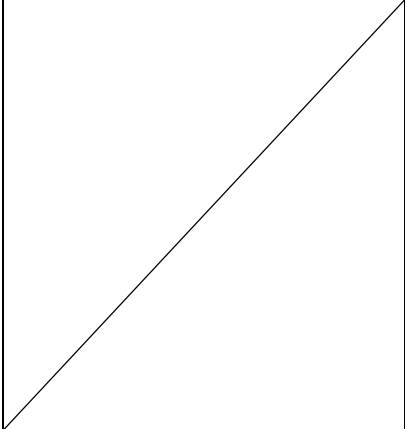
Risk Değerlendirmesi – Saha 2

Risk Değerlendirmesi – Saha 2							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 2	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	İşyerinde kullanılan elektrikli cihazların kablolarının düzensiz olması.		Tıbbi personel Hizmetli	2	2	4	
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 2 / Fotoğraf 2							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 2	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	Elektrik kabloları için uygun düzenleme yapılarak yangın ve personelin takılıp düşmeden kaynaklanan riskler kaldırılmıştır.		Belli periyotlarda elektrik kabloları kontrol edilmeli ve yıllık eğitimlerde personellere elektrik kablolarını düzenli tutulmasıyla.	2	1	2	

Risk Değerlendirmesi – Saha 2

Risk Değerlendirmesi – Saha 2							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 3	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
3	İşyerinde içilen suyun su analiz raporu, su sebillerin biyolojik risklere karşı sanitasyon uygulamaması ve sanitasyon formunun su sebilinin üstüne asılmaması.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	2	4	
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 2 / Fotoğraf 3							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 3	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
3	İşyerine su tedarik eden firmadan su analiz raporu temin edilmiştir. İlgili firma bölümde bulunan su sebillerin sanitasyonunu yaparak daha önceden oluşturulan su sebili sanitasyon formunu doldurulmuş ve su sebilinin üstüne asılmıştır.		3 aylık periyotlarla su sebillerini sanitasyon yapılmasını sağlanması. Su sebilini güneş görmeyen bir yere konulmasına özen gösterilmeli.	1	2	2	

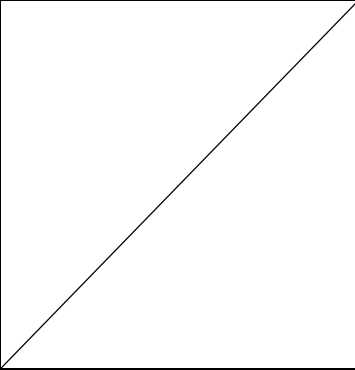
Risk Değerlendirmesi – Saha 2

Risk Değerlendirmesi – Saha 2							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 4	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
4	Tıbbi süreçlerde kullanılan elektrik ile çalışan ve sıcaklıkla kalıp kesen makinenin talimatının olmaması.	Yaralanma		Tıbbi personel	2	2	4
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 2 / Fotoğraf 4							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 4	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
4	Kalıp kesme makinasına talimat hazırlanmıştır. (Bknız. EK 5.8) Hazırlanan talimat ile ilgili bilgilendirme makineyi kullanan tüm tıbbi personele yapılmıştır. Bu makine ile çalışanlara sıcaklığa dayanıklı eldiven ve parça sıçramalara karşı koruyucu gözlük verilmiştir.	Risk minimuma indirgenmiştir		Yıllık eğitimlerde kalıp kesme makinası talimatı ile ilgili eğitim verilmelidir. Çalışma esnasında personel denetlenmelidir.	2	1	2

Risk Değerlendirmesi – Saha 3

Risk Değerlendirmesi – Saha 3							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 1	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
1	Acil durumda personelin veyabölüme sağlık hizmeti almaya gelen hasta ve hasta yakınların acil kaçış güzergahlarının bilmemesi.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	5	10	
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 3 / Fotoğraf 1							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 1	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
1	Uygun yerlere bölüm çıkış ve acil çıkışları gösteren uyarı levhası konmuştur.		Bölüm içi mimarı revizyonlar olduğunda uygun yerlere acil çıkış yönlendirme levhaları asılması ve belli periyotlarda ışıklı uyarı levhaların kontrol edilmesi.	2	1	2	

Risk Değerlendirmesi – Saha 3

Risk Değerlendirmesi – Saha 3							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 2	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	Taşınabilir söndürme tüplerinin acil durum krokisinin üstünde işaretlenmesi için numaralandırma olmaması, taşınabilir söndürme tüpü levhasının olmaması, uygun yükseklikte duvara monte edilmemesi, periyodik kontrol ve bakımlarının uygun firma tarafından yapılmaması.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi SekreterHizmetli Hasta Hasta Yakını	2	5	10	
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 3 / Fotoğraf 2							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 2	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	Taşınabilir söndürme tüplerinin acil durum krokisinde gösterilmesi için bölümdeki her tüpün numaralandırılması, her taşınabilir söndürme tüpünü belirten levhaların konması, bölüm içinde uygun yerlere yerden 90 cm yükseklikte monte edilmesi ve tüm taşınabilir söndürme tüplerinin bakım ve kontrolünün ilgili firmaya yaptırılması sağlanmıştır.		Eğitimlerde taşınabilir söndürme tüplerinin öneminden bahsedilmeli, tatbikatlarda personele taşınabilir söndürme tüpleri kullanılmalı ve taşınabilir söndürme tüplerinin bakımları aksatılmadan takibi yapılmalıdır.	2	1	2	

Risk Değerlendirmesi – Saha 3

Risk Değerlendirmesi – Saha 3							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 3	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
3	Yangın uyarı butonlarının yeri bilinmemesi ve erken uyarı ile bölümde bulunan kişilere acil durumdan haberdar olmayıp zamanında tahliye gerçekleşmemesi.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	5	10	
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 3 / Fotoğraf 3							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 3	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
3	Yangın uyarı butonlarını kolay bulabilmesi amaçlı uyarı levhası konmuştur.		Yangın uyarı butonlarını her sene test ederek çalıştığından emin olunmalı.	2	2	4	

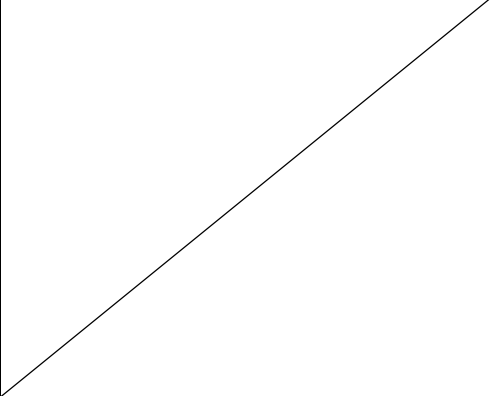
Risk Değerlendirmesi – Saha 4

Risk Değerlendirmesi – Saha 4							
	Tehlike	Risk	Fotoğraf 1	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1	Elektrik kabloların yetkililer dışındaki kişiler tarafından dış müdahaleye açık olması.	Yaralanma, ölüm.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	5	10
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 4 / Fotoğraf 1							
	İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 1	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1	Elektrik kabloların dış müdahaleyi engellemesi için metal koruyucular konmuştur. Mahal kapısı kilitli tutulmuştur.	Risk minimuma indirgenmiştir		Yetkili personelin dışında panoya müdahale edilmemesi için mahal kapası kilitli tutularak mahal anahtarı bölüm yetkisinin bilgisi olmadan yetkili kişilere verilmemelidir. Yetki personel panoya müdahale ederken mutlaka yalıtkan eldiven ile yalıtkan paspas kullanmasını hatırlatan uyarı levhası asılmalıdır.	2	2	4

Risk Değerlendirmesi – Saha 4

Risk Değerlendirmesi – Saha 4							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 2	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	Sahada kullanılan kimyasal maddelerin zararlarının ve korunma yöntemlerinin bilinmemesi. (Kullanılan kimyasalların MSDS'lerinin olmaması.)		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	3	6	
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 4 / Fotoğraf 2							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 2	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
2	Saha denetiminde kullanılan kimyasalların MSDS'lerinin olduğu görülmüştür.		Sahaya alınan yeni kimyasal maddenin ilgili firmadan MSDS'i istenmesi ve kullanılan kimyasal maddelerden etkilenme sonrasında yapılması gereken ilkyardım adımlarını yıllık eğitimlerde söylenmesi.	2	1	2	

Risk Değerlendirmesi – Saha 4

Risk Değerlendirmesi – Saha 4							
Tehlike	Risk	Fotoğraf 3	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
3	Hastaneye ait yangın dolapların, hortum ve hortum makara sisteminin bakımının olmamasından dolayı acil durumlarda çalışmama ihtimali.	Panik, yaralanma, ölüm.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli Hasta Hasta Yakını	2	5	10
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 4 / Fotoğraf 3							
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 3	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı	
3	Yapılması gereken yangın dolaplarının bakımı ile ilgili hastane yönetimine bilgi verilip bakımı yaptırılmıştır.	Risk minimuma indirgenmiştir		Hastane yönetimi tarafından belli periyotlarda hortum ve makara sistemi kontrol ve bakımı yapılmalı. Kontrolün yapıldığına dair evrakın bir örneği sahada bulunmalıdır.	1	3	3

Risk Değerlendirmesi – Saha 5

Risk Değerlendirmesi – Saha 5						
Tehlike	Risk	Fotoğraf 1	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1	Hastaların soyunma kabinlerinin iç kısmında bulunan anahtar sisteminin acil durumlarda hızlı müdahale edilmesini engellemesi.		Hasta Hasta Yakını	3	5	15
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 5 / Fotoğraf 1						
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 1	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1	Acil durumlarda içerde kalan hastaya müdahale edilmesi için içeriden anahtar ile kilitlenen anahtar mekanizması yerine sabit kilitleme mekanizması yapılmıştır.		Tüm hasta soyunma kontrol edilip anahtar sistemleri değiştirilmeli ve belli aralıklarla anahtar sisteminin çalıştığı kontrol edilmelidir.	2	1	2

Risk Değerlendirmesi – Saha 6

Risk Değerlendirmesi – Saha 6						
Tehlike	Risk	Fotoğraf 1	Kimler Etkilenebilir	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1	İşyerinde bulunan dolapların ve/veya rafların duvara sabitlenmesi.		Doktor Tıbbi personel Tıbbi Sekreter Hizmetli	3	3	9
İyileştirme Çalışmasından Sonra Risk Değerlendirmesi – Saha 6 / Fotoğraf 1						
İyileştirme Çalışması	Risk	Fotoğraf 1	İyileştirmenin Takibi	Olasılık	Etki	Risk Puanı
1	İşyerinde bulunan radyasyonla çalışılan alanlar radyasyon güvenliği nedeniyle kurşun levhalarla donatılmıştır. Bu sebepten ötürü dolap ve/veya rafları duvara sabitlemeden önce işyeri yetkililerinden bilgi alındıktan sonra çalışma yapılmalıdır. Söz konusu alanlarda çalışma yapılmadan önce yetkililerle görüşülmüş ilgili mahal duvarlarında kurşun kaplama olmadı öğrenildikten sonra duvara sabitleme işlemi yapılmıştır. (mahal: arşiv odası)		Belli periyotlarda raf ve dolapların sağlamlığı kontrol edilmelidir.	2	1	2

10. ETİK KURUL ONAYI

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

E-İmzalıdır

Sayı : 10840098-604.01.01-E.5309
Konu : Etik Kurulu Kararı

11/04/2016

Sayın Eren AYDIN

Üniversitemiz Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kuruluna yapmış olduğunuz “Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri ve Kontrol Listesi Oluşturulması” isimli başvurunuz incelenmiş olup, etik kurulu kararı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Hanefi ÖZBEK
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar
Etik Kurulu Başkanı

EK:
-Karar Formu (2 sayfa)

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Doc. Dr. Hanefi ÖZBEK tarafından 11.04.2016 tarihinde e-İmzalanmıştır. Evrağınızı <http://ebys.medipol.edu.tr/e-imza> linkinden 6026DD8BX2 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

İstanbul Medipol Üniversitesi

Kavacık Mah. Ekinciler Cad.No:19 Kavacık Kavşağı 34810
Beykoz/İSTANBUL

Tel: 444 85 44
İnternet: www.medipol.edu.tr
Ayrıntılı Bilgi İçin : bilgi@medipol.edu.tr

10. ETİK KURUL ONAYI (DEVAMI)

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

BAŞVURU BİLGİLERİ	ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Radyoterapi ve Nükleer Tıp Bölümleri İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kriterleri ve Kontrol Listesi Oluşturulması			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Eren Aydın			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Jeoloji Mühendisi			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	İstanbul			
	DESTEKLEYİCİ	-			
	ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☐	ÇOK MERKEZLİ ☒	ULUSAL ☒	ULUSLARARASI ☐

10. ETİK KURUL ONAYI (DEVAMI)

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

Değerlendirilen Belgeler	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili
	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ/PLANI	04.04.2016		Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU	04.04.2016		Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐	
Karar Bilgileri	Karar No: 195	Tarih: 06/04/2016		
	Yukarıda bilgileri verilen Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve araştırmanın etik ve bilimsel yönden uygun olduğuna "oybirliği" ile karar verilmiştir.			

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI Doç. Dr. Hanefi ÖZBEK

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile ilişki		Katılım *		İmza
Prof. Dr. Şeref DEMİRAYAK	Eczacılık	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Hanefi ÖZBEK	Farmakoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Sibel DOĞAN	Psiko-onkoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Devrim TARAKCI	Ergoterapi	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. İlkur KESKİN	Histoloji ve Embriyoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Öğr. Gör. Dr. Mehmet Hikmet ÜÇİŞİK	Biyoteknoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	

* :Toplantıda Bulunma

11. ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Ad	Eren	Soyadı	Aydın
Doğum Yeri	İstanbul	Doğum Tarihi	10.02.1985
Uyruğu	T.C	TC Kimlik No	
E-mail	erenaydin7@gmail.com	Telefon	

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Doktora/Uzmanlık		
Yüksek Lisans	Yeni Yüzyıl Üniversitesi / Tezsiz İş Sağlığı ve Güvenliği	2016
Lisans	Kocaeli Üniversitesi / Jeoloji Mühendisliği	2010
Lise	Ataköy Anadolu Lisesi	2002

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre
1. İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörü	Koç Holding A.Ş. / Ark İnşaat San. ve Tic. A.Ş	2017-Halen
2. İş Sağlığı ve Güvenliği Ceza & Hukuk Bilirkişi	Adalet Bakanlığı	2016 -2018
3. İş Sağlığı ve Güvenliği Danışmanı	Ömür Hukuk Danışmanlığı	2016-2017
4. İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörü	Koç Holding A.Ş. / Ark İnşaat San. ve Tic. A.Ş	2012-2015
5. Şantiye Şefi	Temeltaş İnşaat Tic. ve San. Ltd. Şti	2011-2012

Yabancı Diller

Yabancı Diller	Okuduğunu Anlama	Konuşma	Yazma
İngilizce	orta	orta	orta

Yabancı Dil Sınav Notu

KPDS	YDS	IELTS	TOEFL IBT	TOEFL PBT	TOEFL CBT	FCE	CAE	CPE
-	-	-	-	-	-	-	-	-

11. ÖZGEÇMİŞ (DEVAMI)

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
ALES Puan	67,86	68,26	63,31
(Diğer) Puanı	-	-	-

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma Becerisi
Microsoft Office (Word, Excel, Power Point)	Çok iyi

Uzmanlık & Sertifikalar	Kurum
B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ISO 9001:2015 Kuruluş İçi Kalite Denetçisi	Bureau Veritas
ISO 9001:2008 – ISO 14001:2004 – OHSAS 18001:2007 Kuruluş İçi Entegre Yönetim Sistemleri & İç Tetkikçi Eğitimi	SGS
Nükleer Tıpta Radyofarmasötikler ve Radyasyondan Korunma (NTRK)	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
Yangından Korunma Sertifikası	T.C İstanbul Büyükşehir Belediyesi İtfaiyeler Daire Başkanlığı İBİTEM
İnşaat Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi Eğitimi	T.C Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Eğiticinin Eğitimi Sertifikası	Okan Üniversitesi